

MONITOR ANTISEMITISCHE INCIDENTEN 2021

CIDI

Inhoudsopgave

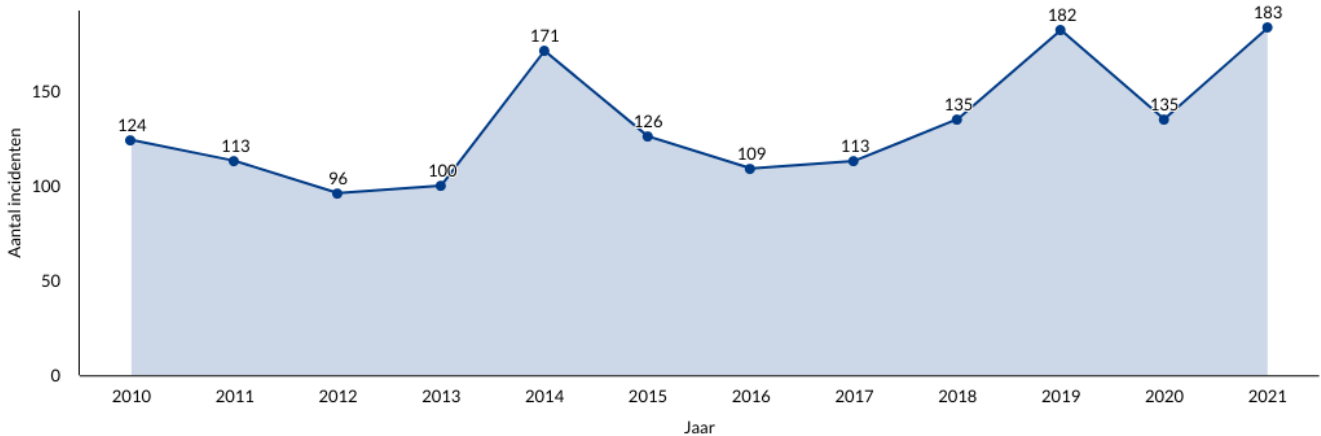
Samenvatting	4
Inleiding.....	4
H. 1 Methode en begrippen	7
Werkdefinitie antisemitisme.....	9
H. 2 Bevindingen	12
Toename incidenten op school en digitale haatberichten	13
Trends en ontwikkelingen.....	15
Toename antisemitisme tijdens spanningen rondom Israël.....	15
Bagatellisering van de Holocaust en het nazisme.....	18
H. 3 Politie, justitie en veiligheidsdiensten	20
H. 4 Aanbevelingen	21
H. 5 Overzicht antisemitische incidenten	24
Achterkant: meld hier/qr-link meldpagina/vrolijk, positief plaatje.....	25
Bijlage I: uitgangspunten incidentregistratie (en IHRA-werkdefinitie).....	26
Bijlage II: incidenten in cijfers en tabellen	81

Samenvatting

CIDI registreerde in 2021 in totaal 183 antisemitische incidenten. Dat is een forse toename van 36% ten opzichte van 2020 (135 incidenten) en praktisch hetzelfde aantal als in 2019, toen een piek werd gemeten met in totaal 182 antisemitische incidenten.

Belangrijker nog is om te kijken naar de algemene trend in de afgelopen jaren. Daaruit kan worden afgeleid dat antisemitisme langzaam maar gestaag blijft groeien in Nederland.

Totaal antisemitische incidenten in CIDI-Monitor vanaf 2010

Een nadere blik op de incidenten in 2021 laat de volgende trends zien:

- Oplopende spanningen in het Israelisch-Palestijns conflict worden als ‘rechtvaardiging’ gebruikt om Joden in Nederland aan te vallen of te intimideren. Een beeld van ‘kwaadaardige onderdrukkers’ wordt niet alleen toegepast op Israel of Israelisch regeringsbeleid, maar op Joden in het algemeen, waarmee de grens tussen legitieme kritiek op Israel en antisemitisme wordt overschreden.
- Mensen die als Joods herkenbaar over straat gaan, bijvoorbeeld doordat ze een keppel dragen, krijgen vaak te maken met scheldpartijen of intimidatie. Meldingen van zulke incidenten schoten omhoog in mei 2021, toen het conflict tussen Israel en Hamas oplaaide. Dit verklaart waarom veel Joden hun kleding of uiterlijk aanpassen in het openbaar of hun Joods-zijn bewust verzwijgen in de directe omgeving, zoals op school of op werk.
- Het aantal antisemitische incidenten op scholen steeg sterk van 3 in 2020 naar 13 in 2021. Ook hier zien pestkoppen het conflict tussen Israel en Hamas vaak als aanleiding om zich tegen Joodse klasgenoten te keren. Onder de meldingen zijn hartverscheurende verhalen van kinderen die niet meer Joods willen zijn na slachtoffer te zijn geweest van antisemitisch pestgedrag, of kinderen die met de ervaring van antisemitisme voor het eerst bewust zijn van hun Joodse identiteit.
- De herinnering aan Joodse slachtoffers van de Holocaust wordt vaak misbruikt door mensen die willen protesteren tegen het coronabeleid van de regering. Joden of Joodse instanties die zich uitspreken tegen dergelijk misbruik worden het doelwit van antisemitische beledigingen en bedreigingen.

Naast incidenten van schelden op straat en pesterijen op school zien we deze trends ook in digitale haatberichten en -bedreigingen. Binnen deze drie categorieën is het aantal incidenten minstens verdubbeld ten opzichte van 2020.

Online antisemitisme wordt niet (apart) geregistreerd in deze CIDI-Monitor. Het aantal online berichten is simpelweg te groot om handmatig bij te houden. Om inzicht te krijgen in de onlinewereld, die niet meer los gezien kan worden van de ‘echte’ wereld, liet CIDI onderzoek doen door de Utrecht Data School van de Universiteit Utrecht.

Omdat hiervoor nog ook de methodiek moest worden ontwikkeld, loopt de rapportage nog achter. Het onderzoek naar antisemitisme online in het jaar 2020 is begin 2022 afgerond en zal binnenkort worden gepubliceerd. Daarin zijn 200.395 anti-Joodse berichten geïdentificeerd.

Antisemitisme staat haaks op democratische grondrechten. Joden hebben het recht zichzelf te kunnen zijn in veiligheid. Onder andere de volgende aanbevelingen en *best practices* kunnen helpen om antisemitisme tegen te gaan:

- Neem de geschiedenis van het antisemitisme op in het onderwijscurriculum:
Als alle leerlingen basiskennis krijgen van wat antisemitisme is en hoe vooroordelen worden doorgegeven, kan antisemitisme beter worden herkend. Zo bouwt de maatschappij meer intolerantie op tegen groepshaat.
- Vergroot de justitiële capaciteit en opsporingsbevoegdheid bij strafbare discriminatie:
De politie moet meer middelen worden gegeven om daders van strafbare discriminatie op te sporen. Te vaak gaan daders vrijuit, terwijl de opsporingsmogelijkheden er in principe zijn. Dat verzwakt het afschrikkende karakter van regels die beschermen tegen discriminatie en haatspraak.
- Investeer in onderzoek: Goede kennis van feiten helpt om in te zetten op interventies daar waar ze het meest nodig zijn of het beste kunnen helpen. Ministeries en overheden kunnen zelf onderzoeken instellen of eerdere onderzoeken herhalen, om beter in beeld te krijgen welk beleid het beste werkt en wat daarvoor nodig is.

Inleiding

Elk jaar sinds 1984 publiceert CIDI de Monitor Antisemitische Incidenten. Hierin worden alle antisemitische incidenten die in een bepaald kalenderjaar bij CIDI aan het licht komen op consistente wijze gebundeld en geanalyseerd.

De meeste incidenten in de Monitor zijn bekend geworden via meldingen bij het [CIDI Meldpunt Antisemitische Incidenten](#). Publicaties in de media zijn ook een informatiebron, hoewel incidenten ons vaak ook via andere wegen bereiken. Zo kan van jaar op jaar worden bijgehouden hoe Nederland ervoor staat in de strijd tegen antisemitisme. De Monitor is hierdoor een belangrijke referentie voor onderzoekers en beleidsmakers op het gebied van antisemitisme.

Personen die zich tot CIDI wenden met vragen, zorgen of andere meldingen over antisemitisme worden altijd geholpen met advies en, waar nodig, ondersteuning bij het opvolgen van incidenten. CIDI werkt samen met partijen als de politie, scholen of lokale overheden om voorvallen van antisemitisme aan te pakken. Deze Monitor geeft daarmee tevens een indruk van het dagelijkse werk dat CIDI verricht om opvolging te geven aan de melding van antisemitische incidenten.

Antisemitisme laat zich moeilijk meten. Naast incidentregistratie zijn er onderzoeken naar de subjectieve ervaringen van Joden met haat en discriminatie. Ook zijn er onderzoeken naar (onbewuste) antisemitische attitudes die leven onder de brede bevolking. Er komt steeds meer kennis over en ervaring met het monitoren van antisemitisch gedrag en -berichten op sociale media

Deze Monitor is een bescheiden bijdrage aan dit soort onderzoeken, door op basis van meldingen een overzicht en analyse te maken van de antisemitische incidenten die zich in een gegeven jaar hebben voorgedaan. Het is onmogelijk om *alle* incidenten in kaart te brengen. Lang niet alle incidenten worden gemeld. Sommige mensen merken bepaalde incidenten niet eens op, bijvoorbeeld als het gaat om antisemitische scheldwoorden ('kankerjood', of simpelweg 'Jood') – die tegenwoordig standaardonderdeel zijn van het taalgebruik. De incidenten in deze Monitor laten vermoedelijk slechts het topje van de ijsberg zien. Door een consistente methodologie te hanteren zijn daarentegen trends waar te nemen, en kunnen toe- en afnames inzicht bieden in ontwikkelingen door de jaren heen.

Deze Monitor begint dan ook met een beschrijving van die methodologie in Hoofdstuk1. Hier komt ook de gebruikte werkdefinitie van antisemitisme aan bod. Hoofdstuk 2 presenteert de bevindingen van de Monitor 2021: een relatieve toename van 36% in het totaal aantal incidenten ten aanzien van 2020. Hoofdstuk 3 behandelt rapportages van politie en justitie op het gebied van strafbaar antisemitisme, en hoe die zich verhouden tot de CIDI-Monitor. In Hoofdstuk 4 komen de aanbevelingen van CIDI en *best practices* aan bod voor beter beleid om antisemitisme aan te pakken en te voorkomen.

Hoofdstuk 5 bevat de beschrijvingen van alle 183 incidenten die in het jaar 2021 bij CIDI zijn geregistreerd en biedt hiermee inzicht in de aard van de incidenten en hoe deze door de slachtoffers zijn beleefd. Dit hoofdstuk is de ruggengraat van deze Monitor.

H. 1 Methode en begrippen

Incidenten worden geverifieerd en geanonimiseerd opgenomen in de Monitor. Bij twijfel over de verifieerbaarheid of het antisemitische karakter van een incident wordt het niet opgenomen in de Monitor.

Melding vs. Incident

Er is een belangrijk verschil tussen *meldingen* en *incidenten*. Een *melding* is wanneer iemand een gebeurtenis deelt die hij of zij als discriminatoir ervaart, of opvat als haatspraak.

Een *incident* is een concrete uiting of actie die iemand, of meerdere mensen, raakt. Een antisemitisch incident is dus een uiting of actie die al dan niet bewust vanuit anti-Joodse motieven is gepleegd.

Meldingen en incidenten zijn niet altijd hetzelfde. Het kan voorkomen dat iemand het gevoel heeft discriminerend bejegend te zijn, maar dat (vermeende) afkomst in feite geen rol heeft gespeeld in de actie, of dat een discriminatoir motief niet kan worden vastgesteld. Andersom gebeurt het weleens dat veel mensen los van elkaar melding doen van hetzelfde incident. Zo kunnen meerdere mensen in de maatschappij zich bedreigd voelen door een discriminerende uiting in de politiek of media.

CIDI wil met deze Monitor een zo objectief mogelijk beeld geven van ontwikkelingen op het gebied van antisemitisme. Daarom wordt ervoor gekozen om alleen incidenten te tellen en analyseren. Door het jaar heen behandelt CIDI veel meer meldingen dan dat er incidenten worden vastgesteld.

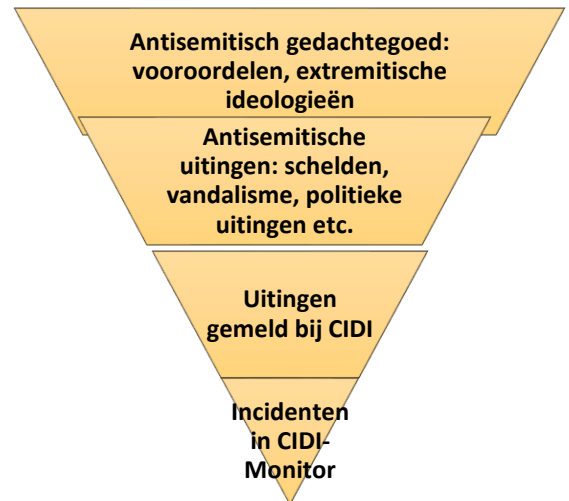
Andere meldinstanties

Veel antisemitische incidenten worden direct bij CIDI gemeld. Andere, van overheidswege ingestelde meldpunten voor discriminatiezaken (waaronder antisemitisme) zijn de ADV's (antidiscriminatievoorzieningen), het College van de Rechten van de Mens en MiND (Meldpunt Internetdiscriminatie). De politie neemt meldingen en aangiftes op van (mogelijk) strafbare discriminatie of delicten met een discriminatoir aspect.

Meldingen bij deze instanties worden gepresenteerd in het jaarlijkse rapport 'Discriminatiecijfers'. Omdat deze later wordt gepubliceerd dan de CIDI Monitor Antisemitische Incidenten, is vergelijk per kalenderjaar niet mogelijk. In [Hoofdstuk 3 Politie, justitie en veiligheidsdiensten](#) wordt het rapport over 2020 besproken.

Het komt voor dat incidenten bij meerdere instanties worden gemeld. Twee in deze Monitor geregistreerde incidenten zijn ook bij het Meldpunt Discriminatie Regio Amsterdam (MDRA) gemeld. Nog eens vijf meldingen overlappen tussen de meldpunten, maar zijn niet in deze Monitor opgenomen omdat CIDI het antisemitische aspect niet ondubbelzinnig acht. Bij het College van de Rechten van de Mens is één incident gemeld dat ook in deze Monitor is opgenomen. Ook de ADV's Vizier gericht op discriminatie en diversiteit en Stichting idb hebben (geanonimiseerd) meldingen van antisemitisme met CIDI uitgewisseld; hierin zaten geen overlappingsen. Alle andere ADV's hebben geen gegevens van meldingen over antisemitisme willen delen.

In tegenstelling tot CIDI, rapporteren ADV's tellingen van meldingen in plaats van incidenten. Bovendien hanteren verschillende meldpunten vaak hun eigen maatstaven over wat als antisemitisch wordt beschouwd. Zo is een 'simpele' bekladding met een hakenkruis maar zonder expliciete verwijzing naar Joden voor de één wel een antisemitische uiting en voor de ander niet. Deze zaken maken vergelijkingen tussen verschillende rapportages moeilijk.

Meldingbereidheid

Het is belangrijk dat getuigen en slachtoffers van antisemitische of anderszins discriminatoire uitingen, daar melding van maken. Meldingen helpen om incidenten te onderkennen en op te lossen, en om eventueel bredere ontwikkelingen achter incidenten te signaleren. Bovendien wordt hiermee het signaal gegeven dat groepshaat niet normaal is en niet getolereerd wordt. Het doen van meldingen vormt daarom de kern van iedere duurzame aanpak van discriminatie en moet blijvend worden bemoedigd.

Het Europees Bureau voor de Grondrechten (Fundamental Rights Agency, FRA) publiceerde in 2018 de resultaten van een enquête onder Joden in verschillende EU-landen, waaronder Nederland. Van de Nederlandse respondenten die de afgelopen vijf jaar slachtoffer waren van antisemitisme, deed slechts één op de vier melding bij een instantie (zoals CIDI) of aangifte bij de politie.¹ Eerder onderzoek van het Sociaal Cultureel Planbureau uit 2014 toonde aan dat één op de acht respondenten die dat jaar discriminatie had ervaren, hiervan melding had gemaakt.²

Hierbij moet worden opgemerkt dat antisemitisme niet altijd tegen Joodse individuen is gericht. Zo wordt antisemitisch taalgebruik of schelden met het woord 'Jood' in sommige kringen normaal gevonden. Dat getuigt van een vijandig beeld van Joden *an sich*, maar mensen die hieraan doen zullen niet snel bewust zijn van hun eigen antisemitisme.

De ervaring van CIDI als waakhond instantie en onderzoekscentrum leert dat niet iedereen antisemitisme even goed als zodanig herkent, en dus minder snel melding van incidenten maakt. Ook horen we mensen die ervoor kiezen om een gebeurtenis te negeren of zo snel mogelijk te vergeten en het dus niet melden. Vaak komen ze erop terug (soms jaren later) als het onderwerp ter sprake komt. Deze factoren leiden tot een sterke onderrapportage van het totaal aantal incidenten.

Antisemitisme – over welke context hebben we het?

Antisemitisme is een **denkbeeld** over Joden, dat puur is gebaseerd op vooroordelen. Wanneer het tot uiting komt in woorden of gedrag, spreken we van een antisemitisch **incident**. Iemand die een antisemitische uiting doet kan daar bewust van zijn, of niet. Uitingen kunnen gericht zijn tegen Joden of tegen niet-Joden, of indirect tegen de Joodse gemeenschap in het algemeen.

Het is belangrijk dat van incidenten **melding** wordt gemaakt – bijvoorbeeld bij een leraar, een vertrouwenspersoon, de politie of bij CIDI. Zo kan er worden opgetreden en wordt een signaal afgegeven dat dit niet geaccepteerd wordt, en kan een dader eventueel worden opgepakt of aangesproken.

Antisemitisme is **strafbaar** als het onder 'groepsbelediging' of 'aanzetten tot haat' valt (137c tot en met 137g en 429quater Sr). Het gaat dan om uitingen die in het openbaar zijn gedaan en waarmee een groep met opzet wordt beledigd op grond van bijvoorbeeld afkomst, levensovertuiging of seksuele geaardheid. Daarnaast kunnen commune delicten, zoals strafbare belediging of vernieling, een discriminatieaspect hebben die strafverzwarend wegen. Commune delicten met een discriminatie-aspect worden omschreven als CODIS-feiten. Voordat het Openbaar Ministerie een zaak kan beginnen, moet er eerst aangifte worden gedaan van een strafbaar feit.

Joden als groep en antisemitisme als fenomeen worden niet omschreven in de wet; het is aan de rechter om zelf situaties aan de wet te toetsten. De bovengenoemde artikelen in het strafrecht worden ook gebruikt tegen andere vormen van racisme en groepshaat.

Vaak hebben autoriteiten geen capaciteit om daders van incidenten op te sporen of is er onvoldoende bewijslast om tot een veroordeling te komen. In 2020 zijn slechts 50 veroordelingen geweest op grond van een discriminatiefeit (het is onbekend in hoeveel daarvan antisemitisme als discriminatiegrond een rol heeft gespeeld). Mede daarom is er een **lage aangiftebereidheid**. Dit is een belemmering voor de aanpak van antisemitisme en discriminatie in brede zin.

Wat wordt precies verstaan onder een 'antisemitisch incident'?

Bij haatspraak (ook wel 'hate speech' genoemd), mondelinge of schriftelijke uitingen van Jodenhaat, is het voornaamste criterium om te onderscheiden of iets antisemitisch is, de vraag of er daadwerkelijk iets beledigend wordt gezegd of geschreven ten aanzien van Joden als bevolkingsgroep. Kritiek op Israël valt daar niet onder. In de

¹ 'Experiences and perceptions of antisemitism - Second survey on discrimination and hate crime against Jews in the EU', Fundamental Rights Agency, december 2018

² I. Andriesen, 'Discriminatie herkennen, benoemen en melden', Sociaal en Cultureel Planbureau 9 februari 2017

bijlage staat meer informatie over de door CIDI gehanteerde definitie en uitgangspunten met betrekking tot antisemitisme, waaronder antisemitisme vermomd als kritiek op Israël.

In deze Monitor worden incidenten beschreven die een antisemitisch karakter hebben. De incidenten worden onderverdeeld in de volgende domeinen:

- ‘real life’, waarbij een directe confrontatie plaatsvindt tussen slachtoffer en dader
- Vandalisme, zoals vernielingen en bekladdingen van Joodse doelen in de openbare ruimte
- Incidenten in de directe omgeving, zoals tussen klasgenoten, collega’s of burens
- Schriftelijke uitingen die als privébericht zijn verstuurd
- Incidenten in het maatschappelijk domein, met een publiekelijk karakter, zoals onder andere bij sportwedstrijden, in de politiek of in media

De domeinen zijn onderverdeeld in subcategorieën, die verder worden omschreven in Hoofdstuk 5.

Antisemitische incidenten kunnen gericht zijn tegen individuen of tegen Joden als bevolkingsgroep. CIDI maakt gebruik van de IHRA-werkdefinitie van antisemitisme om te toetsen of een uiting antisemitisch is.

Uitingen die online worden gedaan in openbare fora en discussiegroepen worden in deze Monitor niet meegeteld als afzonderlijke incidenten. Dit is om de simpele reden dat de stroom aan antisemitische commentaren in de digitale wereld veel te groot is om bij te houden. CIDI benadrukt daarom het belang van apart dataonderzoek naar online haatspraak. Lees meer hierover onder de kop ‘online antisemitisme’ aan het eind van dit hoofdstuk. Ook in de eerdere CIDI-Monitors wordt antisemitisme in de digitale omgeving apart behandeld.

Door dezelfde strenge normering al 38 jaar consequent te hanteren geeft de Monitor een betrouwbaar beeld van ontwikkelingen door de jaren heen. Opvallende toe- en afnames van het aantal incidenten, in totaal of binnen de verschillende categorieën, wijzen op bredere trends.

Werkdefinitie antisemitisme

Antisemitisme is een op vooroordelen gebaseerd beeld van Joden, dat zich kan uiten als haat tegen Joden. Antisemitisme wordt ook wel simpelweg ‘Jodenhaat’ genoemd.

Kenmerkend voor antisemitisme – net als voor andere vormen van xenofobie, zoals anti-zwart racisme – is dat vooroordelen vaak zijn terug te voeren op historisch gevormde vijandbeelden en onderbuikgevoelens. Stereotypen over Joden als woekeraars, bloeddorstig, godsmoordenaars of als infiltranten die uit zijn op wereldheerschappij worden al eeuwenlang gebruikt en maken deel uit van ons ‘culturele bagage’.

De eerste tekenen van zulk antisemitisme zijn te herleiden tot de Griekse Oudheid, enkele eeuwen voor onze jaartelling. Antisemitisme wordt daarom ook wel ‘de oudste vorm van haat’ genoemd. [Hoofdstuk 2](#) gaat in op enkele veel voorkomende verschijningsvormen van antisemitisme in Nederland vandaag de dag.

Een omvattende beschrijving van deze geschiedenis, of van de sociaalpsychologische aspecten van groepshaat, valt buiten het domein van deze publicatie. Hier zijn veel studies over beschikbaar. Op CIDI.nl zijn achtergrondartikelen te vinden over ontwikkelingen op het gebied van antisemitisme, alsmede literatuurtips. Op

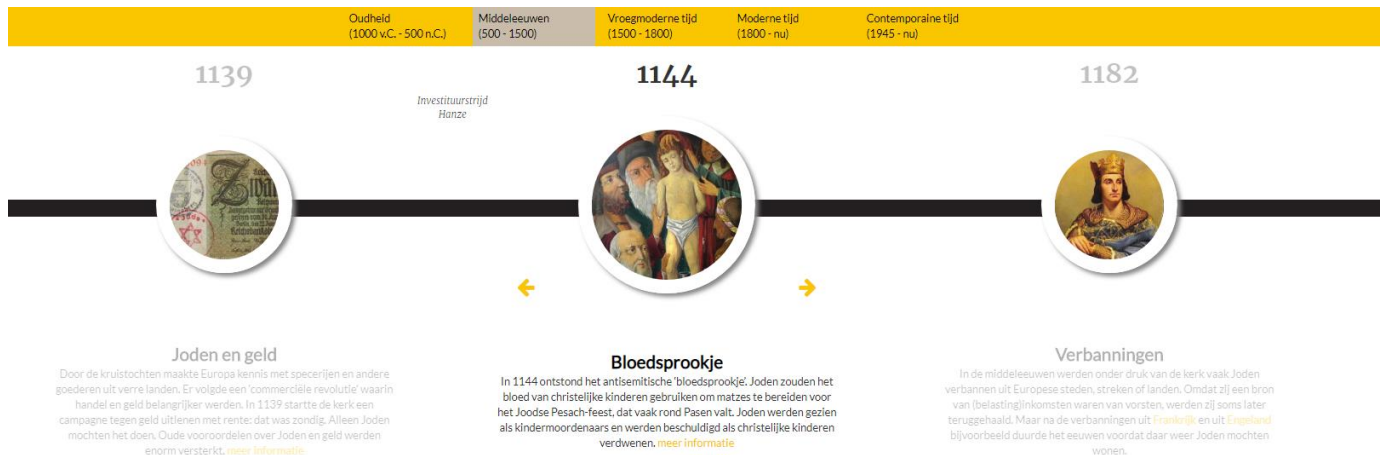
Niet wordt meegerekend in deze Monitor:

- Incidenten waarvan het antisemitische aspect niet kan worden geverifieerd
- Incidenten die alleen bij de politie of een ADV zijn gemeld en niet met CIDI zijn gedeeld
- Uitingen geplaatst op sociale media anders dan digitale privéberichten
- Incidenten en uitingen van Holocaustbagatellisering
- ‘Simpel’ uitingen van nazisymbolen, zoals een Hitlergroet of een bekladding met een hakenkruis

Wel worden incidenten meegerekend:

- Antisemitische incidenten in ‘real life’, in de directe omgeving, in het maatschappelijk domein en vandalisme en schriftelijke uitingen met antisemitisch karakter
- Online uitingen van antisemitisme die op een directe manier (via *direct messaging* of in een gesloten groepsapp) tegen een persoon zijn gericht

www.antisemitismetijdlijn.nl is een beknopt overzicht te vinden van anti-Joodse stereotypes die prevalent zijn geweest door de tijd heen. Veel van de hierin genoemde stereotypen zijn terug te vinden in de incidenten die zijn beschreven in [Hoofdstuk 5](#).

Voor het doel van incidentregistratie is een bepaalde maatstaf nodig om te kunnen vaststellen of een gebeurtenis een antisemitisch incident betreft of niet. CIDI hanteert daarbij de breed gedragen **werkdefinitie van de International Holocaust Remembrance Alliance (IHRA)**. De IHRA is een internationaal orgaan ter bevordering van een waardige herinnering aan de Holocaust, waarvan ook Nederland lid is.

De definitie luidt:

“Antisemitisme is een bepaald beeld van Joden dat zich kan uiten als haat tegen Joden. Retorische en fysieke uitingen van antisemitisme worden gericht tegen Joden of niet-Joden en/of hun bezittingen, tegen instellingen van de Joodse gemeenschap, en religieuze voorzieningen.”

Dit omschrijft heel kernachtig hoe antisemitisme zich uit, maar kan daardoor in de praktijk ook heel breed worden opgevat. De IHRA licht de werkdefinitie verder toe:

“Deze uitingen kunnen daarbij ook gericht zijn tegen de staat Israel, die wordt gezien als een Joodse collectiviteit. In de antisemitische overtuiging worden Joden er regelmatig van beschuldigd dat zij samenzweren met als doel de mensheid schade toe te brengen. Ook wordt antisemitisme vaak gebruikt om Joden de schuld te geven van ‘waarom dingen verkeerd gaan’. Antisemitisme uit zich in spraak, tekst, visuele vorm en in daden, waarbij gebruik wordt gemaakt van kwaadaardige stereotypes en negatieve karaktereigenschappen.”

Om de definitie waar mogelijk nog verder af te bakenen zijn tevens elf voorbeelden die, met de context in acht genomen, kunnen duiden op hedendaagse vormen van antisemitisme.

Onder die voorbeelden zijn:

- *Het uiten van leugenachtige, ontmenselijkende, demoniserende of stereotyperende beweringen over Joden in het algemeen of over de macht van Joden als collectief, met name maar niet uitsluitend de mythe van een wereldwijde Joodse samenzwering, of van Joden die de macht hebben over de media, de economie, de regering of andere instellingen binnen de samenleving;*

Toelichting:

De mythe van een wereldwijde Joodse samenzwering werd voor het eerst verspreid in het boek 'De Protocollen van Zion'. Deze antisemitische fabricage, geschreven in tsaristisch Rusland, moet de 'Protocollen' voorstellen waarmee Joodse 'wijzen' hun plannen bespreken om aan de wereldheerschappij te komen. Deze mythe wordt door antisemieten toegepast op allerlei ontwikkelingen die ze een gevaar vinden, door ze neer te zetten als 'Joods complot'.

Voorbeeld:

Met de klok mee, van linksboven: insinuatie dat de Black Lives Matter-beweging een Joods complot is; afbeelding van de Joodse miljardair en filantroop George Soros als marionettenspeler die de politici controleert; Macron en Merkel als duivelachtige wezens die 'De Protocollen' ter uitvoering brengen. De afbeeldingen zijn afkomstig van extremistische websites waarnaar verschillende FVD-politici linken op Twitter.

- *Vergelijkingen trekken tussen het hedendaags Israëlijs beleid en dat van de nazi's*

Toelichting:

De impliciete boodschap van dergelijke vergelijkingen is: 'Wat Israël doet is extra verwerpelijk, want uitgerekend Joden zouden beter moeten weten'. Dit is een vorm van *victim blaming*, waarbij de Joodse bevolkingsgroep (de gedeelde noemer tussen 'Holocaust' en 'Israël') wordt aangevallen. Een wereldwijd verspreide bevolkingsgroep wordt verantwoordelijk gehouden voor het beleid van Israël, en daarbij expres geprovoceerd met haar gedeelde trauma, voor een soundbyte over acties van de regering van één land.

Voorbeeld:

Deze cartoon circuleert op sociale rondom de escalatie van het geweld tussen Israël en Hamas in het voorjaar van 2021. In mei 2021 plaatst een Turkse extremistische nieuwssite de afbeelding, met als toelichting: "deze cartoon omschrijft Israël het best". Het artikel stelt dat het lot van Joden in de Holocaust gelijk staat aan hoe Israël omgaat met Palestijnen. Op dezelfde dag dat het artikel geplaatst wordt, deelt een raadslid van DENK dezelfde cartoon op zijn Facebook-pagina, waarbij hij de nazivlag vervangt met de tekst "2^e WO". Zijn toelichting: "Dit is helaas een pijnlijke realiteit..." (incident van 15 mei, zie p. 75).

De EU hanteert zelf de IHRA-werkdefinitie en raadt lidstaten aan om van deze definitie gebruik te maken als hulpmiddel bij het herkennen, registreren en aanpakken van antisemitische incidenten. De EU heeft daartoe een

handboek gepubliceerd met een uitgebreide uitleg over de toepassing van de IHRA-werkdefinitie, inclusief voorbeelden van antisemitische incidenten.³

De Nederlandse regering heeft de werkdefinitie omarmd en deze gedeeld met de politie, het OM en ADV's als hulpmiddel in hun taak om antisemitisme te herkennen en bestrijden als vorm van racistische haat.⁴ De CIDI-Monitor is vooralsnog echter de enige Nederlandse publicatie die daadwerkelijk gegevens toetst aan de IHRA-werkdefinitie.

De volledige tekst van de IHRA-werkdefinitie van antisemitisme is te lezen in de bijlage van deze Monitor.

Online antisemitisme

Een onderzoek van Utrecht Data School naar online antisemitisme in 2020 vond in totaal 200.395 anti-Joodse berichten in het Nederlands. Hoewel dat aantal moeilijk is om te beoordelen, stellen de onderzoekers dat antisemitisme structureel aanwezig is op alle platforms die zijn onderzocht.

Het volledige onderzoeksrapport in opdracht van CIDI en het Centraal Joods Overleg wordt naar verwachting in het voorjaar van 2022 gepubliceerd.⁵

Het onderzoek maakt onderscheid tussen 'impliciet' en 'expliciet' antisemitische uitingen. Bij eerstgenoemde gaat het om uitingen waarmee een antisemitisch denkbeeld wordt gereproduceerd. Het gaat dan vaak over reproducties van het stereotype over Joden als almachtige samenzwering. Zo zijn veel uitingen gevonden waarin Joden of 'Joodse elites' verantwoordelijk worden gehouden voor de coronacrisis. In aansluiting hierop krijgen 'schaduwachtige machten' zoals 'globalisten' of 'onze heersers die niet bekritiseerd mogen worden' de schuld voor bepaalde linkse en progressieve bewegingen zoals *Black Lives Matter*, en wordt met antisemitische stereotypes duidelijk gemaakt wie deze machten zouden zijn.

Daarnaast spreken de onderzoekers van expliciet antisemitisme wanneer er niet alleen sprake is van een antisemitisch motief, maar daarbij de uiting expliciet tegen Joden of iemands associatie met het Jodendom gericht is. Voorbeelden zijn uitingen over 'de Joodse globalist George Soros' of 'cryptojews'. Ook uitingen waarbij het woord 'Jood' als scheldwoord wordt gebruikt vallen hieronder. Op kanalen waar niet of nauwelijks gemodereerd wordt vormen dergelijke uitingen de grootste bron van antisemitisme.

Het is moeilijk te stellen welk aandeel van het totaal aan online antisemitische uitingen dit betreft. De online platforms waaruit data zijn geput (Facebook, YouTube, Twitter, Reddit, Telegram, weblogs en fora) blokkeren delen van hun content voor dataverzameling door onderzoekers. Andere grote platforms, zoals Instagram, zijn om die reden niet structureel te onderzoeken.

Ook is het totaal van 200.395 antisemitische uitingen moeilijk om in te vullen in termen als 'veel' of 'weinig'. In de Nederlandse context is nog nooit eerder op deze schaal onderzoek naar online antisemitisme gedaan. Een herhaling van het onderzoek zou duidelijkheid kunnen geven over toe- of afnames alsmede van de intensiteit van antisemitische retoriek online.

³ European Commission, Directorate-General for Justice and Consumers, Steinitz, B., Stoller, K., Poensgen, D., et al., Handbook for the practical use of the IHRA working definition of antisemitism, Publications Office, 2021, <https://data.europa.eu/doi/10.2838/07516>

⁴ Ollongren, K.H. (2020, 15 juni). Brief van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-30950-185.html>

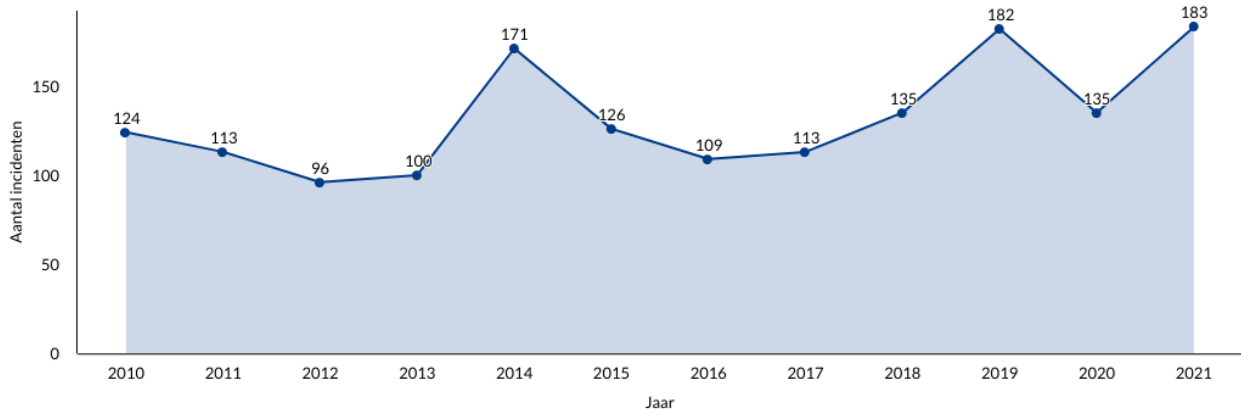
⁵ Utrecht Data School. Onderzoek – *Online antisemitisme in 2020* (ongepubliceerd rapport). Universiteit Utrecht, december 2021

H. 2 Bevindingen

In 2021 zijn in totaal 183 incidenten geregistreerd: een toename van 36 procent ten opzichte van een jaar eerder.

Dit is vergelijkbaar met het aantal dat in 2019 is geregistreerd, toen er met 182 incidenten sprake was van een recordaantal antisemitische incidenten. In 2020, toen het aantal incidenten daalde naar 135, bestond de indruk dat die daling vooral te maken had met de strenge lockdowns en het verminderde maatschappelijke verkeer. (Merk op dat antisemitische uitingen die zich beperken tot het online domein in deze Monitor niet worden meegeteld). CIDI schreef toen: "Er is weinig reden om te vermoeden dat deze trend zich doorzet zodra de samenleving weer uit de lockdown komt" (Monitor antisemitische incidenten 2020, p.3).

Totaal antisemitische incidenten in CIDI-Monitor vanaf 2010

Met opnieuw een toename van 36% blijkt die indruk nu terecht. Hoewel lockdowns ook in 2021 van kracht waren, laten mobiliteitscijfers zien dat thuisisolatie en quarantaineregels minder streng zijn opgevolgd naarmate het begin van de pandemie verder in het verleden ligt. **Er lijkt dus eerder sprake van een stijgende trend over de laatste jaren dan van een incidentele stijging.**

Het aantal incidenten is in 2021 in vrijwel alle categorieën toegenomen ten aanzien van 2020. Uitschieters zijn de categorieën 'school' (van 3 naar 13) en 'digitale privéberichten' (van 19 naar 47).

Toename incidenten op school

Vrijwel alle incidenten op scholen vonden plaats in de periode mei-juni, tijdens de escalatie van het militaire conflict tussen Israël en Hamas, of kort daarna. Bij de meeste incidenten betrof het pestkoppen die in meer of mindere mate het conflict als aanleiding zagen om (vermeend) Joodse schoolgenoten aan te vallen. Een bijkomend probleem is dat een aantal van die incidenten op basisscholen niet tijdig als antisemitisch zijn herkend, met hartverscheurende situaties als gevolg.

17 mei

Een jongen in groep 8 van een basisschool in Amstelveen wordt vanaf mei 2021 steeds vaker uitgescholden vanwege zijn Joodse afkomst. Een aantal kinderen in de klas, vooral jongens, roept "Free Palestina" naar hem, maar al snel ook dingen als "kankerjood". Na een aantal dagen begint de groep pestkoppen een vriend en klasgenoot van de jongen onder druk te zetten om niet meer met hem om te gaan. Uiteindelijk krijgen ze daarin succes; de vriend wendt zich af van de Joodse jongen, die vanaf dan het gevoel krijgt er alleen voor te staan. Uiteindelijk wordt er door de school ingegrepen, maar hij blijft er wekenlang angstig en verdrietig om.

Digitale haatberichten tonen denkwijze van antisemieten

De aanleiding voor de toename in de categorie 'digitaal privé' is minder eenduidig. Dit betreft gerichte antisemitische uitingen verstuurd per e-mail of via privéberichten op messenger platforms. De drempel voor zulke uitingen is laag, omdat er geen directe confrontatie is tussen dader en slachtoffer. Bovendien verschuilt de dader zich vaak achter een anoniem account of mailadres.

Net als bij veel pestincidenten op scholen geldt ook hier dat veel antisemitische berichten rond de periode mei-juni zijn verzonden aan Joodse organisaties of mensen die op sociale media hun Joods-zijn of affiniteit met Israël uitdragen.

Voorbeelden van berichten die sociale mediagebruikers hebben ontvangen rondom het oplaaierende conflict tussen Israël en Hamas in mei en juni. In de meeste gevallen is enige blijk van een Joodse identiteit of affiniteit met Israël 'voldoende' om met dergelijke berichten geconfronteerd te worden

Het versturen van antisemitische privéberichten kent een lage drempel. De uitingen geven een inkijkje in de gedachtegang van daders. Ze laten zien dat actuele ontwikkelingen nog vaak worden opgevat als het resultaat van een 'Joods complot', bijvoorbeeld zoals in deze voorbeelden:

4 maart

Verschillende media berichten over het nieuws dat een vermogende ondernemer 1 miljoen euro heeft gedoneerd aan D66 en nog eens 350.000 euro aan de Partij voor de Dieren, vanwege hun voorgestelde klimaatbeleid. Enkele ogenblikken later ontvangen CIDI en verschillende Tweede Kamerleden van D66 een email waarin het bericht wordt voorzien van het volgende commentaar:

"Wie betaalt, bepaalt...Hier moeten wel de ZIONISTEN achter zitten... De protocollen van de wijzen van Sion moeten worden doorgevoerd"

30 april

In landelijke media wordt aandacht besteed aan een ramp bij de Meronberg in Israël. Bij de verdrukking door een grote menigte komen 45 mensen om het leven, die bijeen waren voor een religieuze feestdag. Naar aanleiding van dit nieuws schrijft een e-mailer aan CIDI:

"Het is mijn vaste overtuiging, dat deze ramp een straf is van God voor de misdaden, die ze begingen tegen de Palestijnen. Weliswaar is er geen profeet opgestaan om het Joodse volk te waarschuwen voor hun zondige levenswijze, zoals in de bijbel beschreven, maar nu is de VN door God gezonden om hen te waarschuwen! Ik hoop dat Israël nu gewaarschuwd is en zich deze waarschuwing ter harte neemt en de Palestijnse rechten respecteert."

10 mei

In landelijke media wordt aandacht besteedt aan rellen op de Tempelberg in Jeruzalem. Bij confrontaties tussen Palestijnse demonstranten en de Israelische politie, komt er traangas van laatstgenoemde de Al Aqmoskee binnen. Een e-mailer schrijft hierover tegen CIDI:

“Het is een schande wat jullie doen in Jerusalem met de uitzettingen. Ook het ontheiligen van de Al Aqsa moskee is echt iets voor jullie joden. Jullie verdienen geen plaats op deze aarde. Ik hoop dat Allah jullie zal laten branden in de hel. Allah is groot.”

15 november

Naar aanleiding van een statement van CIDI in de media over voortdurende bagatellisering van de Holocaust door FvD, zoekt iemand per e-mail contact met CIDI. De mailer schrijft onder andere:

“Als jullie dat niet eens snappen kan ik jullie (k)neuzen echt niet meer serieus nemen (...) Heel dat gare Israel heeft onderhand meer vermoord als de nazi's bij elkaar, (k)neuzen”.

Straatintimidatie weer terug

Tenslotte is ook in de categorie ‘real life’ een grote toename geregistreerd. In de subcategorie ‘schelden’, die gaat over scheldincidenten op straat, is het aantal incidenten verdubbeld van 16 naar 32 ten opzichte van 2020. Dit betreft soms scheldincidenten richting ordehandhavers. Zo zijn er gevallen waarbij naar politieagenten is gescholden met “Jood”, “kankerjood” en dergelijke bij de rellen rondom de invoering van de avondklok in januari 2021. Daarnaast komt het vaak voor dat mensen die als Joods herkenbaar zijn op straat, bijvoorbeeld aan het dragen van een keppel, worden uitgescholden.

Er zijn drie geweldsincidenten met een antisemitisch aspect geregistreerd, allen in Amsterdam. In alle gevallen is melding gemaakt bij de politie. Voor zover bekend is in een geval een dader aangehouden.

Mogelijk is de toename in deze categorie deels te wijten aan het versoepelen van coronamaatregelen, waardoor überhaupt meer interactie is in de openbare ruimte en daarmee het ‘risico’ van antisemitische bejegening op straat toeneemt. Naarmate fysieke Joodse bijeenkomsten weer plaats konden vinden, zijn meer herkenbaar Joodse mensen te zien rondom herkenbaar Joodse locaties als synagogen. Zoals hierboven genoemd, moet het aantal incidenten dan ook niet worden gezien als een plotselinge toename, maar eerder als voortzetting van langzaam maar structureel toenemend antisemitisme over de laatste jaren.

In 2018 bleek uit onderzoek dat zo'n 43% van Joden in Nederland uiterlijk of kleding weleens aanpast om negatieve reacties te voorkomen.⁶

Trends en ontwikkelingen

De bovengenoemde bevindingen en een nadere blik op de geregistreerde incidenten laten twee trends zien in het hedendaagse antisemitisme.. Ten eerste blijkt dat anti-Israëlactivisme tijdens spanningen in het Israelisch-Palestijns conflict vaak over kan slaan in antisemitisme en vormen van extremisme. Ten tweede blijkt dat bagatellisering van de Holocaust vaak uit antisemitisme voortkomt, en dat er opvallend lichtzinnig mee wordt omgegaan in de samenleving.

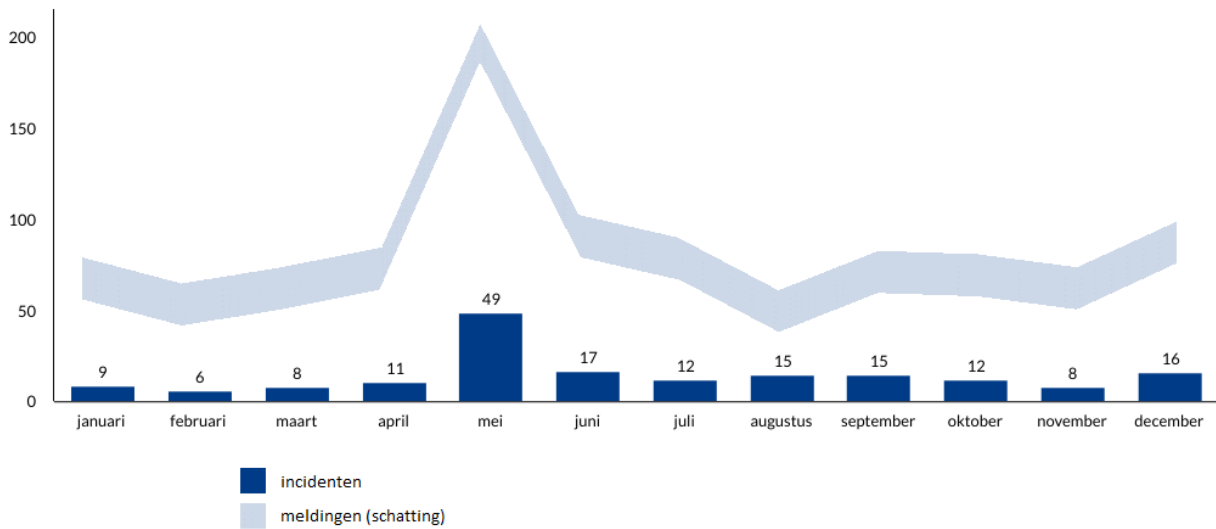
Toename antisemitisme en extremisme tijdens spanningen rondom Israel

Het toenemen van spanningen in het Israelisch-Palestijnse conflict is in Nederland vaak aanleiding tot antisemitische uitingen. Joden in Nederland worden niet zelden verantwoordelijk gehouden voor acties van de Israelische regering – los van of men het toevallig met die acties eens is of niet. Hierdoor voelen veel Joden zich in Nederland onveilig en aarzelen ze om hun identiteit te uiten. Tegelijkertijd krijgt extremistisch gedachtegoed van groeperingen als Hamas of het Iraanse regime te vaak ruim baan, en wordt het intolerante karakter ervan niet (tijdig) herkend.

⁶ R. Lubbe, ‘Joden in Nederland’, EenVandaag Opiniepanel Rapport, 26 november 2018. Geraadpleegd via <https://eenvandaag.avrotros.nl/item/veel-nederlandse-joden-durven-niet-openlijk-joods-te-zijn/>

Het uitsplitsen van de incidenten naar maand toont deze trend duidelijk, met een piek in de maand mei, toen Israël en Hamas in de Gazastrook in een geweldsspiraal terecht kwamen. Hetzelfde geldt bij het aantal inzendingen aan het meldpunt⁷ antisemitische incidenten. In onderstaande grafiek worden beide vergeleken:

Incidenten en meldingen naar maand in 2021

Dit fenomeen is allesbehalve nieuw, en beperkt zich niet tot Nederland.⁸ Zo verzamelde zich in het Duitse Gelsenkirchen een menigte voor een synagoge om te demonstreren tegen het Israelische defensiebeleid, waarbij “Scheiß Juden” werd gescandeerd. In Londen paradeerden jongeren in auto’s door straten van een wijk met relatief veel Joodse bewoners, uitgedost met Palestijnse vlaggen, waarbij door een megafoon werd geschreeuwd: “Fuck the Jews, rape their daughters”.

Naast expliciet antisemitische incidenten, was er een sterke toename van anderszins extremistische leuzen en slogans, met name rondom anti-Israeldemonstraties in mei 2021. Hieronder volgt een aantal voorbeelden:

De witte vlag op deze afbeelding staat voor het Islamitisch Emiraat Afghanistan en wordt gebruikt door de Taliban. De vlag staat daarmee voor een fundamentalistische en militante islamistische staat. Op andere bordjes staat de leus: “One state: the Caliphate”.

Bij een anti-Israeldemonstratie in Amsterdam op 16 mei 2021 werd door veel mensen openlijk met deze vlag gewapperd. Voor zover bekend werd er niet ingegrepen.

⁷ Niet alle meldingen betreffen inzendingen via een geautomatiseerd systeem, maar worden ook per telefoon of e-mail naar een algemeen adres gedaan. Het gaat daarom om een grove schatting.

⁸ Zie bijvoorbeeld: Verweij-Jonker Instituut en Anne Frank Stichting, ‘Zevende rapportage racisme, antisemitisme en extreemrechts geweld in Nederland’, 2018, p. 64. Geraadpleegd via

https://www.annefrank.org/nl/downloads/filer_public/60/13/6013b703-0be3-4612-a13f-4e9f5e4f4a8a/racisme_2017_vji.pdf

De leus “From the river to the sea, Palestine will be free” drukt de wens uit voor een vrij Palestina in het hele gebied tussen de Jordaan (‘river’) en de Middellandse Zee (‘sea’), oftewel om het bestaan van Israël terug te draaien. De leus werd al door de Palestine Liberation Organization (PLO) gebruikt vóórdat de huidige Palestijnse gebieden bezet werden, in de vorm: ‘We zullen de Joden de zee in drijven.’ Extremistische groeperingen die Israël nog steeds met geweld willen vernietigen, zoals Hamas, gebruiken de leus in zijn originele vorm nog steeds. De leus is dan ook niet zomaar een oproep tot solidariteit met Palestijnen, maar bovenal extremistisch en revisionistisch.

De leus werd veelvuldig gescandeerd op anti-Israëldemonstraties. De afbeeldingen links zijn van spandoeken en borden die dagenlang hingen bij de Rijksacademie van Beeldende Kunsten in Amsterdam.

Bij een anti-Israëldemonstratie in Amsterdam en Utrecht wordt door megafoons de Khaybar-leus gescandeerd. De leus met de tekst “Khaybar, khaybar yaa yahud, jaisj-e-mohammed saufa ya’ud” betekent grofweg “herinner je Khaybar, o Joden, het leger van Mohammed komt er weer aan”. Het verwijst naar de slag bij Khaybar in 628, waarbij een massamoord plaatsvond op Joden. De slag was een opmaat naar de etnische zuivering van Joden uit het Arabische schiereiland (behalve Jemen). Deze eeuwenoude uitdrukking van Arabische haat tegen Joden is geregeld te horen bij demonstraties tegen Israël.

Hoe duidelijk de correlatie ook is, het is problematisch om spanningen in het Midden-Oosten als redelijke verklaring te zien van antisemitische uitingen hier in Nederland – dat wil zeggen, uitingen van haat die zich richten tegen de Joodse gemeenschap. Het risico bestaat dat een dergelijke houding zou kunnen leiden tot begrip voor uitingen van antisemitisme. De toename van antisemitische incidenten in zulke periodes moet dan ook gezien worden als ontmaskering van antisemitische attitudes die reeds in de samenleving sluimeren, maar in bepaalde omstandigheden tot uiting komen.

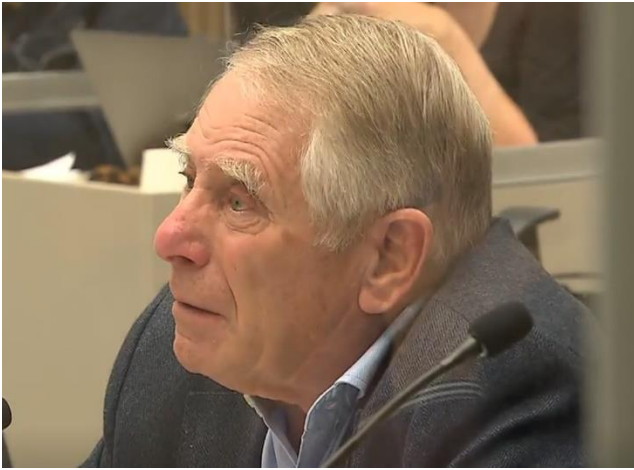
Daarom is de keuze van politieke partijen zoals BIJ1 en DENK, om niet mee te werken aan initiatieven om de Nederlandse Joodse gemeenschap tegen antisemitisme te beschermen, onbegrijpelijk en zorgelijk. De partijen geven hiermee een verkeerd signaal aan hun achterban af, een legitimering van het feit dat de mensen zich antisemitisch uiten in protest tegen Israël. Het verwerpen van de IHRA-werkdefinitie door deze groepen en partijen kan dit niet goedpraten. Bovendien is het ook volgens de IHRA-werkdefinitie prima mogelijk om scherpe kritiek op Israël te leveren.

Bagatellisering van de Holocaust en het nazisme

Een andere groeiende trend is Holocaustbagatellisering. Sociale mediabedrijven geven ruim baan aan gelijkstellingen tussen de coronamaatregelen en de Jodenvervolging, ondanks dat de twee geenszins vergelijkbaar zijn. Populistische politici, aangevoerd door Thierry Baudet en zijn partij Forum voor Democratie, doen volop mee aan deze praktijk en brengen daarmee het historisch besef van de samenleving in gevaar.

CIDI maakt een conceptueel onderscheid tussen Holocaustbagatellisering en antisemitisme als zodanig. Ook de IHRA, waarvan de werkdefinitie van antisemitisme in deze Monitor gebruikt wordt, heeft een aparte werkdefinitie voor Holocaustontkenning en Holocaustverdraaiing⁹. De ontelbare gelijkstellingen tussen de Sjoa en de coronamaatregelen zijn dan ook niet als incident openomen in deze Monitor. Hiermee kiest CIDI er bewust voor om de term ‘antisemitisme’ eng te definiëren – wat echter niet betekent dat Holocaustverdraaiing ook in de praktijk altijd losstaat van antisemitisme of groepsbelediging. Holocaustverdraaiing is, ook wanneer het geen antisemitisme betreft, zeer schokkend en beledigend voor veel leden van de Joodse gemeenschap.

Op 15 december 2021 stelde een voorzieningenrechter CIDI, het Centraal Joods-Overleg (CJO) en vier Joodse overlevenden van de Holocaust in het gelijk in een zaak tegen Thierry Baudet vanwege verschillende uitingen van Holocaustbagatellisering.

“Als ik tijdens gastlessen op scholen het woord Holocaust soms met veel moeite uitspreek, is dat om de kinderen duidelijk te maken dat deze ergste vorm van genocide die de mensheid heeft gekend, nooit meer mag voorkomen en nooit vergeten mag worden. Daar moeten zij, die schoolkinderen, als zij straks in de maatschappij zijn opgenomen, voor zorgen. Dat is hun verantwoordelijkheid, dat is hun plicht. En als dan datzelfde woord Holocaust ter vergelijking met wat dan ook gebruikt wordt, voel ik mij als overlevende gekrenkt, beledigd, vernederd (...)

Ik begrijp niet waarom de heer Baudet de Holocaust gebruikt om zijn doel te bereiken. Behalve deze vier [Myrna Tugendhaft, Mattie Tugendhaft, Rob Moscou en Cortissos zelf, red.] kan niemand in deze zaal bevroeden wat ons is

aangedaan. Je familie gedeporteerd, met de trein naar het vernietigingskamp, uitkleden en dan naar de gaskamer, soms met 600 tegelijk”.

– Rudie Cortissos in kort geding over Holocaustvergelijkingen, 15 december 2021

Veel incidenten laten zien dat Holocaustbagatellisering niet simpelweg uit onwetendheid voortkomt, maar dat er wel degelijk antisemitische attitudes aan ten grondslag liggen. CIDI voerde samen met het CJO en vier Joodse overlevenden van de Holocaust een kort geding tegen Thierry Baudet wegens uitspraken waarin hij de coronamaatregelen van de regering vergelijkt met de behandeling van Joden tijdens de Holocaust. De rechter oordeelde dat hij het leed van Joden instrumentaliseert en “bijdraagt aan een klimaat waarin uitingen van antisemitisme worden aangewakkerd”. Op het nieuws over het vonnis werd op sociale media inderdaad veelvuldig in antisemitische bewoording gereageerd, met beweringen als ‘Joden misbruiken de Holocaust voor politiek gewin’ en ‘Joden controleren de rechterlijke macht’.

⁹ International Holocaust Remembrance Alliance, ‘Werkdefinitie van Holocaustontkenning en Holocaustverdraaiing’. Geraadpleegd via <https://www.holocaustremembrance.com/nl/resources/working-definitions-charters/werkdefinitie-van-holocaustontkenning-en>

Aanbeveling: 'The Holocaust Industry' waarin Norman Finkelstein betoogt dat het Amerikaans-Joodse establishment de herinnering aan de nazi-Holocaust exploiteert voor politiek en financieel gewin, en om de belangen van Israël te bevorderen. Veel parallellen met CIDI.

20:22 · 15-12-2021 · [Twitter Web App](#)

"Om erachter te komen wie daadwerkelijk regeert, moet je ontdekken met wie je jezelf geenszins mag vergelijken."

[nos.nl](#)
Rechter: Baudet moet vergelijking coronabeleid met Holocaust verwijderen van Twitter

18:09 · 15-12-2021 · [Twitter for Android](#)

[Forum voor Democratie geluid -FVD ge...](#)
[TELEGRAM.me/FVDgeluid](#) · sluit je a...

Misschien dat het CIDI eens uit kan leggen waarom er zoveel families met een Joodse achtergrond achter de Plandemie zitten.

Dat wil ik graag van hen horen.

09:23

Net als antisemitisme, is Holocaustbagatellisering niet alleen een probleem voor de Joodse gemeenschap, maar voor de samenleving als geheel. Historisch bewustzijn en begrip van de Holocaust als moreel ijkpunt behoren tot de pijlers van de democratie. Daar waar dit bewustzijn nog meer onder druk staat, zoals in Polen of Hongarije, staat de democratie onder druk.

H. 3 Politie, justitie en veiligheidsdiensten

Omdat de jaarlijkse rapporten van de politie en het OM later in het jaar worden gepubliceerd dan deze Monitor, worden hier de rapporten van 2020 besproken.

Discriminatiecijfers politie in 2020

De Nederlandse politie registreerde volgens het rapport *Discriminatiecijfers in 2020* een totaal van 3.924 discriminatie-incidenten.¹⁰ Hiervan waren 517 antisemitisch van aard, oftewel 8%. In 2019 lag het totale aantal geregistreerde incidenten van discriminatie hoger, op 5.487, waarvan 768 gevallen van antisemitisme (14%). De reden hiervoor ligt met grote waarschijnlijkheid bij de coronamaatregelen, die interactie in de openbare ruimte sterk hebben verminderd.

Binnen de soorten incidenten onderscheidt de politie onder andere discriminerend geweld en geweld in combinatie met uitlating, oftewel een geweldsincident waarbij de dader in antisemitische bewoording scheldt of dreigt. Van de eerste noteerde de politie één geval en van de tweede 26 gevallen.

Het rapport *Discriminatiecijfers in 2020* stelt dat de aangiftebereidheid bij discriminatie in het algemeen en bij antisemitisme verbeterd is na diverse oproepen vanuit de Nederlandse politiek en maatschappij om discriminatie als probleem serieuzer aan te pakken. Vooral de coronamaatregelen en het schrappen van publiek in de voetbalstadions worden als reden gegeven voor de daling van het aantal registraties bij de politie.

Discriminatiecijfers OM 2020

Het aantal discriminatiezaken dat in behandeling genomen werd door het Openbaar Ministerie in 2020 steeg sterk ten opzichte van het jaar ervoor, blijkt uit het rapport *Cijfers in Beeld 2020*.¹¹ Van 123 specifieke discriminatiefeiten in 2019 naar 157 specifieke discriminatiefeiten in 2020 is het totale aantal gestegen met meer dan een kwart. Daarbij vormde antisemitisme een veel kleiner percentage van het aantal in behandeling genomen delicten: 49 antisemitische incidenten werden behandeld door het OM in 2020, oftewel 19% van het totale aantal behandelde discriminatiezaken, tegenover 40% van de discriminatiezaken waar het OM zich in 2019 over boog. Bij de commune feiten met een discriminatie-aspect (CODIS-feiten) betrof antisemitisme 9% van de geregistreerde gronden, in 2019 was dat 10%.

In 50% van de bij het OM ingestroomde discriminatiezaken ging het OM over tot strafvervolgning. Van de behandelde zaken werden er 50 verdachten van discriminatiedelicten uiteindelijk vervolgd en bestraft – dat is in 83% van alle delicten waar vervolging werd ingezet. Dit aantal is iets meer dan in 2019, toen 78% van alle vervolgingen voor discriminatiedelicten leidde tot een veroordeling met straf.

¹⁰ Rijksoverheid, *Discriminatiecijfers in 2020*. Geraadpleegd via <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2021/06/01/discriminatiecijfers-in-2020>

¹¹ OM, *Cijfers in beeld 2020*. Geraadpleegd via <https://www.om.nl/documenten/publicaties/discriminatie/lecd/cijfers-in-beeld/cijfers-in-beeld-2021>.

H. 4 Aanbevelingen

Antisemitisme is diepgeworteld en hardnekkig. Om het te bestrijden is breed gedragen bewustwording en educatie nodig. Iedereen in de maatschappij heeft de verantwoordelijkheid om discriminatie actief af te wijzen, en moet discriminatie kunnen herkennen als zij het tegenkomen.

Het allerbelangrijkste is en blijft: trek aan de bel en doe melding als je getuige bent van antisemitisme! Maak niet normaal wat niet normaal is. Daarnaast ziet CIDI veel concrete punten die nodig zijn in de bestrijding van antisemitisme. We zetten de aanbevelingen hier op een rij:

Wat? Behoud en bewaak de norm – veroordeel antisemitische uitingen direct en ondubbelzinnig
Wie? Politici, ambtsdragers, leidinggevendenden, leraren, etc.
Waarom? Veel uitingen van antisemitisme zijn niet evident en vaak impliciet. Soms ook als ‘grap’ bedoeld. Het is van groot belang om uitingen direct te herkennen en veroordelen zodat de norm duidelijk is en blijft. Alertheid is *key*, of het nu op straat, school, de sportclub of op een whatsappgroep gebeurt, laat staan in de Tweede Kamer. Negeren leidt tot normvervaging. Dit geldt zeker voor gezagsdragers zoals burgemeesters, ministers, leraren, politieagenten en andere ambtsdragers.
 Een ogenschijnlijk klein gebaar als een bijvoorbeeld Hitlergroet is niet slechts een grap. Als veroordelende reactie uitblijft zal het vaker worden herhaald – en versterkt, omdat dezelfde grap voor de tweede keer niet zo grappig is. Daarom pleiten we voor *zero tolerance* bij antisemitische (of anderszins discriminatoire) uitingen.
 De verantwoordelijkheid om de norm te handhaven ligt bij eenieder van ons, op elk moment: zwijg niet, herinner de anderen aan de norm die voor ons allen geldt.

Wat? Investeer in een infrastructuur voor meldingen van discriminerend gedrag
Wie? Politiek, politie, managers, gezagsdragers
Waarom? Het doen van meldingen van antisemitisme vormt de kern van een goede aanpak van discriminatie. Niet gemelde incidenten kunnen niet worden aangepakt. Bovendien gaat er een signaal van uit: ‘Dit wordt niet geaccepteerd en ik laat het hier niet bij!’. Getuigen en slachtoffers moeten blijvend worden aangemoedigd om melding te doen. ADV’s en politie, maar ook maatschappelijke organisaties die meldingen behandelen, zoals CIDI, moeten goed geëquipeerd zijn en voldoende kennis in huis hebben. Bovendien moeten de instanties samenwerken om meldingen adequaat op te tekenen, op te volgen en de drempel voor het doen van een melding zo laag mogelijk te maken voor het publiek.

Onderwijs

Wat? Behandel de geschiedenis van de Holocaust als eindexamenonderwerp
Wie? Minister van OCW, College voor Toetsen en Examens
Waarom? Dit is al jaren niet het eindexamenonderwerp geweest, terwijl het centrale eindexamen de beste manier is om een onderwerp onder de aandacht te brengen. Lessen over de Tweede Wereldoorlog en de Holocaust behoren al tot de eindtermen, maar de invulling daarvan verschilt veel per school en per docent. Door de Holocaust als eindexamenonderwerp te kiezen, word een veel grotere groep leerlingen geconfronteerd met het belang van deze herinnering in onze maatschappij.

Wat? Neem de geschiedenis van het antisemitisme op in het curriculum
Wie? Tweede Kamer, Minister van OCW
Waarom? Bij het tegengaan van vooroordelen is niets waardevoller dan kennismaking en ontmoeting. Maar de meeste Nederlandse leerlingen doorlopen hun schooltijd zonder (bewust) Joodse klasgenoten te hebben. Daarom moet bewustwording van antisemitisme een vaste plek krijgen in het onderwijs. De aanbeveling om het thema vooroordelen, waaronder antisemitisme, op te nemen in het curriculum komt voor uit het onderzoek ‘Antisemitisme in het voortgezet onderwijs’ van de Anne Frank Stichting (2013).

Wat? Vergeet Joden niet in het kader van aandacht voor diversiteit
Wie? Scholen, vakgroepen, onderwijskoepels, gemeentes
Waarom? Zoals hierboven aangegeven: kennismaking en ontmoeting zijn het belangrijkste in het tegengaan van vooroordelen. Maar als het om Joden gaat, is dat meestal moeilijk en wordt 'diversiteit' een holle frase. Het onderwijs kan dit deels ondervangen door gebruik te maken van lesmethodes over de Joodse gemeenschap in Nederland en diens geschiedenis. Voor scholen moet budget beschikbaar zijn om Joodse gemeenschappen in de omgeving te bezoeken, gastsprekers uit te nodigen of excursies naar het Joods Cultureel Kwartier te kunnen organiseren (het liefst alle drie!).

Politie

Wat? Train agenten en juristen om antisemitisme beter te herkennen
Wie? Ministerie van Justitie en Veiligheid, Politieacademie
Waarom? Voor de aanpak van antisemitisme is van groot belang dat mensen bij de politie terecht kunnen indien nodig. Toch zijn er nog steeds signalen dat meldingen van antisemitisme niet adequaat worden opgepakt door dienstdoende agenten. Antisemitisme wordt niet als zodanig herkend, of mensen worden onterecht weggestuurd als ze aangifte willen doen van strafbare feiten. Ook het Openbaar Ministerie moet antisemitische motieven achter misdrijven kunnen herkennen. De basistraining en bijscholing moeten meer aandacht besteden aan dit probleem. De IHRA-werkdefinitie moet binnen handbereik zijn op bureaus als hulpmiddel, waarvoor het bedoeld is. Hierbij is het desbetreffende Handboek van de EU een goede leidraad.

Wat? Verbeter rapportage over antisemitisme
Wie? Nationale Politie, AIVD, NCTV
Waarom? Momenteel zijn er verschillende rapportages over het werk van autoriteiten op het gebied van discriminatiebestrijding. Een rapport van de politie en antidiscriminatievoorzieningen publiceert statistieken over strafbaar en gemeld antisemitisme, maar blijft daarin formalistisch en biedt weinig analyse van onderliggende ontwikkelingen. Rapporten van de AIVD en NCTV geven een beoordeling van extremisme (waaronder antisemitisch extremisme), maar kunnen dit minder onderbouwen met kwantitatieve gegevens. Beide zouden gecombineerd moeten worden om tot een rapportage te komen die ontwikkelingen in het domein van antisemitisme en extremisme betrouwbaar weergeven, en als basis kunnen dienen voor oplossingen.

Wat? Verruim opsporingsbevoegdheden bij discriminatiedelicten
Wie? Minister van Justitie en Veiligheid, Nationale Politie
Waarom? Om het vertrouwen in het aangifteproces te vergroten, moet meer in werking worden gesteld om daders op te sporen. Het komt te vaak voor dat agenten hun opsporingsbevoegdheden niet kennen, niet verder mogen zoeken naar bewijsmateriaal wanneer al een verdachte in beeld is, of zelfs dat aangevers van kansrijke zaken worden afgewimpeld. Door bevoegdheden te verruimen en de capaciteit voor opsporing te verhogen zullen mensen zich sneller geroepen voelen om aangifte te doen van antisemitische incidenten.

Voetbal

Wat? Maak gebruik van slimme technologie in stadions

Wie? Betaald Voetbal Organisaties

Waarom? Terwijl eindelijk begint door te dringen dat bij discriminerende spreekkoren in voetbalstadions moet worden ingegrepen, blijft het moeilijk om raddraaiers op te sporen. Als resultaat worden grote incidenten afgedaan met collectieve sancties die geen afschrikwekkend effect hebben of enkel met een statement vanuit de club. De technologie voor slimme camera's met geluidsherkenning, inclusief middelen om privacy te waarborgen, bestaat al en heeft ruimschoots zijn effect bewezen. Onder meer in Engeland, dat een soortgelijke geschiedenis van antisemitisme onder voetbalfans kent, maar waar het probleem met deze technologie scherper bestreden wordt.

Wat? Maak straffen voor voetbaldiscriminatie bekend

Wie? Betaald Voetbal Organisaties, Politie

Waarom? Delicten met een discriminatie-aspect in de voetbalcontext komen vaak voort uit groepsgedrag. In gevallen dat het toch tot een straf komt, is afschrikking het belangrijkste doel. Toch komt het vaak voor dat straffen niet bekend worden gemaakt. Hierdoor wordt een kans gemist om een signaal uit te laten gaan dat er niet alleen gehandhaafd wordt op discriminerende uitingen, maar dat straffen ook significant zijn en een ontmoedigende werking hebben.

Sociale media

Wat? Dwing sociale mediabedrijven de verspreiding van antisemitisme en haat actief tegen te gaan.

Wie? Ministerie van Justitie en Veiligheid, Europese Commissie

Waarom? Zet beproefde content-herkenningstechnieken, die al gebruikt worden voor de bescherming van auteursrechten, in om de verspreiding van online haat in te perken. Eis dat sociale mediabedrijven transparant zijn over hun beleid tegen haatspraak en hier periodiek over rapporteren, evenals over hoe zij omgaan met meldingen door hun gebruikers.

Wat? Dwing sociale mediabedrijven tot inzage in verspreiding van online haat

Wie? Ministerie van Justitie en Veiligheid, Europese Commissie

Waarom? Sociale mediabedrijven zijn commerciële organisaties en ze houden hun gebruikersdata terecht beschermd. Echter, voor effectief optreden tegen online haat is inzicht in de data en analyse ervan door *onafhankelijke onderzoekers* nodig. Onderzoek de mogelijkheden om dat te bewerkstelligen met in achtneming van privacyregels. Momenteel wordt zo'n grootschalig onderzoek bemoeilijkt door beperkingen die de platforms opleggen.

Best practices

Naast zaken die beter kunnen, wordt er ook veel ondernomen om antisemitisme blijvend tegen te gaan. Hier volgt een aantal ideeën waaruit inspiratie kan worden geput voor het versterken van beleid:

1. Doe (herhalend) onderzoek

Metten is weten. Goede kennis van feiten helpt om in te zetten op interventies daar waar ze het meest nodig zijn of het beste kunnen helpen.

Zo heeft de gemeente Rotterdam onderzoek laten doen naar ervaren antisemitisme.¹² Een aantal diepte-interviews met Joodse Rotterdammers laat zien dat leden van die groep het vaak als risico zien om als openlijk Joods op straat te lopen. Tegelijk bieden de interviews ook aanknopingspunten voor beter beleid.

Ook de gemeente Amsterdam liet onderzoek doen op basis van interviews met Joodse stadsbewoners.¹³ Hierin wordt tevens aangeraden om inclusief te communiceren vanuit de gemeente, bijvoorbeeld door een prettige Pesach toe te wensen met reclameborden op straat, of door openbare vieringen van bijvoorbeeld Chanoeka aan te moedigen.

Door onderzoeken te herhalen kunnen bevindingen nog beter in hun context worden gezien kan de effectiviteit van interventies worden geduïd.

2. Bevorder ontmoeting

Ontmoeting met de ander is het meest effectieve middel tegen vooroordelen.

Een van de uitdagingen bij het bevorderen van ontmoetingen is dat de Joodse gemeenschap erg klein is – hoogstens zo'n 0,3% van de totale Nederlandse bevolking. Dat staat in schril contrast met het aantal antisemitische delicten behandeld door het OM, die in 2020 19% van alle behandelde discriminatiedelicten uitmaakten.

Goede voorbeelden van maatschappelijke initiatieven zijn het project 'Leer je burens kennen' van de Liberaal Joodse Gemeente Amsterdam, de Joods-islamitische dialoggroep 'Yalla!' en projecten voor scholieren zoals 'Gelijk=Gelijk' van Diversion. Hun werk moet zo veel mogelijk gefaciliteerd worden.

3. Vier de Joodse cultuur

Antisemitisme is een maatschappelijk probleem en vergt helaas de nodige aandacht. Maar daarnaast mag niet vergeten worden dat antisemitisme eigenlijk op zichzelf niets met het Jodendom te maken heeft, en dat het Joden of de Joodse ervaring hoogstens gedeeltelijk definieert.

Door simpelweg de Joodse cultuur te vieren kan worden voorkomen dat het Jodendom bij het grote publiek in de eerste plaats met antisemitisme wordt geassocieerd. Bovendien is het leuk voor iedereen en hoort het simpelweg bij onze samenleving, waar Joden al eeuwen deel van uitmaken.

Voorbeelden zijn vieringen van Chanoeka op een centraal plein, zoals vaak gebeurt op de Dam in Amsterdam. Een postercampagne van de gemeente Amsterdam om voorbijgangers op straat een fijne Pesach te wensen werd sterk gewaardeerd. Bewindspersonen, of andere mensen met een voorbeeldfunctie, zouden een boodschap kunnen maken voor een gelukkig Joods Nieuwjaar, zoals in de VS en Canada al lange tijd gebruikelijk is, en zoals in Nederland vaak wordt gedaan met christelijke of islamitische feestdagen.

¹² De Wit, N. en Fiere, B. 'Openlijk Joods, maar niet altijd'. IDEM Rotterdam, mei 2021. Geraadpleegd via <https://idemrotterdam.nl/wp-content/uploads/2021/06/Openlijk-joods-maar-niet-altijd-IDEM-onderzoek-naar-antisemitisme.pdf>

¹³ 'Tegengaan van discriminatie en uitsluiting: Actieonderzoek onder Joodse Amsterdammers'. Dander, juni 2021. Geraadpleegd via https://amsterdam.raadsinformatie.nl/document/10410436/1/Bijlage_5_Antisemitisme_Gemeente_Amsterdam_DANDER

H. 5 Overzicht antisemitische incidenten

In dit hoofdstuk zijn alle door CIDI geregistreerde antisemitische incidenten van 2021 omschreven. De incidenten zijn ingedeeld in zes hoofdcategorieën, die allen zijn onderverdeeld in subcategorieën. CIDI hanteert al jarenlang dezelfde indeling. Dankzij die consistentie kunnen opvallende toe- of afnames van het aantal incidenten binnen bepaalde categorieën duiden op trends in de aard en ontwikkeling van antisemitisme in Nederland.

Worden hier alsnog wijzigingen in gebracht, dan worden die expliciet vermeld in de Monitor van het betreffende jaar. Zo is CIDI in 2017 begonnen met het tellen van online antisemitische incidenten (die niet al in de categorieën 'schriftelijk' of 'real life' vallen). Al snel bleek dat echter weinig inzicht te geven in de aard van online antisemitisme, gezien de gigantische hoeveelheid individuele uitingen. In 2020 is CIDI gestopt met het apart bijhouden van deze categorie.

De indeling van de categorieën is als volgt:

'Real life'-incidenten: gevallen waarbij een directe confrontatie tussen dader en slachtoffer plaatsvindt;

Vandalisme: bekladding met antisemitische boodschap en bekladdingen of vernielingen van doelen met een Joods karakter;

Incidenten in de directe omgeving: confrontaties met burens of buurtgenoten, collega's of medeleerlingen;

Schriftelijke uitingen: scheldpartijen op afstand, meestal anoniem, via flyers, brieven of e-mails. Persoonlijke directe privéberichten via andere sociale media-kanalen zoals Facebook en Twitter zijn meegenomen in dit domein;

Het maatschappelijk domein: incidenten die niet gericht zijn jegens één individu maar jegens meerdere personen. Sport en politiek zijn voorbeelden van categorieën binnen dit domein;

Overzicht aantallen incidenten naar categorie sinds 2010

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
'Real Life' uitingen	17	33	21	28	54	33	36	29	27	61	26	51
Vandalisme	17	22	14	10	22	20	21	28	21	14	15	21
Incidenten in de directe omgeving	23	24	16	27	30	36	21	24	40	32	29	33
Schriftelijke uitingen	54	21	26	13	38	21	11	14	21	25	25	52
Maatschappelijk domein	13	13	19	22	27	16	20	18	26	50	40	26
Totaal meldingen	124	113	96	100	171	126	109	113	135	182	135	183

Incidenten die in meerdere domeinen kunnen worden geplaatst, worden slechts eenmaal gerubriceerd en slechts eenmaal geteld. Rubricering vindt dan plaats binnen het domein en de categorie waar het incident de voornaamste kenmerken van heeft. Details over de uitgangspunten van incidentregistratie zijn te vinden in Bijlage I van deze Monitor. Bijlage II staat het overzicht van alle incidentaantallen naar categorie en subcategorie vanaf 2010.

5.1 'Real life'-incidenten

'Real Life'-incidenten zijn gevallen waarbij een directe confrontatie tussen dader en slachtoffer plaatsvindt. Onder dit domein vallen geweld, bedreigingen met geweld, scheldpartijen en telefonische bedreigingen. In **2021** zijn **51 incidenten** geteld in het samengesteld domein 'Real Life'-incidenten. In 2020 waren dit er 27.

5.1.1 Geweld

Onder 'geweld' zijn enkel incidenten geteld met gericht geweld tegen personen of instellingen, die lichamelijk letsel tot gevolg hadden of konden hebben. In **2021** werden **3** geweldsincidenten geteld. In 2020 waren dat er 0.

7 juli

Een vrouw (melder) loopt met haar broer over straat in Amsterdam-West. De vrouw is als Joods herkenbaar aan een ketting met een davidsster en een hanger met Hebreeuwse letters. Ook draagt ze een mondkapje met een Israelisch vlaggetje erop, dat ze toevallig heeft gekregen bij haar vrijwilligerswerk voor een Joods ouderentehuis.

De twee worden midden op straat aangevallen door een groep van drie jonge mannen. Eerst wordt de broer neergeslagen, daarna vangt de vrouw, die tussenbeide probeert te komen, een paar klappen op. Ze houdt er een blauw oog aan over. Een getuige die de aanval ziet vanuit het raam roept dat hij de politie belt, waarop de belagers weggaan. Een van hen roept nog: "Joden horen hier niet".

De vrouw doet aangifte van mishandeling bij de politie, maar de daders worden niet gevonden. Opvallend genoeg laat de politie weten het incident niet als 'antisemitisch' te registreren. Volgens de politie werd het woord "Jood" niet op beledigende wijze toegeroepen, en zou er ook geen antisemitisme blijken uit de context van het voorval.

21 juli

Een vrouw (73) (melder) doet boodschappen bij een drogisterij in haar buurt in Amsterdam-West. Ze draagt een halsketting met een davidster, waaraan ze als Joods herkend zou kunnen worden.

In de rij voor de kassa staat de vrouw voor een moeder met haar tienerdochter. Wanneer de melder haar spullen inpakt, komt de dochter heel dicht bij haar staan. Ze vraagt de dochter vriendelijk om voldoende afstand te houden. Hierop wordt de moeder kwaad, en zegt tegen de melder "je valt mijn dochter aan". Ze uit haar boosheid deels in het Arabisch, waarvan de melder het woord "jahod" verstaat, wat "Jood" betekent. De melder probeert zich er niks van aan te trekken en loopt naar haar invalidewagen buiten de winkel.

Wanneer ze op het punt staat om weg te rijden, komt de moeder opnieuw op haar af. Ze blijft op boze toon tegen de melder praten en klopt op de auto. De melder denkt dat de vrouw iets wil zeggen en begint de deur open te doen om het te kunnen horen. Hierop slaat de vrouw echter de deur meteen weer dicht, wat bij de melder veel pijn en (blijkt later) een gebroken pols oplevert. De moeder loopt vervolgens snel weg.

De melder krijgt hulp van haar zoon om naar een ziekenhuis te gaan. De volgende dag belt ze 's ochtends direct naar de politie. Ze krijgt een telefonist aan de lijn die ze maar moeilijk kan uitleggen wat haar is overkomen.

Waar ze eerst te horen krijgt dat haar melding met 'spoed' behandeld zou worden, krijgt ze uiteindelijk aangeboden om bijna een week na het incident aangifte te komen doen op het bureau. De vrouw wordt moedeloos, ze is bang dat camerabeelden (als ze er al waren) tegen die tijd niet meer beschikbaar zijn, en wellicht kan ze vanwege de pijn in haar pols de nodige energie niet opbrengen.

Wel lukt het de vrouw om zorg hulp in te schakelen van Joods Maatschappelijk Werk. Ook doet ze melding bij CIDI en MDRA (Meldpunt Discriminatie Regio Amsterdam). Beide bieden de vrouw hulp aan om van de belaging alsnog aangifte te doen bij de politie.

30 november

Een man (28) loopt over straat in Amsterdam. Een onbekende vrouw (41) vraagt hem of hij Joods is. De man antwoordt bevestigend. Daarop wordt hij vanuit het niets door de vrouw geslagen met een stok. De man weet de vrouw staande te houden en alarmeert de politie. De vrouw zou tevens "discriminerende teksten" schreeuwen naar de man en hem in het gezicht spugen.

De politie weet de vrouw aan te houden. De man doet aangifte van mishandeling en discriminatie.

Bron: ['Man doet aangifte om mishandeling in De Pijp wegens Joodse afkomst'. Het Parool, 30 november 2021](#)

5.1.2 Bedreigingen

Onder 'bedreiging' worden uitingen of berichten verstaan die door hun inhoud en gerichtheid door de ontvanger redelijkerwijs als bedreiging kunnen worden opgevat. In **2021** zijn **7 incidenten van bedreiging** gemeld. In 2020 waren dat er 6.

25 januari

Een vader (melder) ontvangt voor de derde keer in korte tijd een anonieme, handgeschreven dreigbrief gericht aan één van zijn kinderen, met teksten als "you are a very bad jew" en "we will make sure that [naam] will not reach 21. He will never be safe, anywhere". De melder heeft geen idee van de dader of diens motief. Hij besluit de politie in te schakelen.

1 februari

Een man (melder) raakt gebrouilleerd met zijn vrouw en diens familie. Kort daarop ontvangt hij een aantal dreigberichten van een onbekend nummer, waaronder:

Domme Jood wij sturen dit sms van uit ergens dat kan je niet geloven. heb je politie gebeld zielig. Ze kunnen jou niet redden... De stomme politie is nooit op tijd. Wij hebben jou elke minuut in de gaten. wij horen jou. Wij controleren alles. Ik wil jou persoonlijk naar jouw vuile moeder sturen.. je hebt haar gemist toch.

11 mei

Een jongen (melder) plaatst een bericht op Instagram waarmee hij steun betuigt aan Israel in het oploeiende gewapend conflict tussen Israel en Hamas. Naar aanleiding daarvan wordt hij in het commentaarveld door meerdere Instagrammers uitgemaakt voor "kkjood".

Ook ontvangt hij als privébericht van minstens vier verschillende accounts bedreigende teksten, waaronder: "Hey kankerjood, wollah, als jij nog een keer zoiets op je verhaal zet, wollah, ik kom je opzoeken en geloof me, het gaat niet goed komen".

"Hey kankerjood, jullie gaan allemaal branden, kankerjoden, jullie gaan nog je verdiende loon krijgen" en "Waar is je adres? Op mijn moeder, je oor gaat eraf".

Eén gebruiker biedt zelfs koppelgeld aan in commentaar (zichtbaar voor andere gebruikers): "Wie hem [de melder] onthoofd krijgt €1000 gelijk".

The screenshot shows an Instagram post with a profile picture of a man and a caption: "Ach ga weg man Nederlandse omroepen zijn beheerd door joden, Israël is schuldig aan het plegen van Apartheid en het ethnisch zuiveren van Palestijnen. Jammer dat jullie niet hebben geleerd van wat jullie is aangedaan door hitler. Ik zou je oogkleppen afdoen als ik jou was".

The comment section contains several replies:

- "Eyy kkr jood wollah als jij nog een keer zoiets op je verhaal zet wollah ik kom Jou opzoeken en geloof me gaat niet goed komen"
- "Eh kk jood"
- "Kk hoere jood"
- "Jullie zegge propoganda terwijl de kk jode hier nieuws lulle"
- "Kk hoere jood"
- "بني اسرائيل"
- "Ga nog hun verdiende loon krijgen"
- "Jullie gn allemaal brande kk jode"

Below the main post, there is a comment: "heeft je genoemd in een opmerking: [redacted] wie hem onthoofd krijgt €1000 gelijk 3min." with a "Beantwoorden" button.

Another comment reads: "Jou kker moeder vieze kker jood. Met je israil dit israil dat je verdient een kogel door je kker kop vieze kker zionisten." followed by "Hopen dat iemand als Hitler opstaat. En jullie van de aardbodem verwijderd".

At the bottom right, a comment says: "Jammer dat Hitler jullie niet allemaal had vergast.. Dan zou er ook nooit een Israël geweest zijn". Below it, it says "Verzonden via internet".

At the bottom left, there are several reply buttons: "So naar Israël of niet", "Je wou bijna leuk doen", "Eh kanker hoeren kind", "Stuur je locatie", and "Op my moeder je oor gaat er af".

21 mei

Een man (melder), als Joods herkenbaar aan zijn kleding, loopt over straat in Amsterdam-Zuid. Een fietser begint vlak naast hem te rijden en van dichtbij te achtervolgen. De fietser blijft de melder boos en intimiderend aankijken gedurende meerdere minuten. De melder loopt op een agent af, die doorziet wat er gaande is. De agent besluit de melder kort te escorteren, waarop de fietser weggrijdt.

21 mei

Een student (melder), wiens Joodse afkomst in haar omgeving bekend is, wordt via sociale media in privéberichten bedreigd door een onbekende. De dreiger schrijft onder andere "Vieze kk jood ik hoop dat ze de gaskamers weer vol open zetten", "jouw stinkvolk zal vernietigd worden", "vieze aidsjood". Verder schrijft hij "deze zigeuner gaat jou neuken in die vieze jodenkont van je, daarna maak ik een jodenhoer van je en je vriendje verkoop ik aan negers".

De bedreigingen kwamen nadat een Joodse studentengroep (waarvan de melder lid is) zich heeft uitgesproken tegen extremistische uitingen bij een anti-Israeldemonstratie in Maastricht. Daar werd een Arabisch-talige leus geroepen met onder andere de tekst "Qassam, we zijn met jou tot de dood", "wij offeren ons bloed en onze ziel voor Gaza" en "Qassam, ga voort, wij zullen hen antwoorden met geweren".

27 augustus

Een student aan de Universiteit Leiden (melder) wordt door een onbekende medestudent online via Instagram aangevallen op zijn Joodse afkomst. De melder vraagt via een contactpersoon het telefoonnummer van de medestudent op om te vragen wat er aan de hand is. Zodra de medestudent opneemt, krijgt de melder een scheldtirade over zich heen in het Engels: "You motherfucking bitch (...) when I see you on campus I'm going to cut your head off, you fucking Jew you fucking bitch. I am coming back in a week".

De melder doet aangifte bij de politie. Ook schakelt hij de Universiteit Leiden in. Een studieadviseur laat hem weten dat de dader zich sinds kort heeft uitgeschreven bij de universiteit, en dat de instelling daarom geen verdere actie zou kunnen ondernemen.

4 november

Het koosjere restaurant HaCarmel in Amsterdam, dat meermaals mikpunt is geweest van een aanslag, wordt regelmatig telefonisch bedreigd door een onbekende anonieme beller. Deze roept onder andere "Kankerjoden, Hitler heeft jullie niet verbrand of doodgemaakt" en "Ik brand jouw zaak af". De eigenaar van het restaurant doet aangifte. Later wordt een 18-jarige man uit Arnhem aangehouden.

Bron: ['Joods restaurant Hacarmel in Amsterdam opnieuw mikpunt van bedreigingen'. De Telegraaf, 4 november 2021](#)

5.1.3 Schelden

Onder 'schelden' wordt mondeling schelden verstaan gedaan door onbekenden in directe confrontaties. Vaak gebeurt dit op straat of vanuit een auto, waarmee de schelders weg kunnen komen zonder herkend te worden. Schelden door burens, buurtbewoners, collega's of op school valt onder het domein 'Incidenten in de directe omgeving'. In 2021 werden **32 scheldincidenten** geteld. Dat is een verdubbeling ten aanzien van 2020, toen er 16 werden geteld.

25 januari (vier incidenten)

Tijdens rellen, naar aanleiding van het invoeren van de avondklok, in onder meer Amsterdam en Rotterdam wordt massaal op antisemitische wijze gescholden door reischoppers. Zo worden ME'ers uitgescholden voor 'Jood' in Amsterdam. In zowel Amsterdam als Rotterdam wordt luidkeels en herhaaldelijk gescholden met 'kankerjoden'. Tenminste vier dergelijke incidenten zijn op beeld gevat en geregistreerd op (sociale) media. Het vermoeden is dat die vier incidenten slechts het puntje van de ijsberg zijn.¹⁴

8 maart

Melding bij ADV Vizier gericht op discriminatie en diversiteit:

Bij een burenruzie in de gemeente Ede wordt er o.a. gescholden met "vuile Jood". De melder wordt door het ADV geadviseerd dat de uiting mogelijk aangiftewaardig is en in contact gebracht met wijkagent.

2 mei

Een jongen (melder) zit in de trein tussen Amsterdam en Woerden. Hij was in Amsterdam voor een vrijwilligersproject waarbij struikelstenen op straat worden opgepoetst. De jongen draagt, bij uitzondering, een keppel die hij is vergeten om af te doen.

Even later stapt een man op de trein. Hij gedraagt zich agressief en probeert een wc-deur in de trein in te trappen. Zodra hij de jongen met de keppel ziet, begint hij hem luidruchtig toe te schreeuwen met onder andere "kankerjood" en " Hamas, Joden aan het gas". Opmerkelijk genoeg draagt hij een Ajax-shirt. Hij zou op dat moment sterk naar alcohol ruiken.

De belager filmt de jongen ondertussen en loopt hem in de trein achterna zodra de jongen ergens anders wil gaan zitten om aan de man te ontkomen. Hij blijft gedurende een lange tijd antisemitische leuzen schreeuwen naar de jongen toe. De jongen raakt in paniek; uiteindelijk zien twee vrouwen wat er aan de hand is, en ze gebaren de jongen om bij hen te komen zitten terwijl ze de belager op een afstand proberen te houden.

Zodra de jongen kan uitstappen, doet hij dat. Op het perron van Woerden stapt hij meteen op een conducteur af om melding te maken van het incident. De conducteur probeert hem te sussen, maar als de jongen aandringt op actie zegt hij: "Het is ook jouw risico om in het openbaar met een keppel rond te lopen".

Eenmaal thuis belt de jongen met het callcenter van NS. Hij vraagt of hij camerabeelden van de NS kan gebruiken voor een aangifte. Dat zou volgens een medewerker niet kunnen in verband met de privacy van de belager. De medewerker vraagt de jongen waarom hij zelf niet beelden van hem heeft gemaakt.

Pas wanneer vrienden van de melder in zijn Joodse gemeente zijn verhaal optekenen en delen op sociale media, komt NS in actie. Een woordvoerder laat weten dat NS "heel onhandig heeft gereageerd".

Naar aanleiding van het incident hebben CIDI en CJO met een formele brief bij NS navraag gedaan over scholing van personeel in omgang met discriminerende intimidatie. NS heeft niet gereageerd.

Na zijn melding bij CIDI deed de melder ook verhaal bij een journalist.

Bron: ['Belaagde Shevan: "De conducteur zei dat ik geen keppeltje had moeten dragen". NRC, 11 mei 2021](#)

¹⁴ Zie, onder andere:

https://www.npostart.nl/goedemorgen-nederland/27-01-2021/POW_04918092

<https://www.parool.nl/amsterdam/negen-aanhoudingen-na-hevige-onrust-molukkenstraat~bf9865e3/>

<https://twitter.com/Galatasarayli/status/1353794323721179136>

<https://twitter.com/sonnyspek/status/1353777660808355841>

5 mei

Een man (melder) zit overdag in zijn appartement in Dordrecht. Uit het niets hoort hij een voorbijganger op straat "kankerjoden" roepen. Melder loopt naar het raam om te zien wat er gaande is, maar hij kan geen dader herkennen.

16 mei

Tijdens de sjabbatdienst van een synagoge in Amsterdam-Buitenveldert merken bezoekers dat een taxichauffeur rondjes blijft rijden om het blok waar de synagoge staat. De chauffeur kijkt intimiderend uit zijn raam naar de bezoekers en roept "hey Jood!". De synagogebezoekers lichten bewakers van de Marechaussee in.

21 mei

Een man (melder) loopt met zijn vader en broer over straat in Amstelveen. Ze dragen die bewuste vrijdagavond, in verband met sjabbat, een keppeltje en zijn dus als Joods herkenbaar. Een jongen op de fiets blijft naast ze stilstaan, roept "Free Palestina!" en fietst weer door.

21 mei

Een man (melder) loopt met zijn vrouw en dochter door de binnenstad van Amersfoort. De man hoort twee jonge mannen achter hem iets mopperen in het Arabisch, duidelijk tegen hem gericht. Hij draait zich om om te vragen of de jongens het inderdaad tegen hem hebben. De twee lopen daarop snel voorbij, terwijl één van hen twee keer "kankerjood" roept naar het gezin en scheldt in het Arabisch.

22 mei

Een vrouw (melder) bezoekt het Eurovisie Sonfestival in Rotterdam Ahoy. Ze is fan van Eden Alene, de Israelische inzending, en poseert voor de ingang voor een selfie met de Israelische vlag (volgens gebruik onder veel Songfestival-fans). Daarop wordt ze door voorbijgangers in een menigte door verschillende mensen uitgescholden voor onder meer "rotjood" en wordt er "Free Palestina" naar haar geschreeuwd.

30 mei

Een man (melder) loopt met zijn familie over de boulevard in Scheveningen. Hij is door zijn keppel als Joods herkenbaar. Op een gegeven moment wordt hij achtervolgd door een groep jongeren. Hij hoort ze onder andere "Jahod" en "Filistin" naar hem roepen ("Jood" en "Palestina" in Arabisch). Dit gebeurt volgens de melder tot twee keer toe, pas daarna raakt de familie het groepje jongeren uit het oog.

1 juni

Een vrouw (melder) loopt in de buurt van NS station Den Haag Centraal. Een voorbijganger maakt haar uit voor "kankerjood", zonder duidelijke reden.

9 juni

Een man (melder) loopt over een drukke weg in Arnhem. Hij is Joods herkenbaar door het dragen van een keppel. Bij een oversteekplaats wordt hij vanuit een voorbijrijdende auto toegeschreeuwd met "Jood, je moet dood!". De man draait zich nog om, om de dader te kunnen herkennen, maar de rijdende auto verdwijnt snel een tunnel in.

9 juni

Een man (melder) gaat op bezoek bij een Joodse familie in Amsterdam-Oost. Die heeft besloten te verhuizen, naar eigen zeggen mede vanwege antisemitische straatintimidatie die ze in de buurt hebben meegemaakt. De melder zelf is ook als Joods herkenbaar aan zijn keppel. Hij is benieuwd naar hun ervaring. Bij zijn bezoek is het inderdaad raak, en wordt hij door een aantal jongens op straat uitgescholden voor "kankerjood".

15 juni

Twee jonge vrouwen (waarvan één melder is) lopen over straat door een rustige buurt in Amsterdam. Ze worden gezien door een groep jongens (ca. 20 jaar) aan de andere kant van de straat. Een van hen roept iets naar de vrouwen, komt op ze af, en zegt op geagiteerde toon dat ze "alleen maar willen praten". De vrouwen antwoorden dat ze daar geen zin in hebben, omdat ze met elkaar in gesprek zijn. Vervolgens worden ze uitgescholden voor "racisten" en "zionisten". Terwijl ze verderlopen wordt hen nog een paar keer "zionisten" achterna geroepen.

De melder kijkt in een reflex "welke ketting wij droegen". Toevallig zijn beide vrouwen Joods, maar die dag droegen ze niet iets waardoor ze bewust als Joods herkenbaar zijn. Ze zeggen normaal gesproken dergelijke voorvallen wel te verwachten als ze bijvoorbeeld een ketting met een davidster dragen. In dit geval zijn ze, naar eigen zeggen, onaangenaam verrast.

19 juni

Een man (melder) loopt over straat in Voorburg. Hij komt terug van een synagogedienst en draagt een keppel, en is daarmee als Joods herkenbaar. Onderweg bij een rustige fiets- en voetgangerstunnel komen twee jongens hem tegemoet op een brommer. In eerste instantie groeten de voorbijgangers elkaar vriendelijk. Bij het langsgaan is de brommerrijders echter de keppel van de melder opgefallen. Ze maken een u-bocht om nog een keer langs de melder te rijden. In het langsrijden spugen ze naar de melder en roepen "Free Filistin" ("Free Palestina") naar hem.

De melder weet dat er 'gewoonlijk' bij dergelijke incidenten weinig opsporingsindicaties zijn voor aangifte. In dit geval doet hij toch een poging met een signalement.

20 juni

Een man (melder) loopt over straat in het centrum van Amsterdam. Vanuit langrijdend bestelbusje krijgt hij door de bestuurder toegeschreeuwd: "Palestina!".

De enige mogelijke aanleiding is het t-shirt dat de man draagt, met het logo van de Duits-Joodse LHBTI-beweging 'Yachad':

22 juli

Een man (melder) maakt 's nachts een ommetje bij zijn woning in Amsterdam. Hij ziet op straat een man en een vrouw die langsloopt, op onaangename manier bejegenen. De man lijkt onder invloed van drugs of alcohol. De vrouw probeert het te negeren en loopt door, maar ondertussen besluit de melder er rustig op af te lopen voor het geval hij het nodig acht om in te grijpen. De man laat vervolgens de vrouw met rust en begint achter de melder aan te lopen. Daarbij roept hij: "Jij met je kankerbril. Jij zal vast wel een jood zijn. Iedereen met een bril is altijd een jood. Gadverdamme man. Was je oma maar niet geboren. Als je me nu niet snel 2 euro geeft dan ...", en verder in die trant. De melder loopt door en negeert de man, totdat hij afdruipt.

13 augustus

Een oudere, als Joods herkenbare man (melder) is in een supermarkt. Bij de rij voor de kassa loopt hij een groepje jonge mannen tegen het lijf. Aan hun accent vermoedt hij dat ze onderling een Oost-Europese taal spreken. Een van hen kijkt de man indringend aan, en zegt dan besloten: "Heil Hitler". De mannen lachen om de actie, en lopen verder.

6 september

Een man (melder), als Joods herkenbaar door zijn keppel, loopt over straat in Amersfoort. Hij wordt toegeroepen door een jonge man op een fiets in het voorbijgaan (maaltijdbezorger): "Fuck Israel, Fuck Joden!"

6 september

Twee mannen (waarvan een melder), als Joods herkenbaar door een keppel, lopen na een synagogedienst door het centrum van Amersfoort. Een onbekende voorbijganger, een jonge man, scheldt hen uit voor 'kankerjoden'. Eerder die avond werd een van dezelfde mannen ook uitgescholden door een fietser (zie de vorige melding).

7 september

Een man (melder) loopt over een voetpad in Amsterdam Buitenveldert. Hij is als Joods herkenbaar door zijn keppel. Achter hem komt een man aangefietst. In het voorbijrijden roept hij luid "kankerjood" naar de melder.

2 oktober

Een man (melder) loopt over straat in Den Haag. Als hij oversteekt bij een oversteekplaats met zebra en groen licht, rijdt een motorrijder rakelings langs hem heen (dus door rood licht). De motorrijder reageert agressief op het bijna-ongeluk dat hij zelf veroorzaakte, en scheldt de melder uit voor "kutjood". De melder wil hem negeren en loopt door, maar de motorrijder blijft nog ca. 100 meter stapvoets naast hem rijden. Daarbij roept hij ook een bedreiging in de trant van "ik zal je thuis nog wel treffen".

3 oktober

Een vrouw probeert een restaurant in Amsterdam binnen te komen met een vervalsde QR-code. Wanneer de manager van het restaurant haar weigert, wordt hij in naar eigen zeggen 'antisemitische bewoording' uitgescholden, laat hij weten tegenover Het Parool.

Bron: [‘Amsterdams restaurant gaat aangifte doen tegen QR-weigerende demonstrant’. Het Parool, 3 oktober 2021](#)

11 oktober

Een man (melder) loopt in Den Haag langs de Joodse begraafplaats. De ingang van begraafplaats is gesloten en het terrein ommuurd. Bij de muur van de begraafplaats staan twee mannen van een jaar of twintig. Zij spreken de man, die aan slechts voorbijganger is: "Meneer, meneer, weet u wat hierachter is". De man zegt "Het is een begraafplaats". De jongens gaan verder "Maar wat voor begraafplaats?" Waarop de man antwoordt "Volgens mij is het een Joodse begraafplaats". De jongens antwoorden lachend: "Denkt u dat er nog meer Joden bij kunnen?". De man loopt wat verbaasd en bedroefd weer verder.

14 oktober

Een man (melder), als Joods herkenbaar door zijn keppel, loopt over straat in de buurt van Utrecht CS. Achter hem komt een groepje jongeren aangefietst. Hij hoort ze tegen elkaar zeggen "zie die meneer, kankerjood". In het voorbijfietsen roepen meerdere van de jongeren tegelijkertijd: "kankerjood, je gaat dood!". De melder besluit het te negeren en het erbij te laten.

23 oktober

Een man (melder) komt bij een bakker in Amsterdam. Hij vraagt aan degene achter de toonbank om een zakdoekje. Deze krijgt hij aangereikt met de woorden: "hier, voor je Jodenneus". De melder, zelf Joods en al jaren klant bij de bakker, reageert kwaad. Als hij de bediende achter de toonbank, een man in de twintig, aanspreekt, zegt hij schouderophalend: "Het floepte er zomaar uit".

1 november

Een man (melder) fietst door een drukke straat in het centrum van Amsterdam. Hij hoort achter hem iemand schreeuwen, tegen een andere fietser: "Hé wat duw je me ouwe jood, raak me nog een keer aan en ik trap je van je fiets, kankerjood!"

3 november

In het gebied rondom Alkmaar en Hoorn is een gewelddadige groep jongeren actief. Een reeks overvallen wordt naar dezelfde groep herleid, stellen media. Een buurtbewoner die getuige is van zo'n overval laat weten dat hij door de groep werd aangesproken met "Rustig, rustig. We willen geld" en "Kankerhoer, vuile Jood."

Bron: ['Bende misogynie antisemieten actief in WestFriesland. Meerdere woningovervallen, waarvan 1 met dodelijke afloop'. GeenStijl, 3 november 2021](#)

5 december

Een man (melder) in een dorp in Friesland hoort 's nachts een bus met megafoon door zijn straat rijden. Door de megafoon hoort hij leuzen, waaronder "alle Joden am Gas". Iets later merkt de man overdag dat er een hakenkruis is gekerfd langs een weg in het dorp. De melder vermoedt een verband tussen zijn twee waarnemingen.

13 december

Een man (melder), woonachtig in Den Haag, is als Joods herkenbaar aan zijn kleding. Sinds een aantal weken wordt hij in zijn buurt weleens aangesproken of uitgescholden voor "kankerjood". Op genoemde datum wil hij hier melding van maken bij de politie. Daar wordt hem gevraagd of hij bang is door de bejegeningen. De melder geeft aan dat dat niet het geval is. Tot zijn verbazing laat een agent daarop weten in dat geval geen melding te kunnen opnemen.

CIDI adviseert de melder om toch terug te gaan om een aangifte te laten opnemen.

5.1.4 Telefoon

Scheldpartijen over de telefoon, per sms en in WhatsApp vormen een aparte categorie. De dader is in deze categorie veelal een bekende van het slachtoffer omdat hij of zij beschikt over het telefoonnummer van degene tegen wie de uitingen zijn gericht. In **2021** kwamen hier **9 meldingen** over binnen, in 2020 waren dat er 4.

7 april

Een vrouw (melder) wordt sinds een tijdje gestalkt door een onbekende die haar telefoonnummer heeft weten te bemachtigen. Na enig moment richt hij zich in zijn spraakberichten op de Joodse identiteit van de vrouw, met opmerkingen als "Jij, vies, vuil Joods tyfus kutwif, ik ben zo klaar met je, ik ga er wat aan doen". De vrouw wil aangifte doen tegen de stalker.

23 april

Een vrouw (melder) krijgt onenigheid met een aannemer die ze had ingehuurd voor een klus aan haar huis in Delft. In haar SMS-contact ontvangt ze het volgende bericht van de aannemer - die schijnbaar op de hoogte is gekomen van de Joodse identiteit van de melder:

10 mei

Op genoemde datum wordt in verschillende media bericht dat een IKEA-filiaal in Nederland gebruik heeft gemaakt van gele stickers voor bezoekers die om medische redenen geen mondkapje dragen. De actie veroorzaakt al snel ophef en IKEA biedt excuses aan.

Iemand belt CIDI met het verzoek om de actie te veroordelen als antisemitisme. Nadat een medewerker uitlegt waarom CIDI dat niet doet, krijgt hij toegeschreeuwd:

"Hoe halen jullie het in je fucking hoofd? Dit keer komen ze voor ons, niet voor jullie! Dit is precies hetzelfde fascisme als 80 jaar geleden! Jullie spuiten in Israel iedereen in met een experimenteel vaccin, dat is gewoon Zyklon B!"

17 mei

Een man uit Rotterdam, publiekelijk bekend als lid van de Joodse gemeenschap, krijgt een voicemailbericht van een onbekende die het volgende inspreekt:

“Hallo, ik ben [...] en, tjaja, ik ben een nazaat van een nazi. Ik weet dus waar ik het over heb als ik het over nazisme heb. Daarom wil ik jullie een gewetensvraag stellen. Sinds 1917, hoeveel Palestijnen zijn er door Joden vermoord? Sinds 1917? Dus niet sinds 1948, en niet alleen in Palestina of in Israel. Sinds 1917 – hoeveel mensen zijn er dóór Joden vermoord? Zijn dat er ook een miljoen? Dat is een gewetensvraag! Waarom mag jij wel vermoorden, en waarom mag je niet vermoord wórden?

O en trouwens, jullie hebben de bijbel verkeerd uitgelegd. Het is niet aan jullie gegeven, Israel. Nee, je mag er gebruik van maken. Dat betekent niet dat het van jou is en dat je alles kapot mag maken. Als een kleuter ben je dan, als je dat denkt! Ja, echt, er zijn 7.000 jaar oude ... [onverstaanbaar]

Trouwens, Mozes was ook al een moordenaar. Weet je nog? Grappig he? Waarom mogen jullie wél moorden?”

7 juni

CIDI wordt gebeld vanaf een onbekend nummer. Een man van vermoedelijk middelbare leeftijd vraagt wat de positie van CIDI is “ten aanzien van Rothschild en Rockefeller”. Als snel blijkt dat de man heilig gelooft in complottheorieën over de ‘Rothschilds’ (“ze hebben alle centrale banken in handen, en alle media”) en de Rockefellers (“ze hebben Zyklon B aan de nazi’s verkocht”) en over Hitler (die “Joods bloed” zou hebben).

Na enig doorvragen laat hij weten dat hij zich in die onderwerpen heeft verdiept met boeken van Robin de Ruyter en “bronnen op internet”.

6 september

Een Joodse man (melder) wordt uitgedaagd via whatsapp met enkele foto's van Auschwitz, met daarbij de tekst: "Kijk, plaatjes van je oude huis. Ik heb veel vette foto's. Veel vierkante meters, rijke guy!"

13 september

Een vereniging voor senioren in Enschede meldt op haar website te verwachten dat geïnteresseerden in fysieke evenementen gevaccineerd zijn. Een beller neemt contact op om uitleg te vragen, en zegt tegen een bestuurder dat dit "discriminatie" is. De beller gaat verder door te zeggen dat dit "hetzelfde is als wat er met de Joden in de Tweede Wereldoorlog werd gedaan". De bestuurder aan de telefoon werd hierop kwaad en beëindigde het gesprek. De beller bestookte nadien de e-mailadressen van de stichting met antisemitische memes.

14 oktober

Een man (melder) wordt gebeld vanaf een anoniem nummer. De beller beschuldigt de melder ervan zijn brommer te hebben gestolen en roept onder andere "je bent een Jood", "je bent homo", "ik kom je in je kont neuken", "zeg dan waar je woont" en "alle Joden zijn oplichters".

De melder herkent de beller niet, en hij vermoedt dat zijn nummer via-via bij de beller terecht is gekomen. De melder is zelf Joods, onbekend is of hij daarom doelwit is van de belager.

12 december

Een melder krijgt een telefoontje vanaf een onbekend nummer. De anonieme beller (volgens de melder met een Twents accent) vraagt naar "je dochter Anne". (De melder in kwestie heet Frank van achternaam).

Wanneer de melder aangeeft geen dochter te hebben met die naam, begint de beller een verhaal af te steken over "Het Achterhuis". De melder verbreekt de verbinding.

5.2 Vandalisme

Onder 'vandalisme' registreert CIDI vernielingen en bekladdingen van Joodse doelen, maar ook bekladdingen die beledigend zijn ten aanzien van Joden op plekken in de openbare ruimte. Het gaat om fysieke maar niet-vernietigende aanvallen op gebouwen, monumenten en begraafplaatsen met een Joods karakter. In **2021** kwamen vernielingen van specifiek Joodse doelen **4 keer** voor tegenover 5 keer in 2020. In **2021** zijn er **4** bekladdingen van Joodse doelen geregistreerd, terwijl het er in 2020 4 waren. Het totale aantal aan vernielingen en bekladdingen was **21** in **2021**. In 2020 waren dit er 15.

5.2.1 Vernieling van Joodse doelen

18 februari

Van een voordeur van een studentenwoning in Maastricht wordt een mezoëza, een traditionele koker aan de deurpost, vernield. Naast de plek waar deze eerst hing, is nu een hakenkruis gekerfd. De student die in de studio woont (melder) treft de gebroken mezoëza op de grond aan wanneer hij thuiskomt.

De student is open over zijn Joodse identiteit en zet zich binnen studentenkringen in tegen antisemitisme. Het gaat duidelijk om een gerichte aanval op hem, maar zelf laat hij weten dit te zien als een aanval op de Joodse studentengemeenschap in het algemeen (die in Maastricht klein is, maar wel actief).

23 augustus

Een vrouw (melder) woont in een rustige straat in Utrecht, waar bewoners sinds een tijdje klachten hebben over een groep jongeren die voor overlast zorgt. Zo worden er regelmatig kliko's omver gegooid.

Op genoemde datum wordt het raam van de woning van de melder bekogeld met grind. Meerdere burens zien hoe de groep jongens uit één tuin kiezels oprapen en die vervolgens verderop tegen de ruit gooien. Achter die ruit staat tijdelijk (bij uitzondering) een chanoekia, een traditioneel Joodse kandelaar. Precies op die plek wordt er een barst in de ruit gegooid.

De chanoekia is vanaf de straatkant goed zichtbaar. In de straat wordt alleen de voorruit van de melder bekogeld.

Met behulp van camerabeelden van een buurman kunnen de daders worden geïdentificeerd door de politie. Het blijkt te gaan om heel jonge jongens.

17 oktober

Bij het Monument Kamp Molengoot worden bloemen vernield die eerder zijn gelegd bij een herdenkingsceremonie.

Het monument herinnert aan de meer dan 190 Joodse mannen die er tijdens de Tweede Wereldoorlog te werk werden gesteld om een kanaal te graven. Ze werden daarna in 1942 allemaal weggevoerd naar Kamp Westerbork.

Bron: ['Woede over vernielingen bij Joods monument in Hardenberg: 'Puur antisemitisme''. De Stentor, 19 oktober 2021](#)

11 november

Een man (melder) woont in een woning in Rotterdam. Zijn mezoëza (een traditionele koker aan de buitenkant van de deurpost) wordt vernield en weggehaald. Dat kan in dit geval alleen met gereedschap - de mezoëza zat stevig vast in de muur. De melder vermoedt daarom een gerichte actie. Een mezoëza heeft nagenoeg geen materiële waarde.

5.2.2 Bekladdingen van Joodse doelen

15 mei

Rondom een anti-Israeldemonstratie in Maastricht wordt de synagoge in de binnenstad beplakt met stickers. De conciërge van het gebouw (melder) treft ze na de demonstratie aan op een aantal ramen en op de gevel, waaronder stickers met hakenkruizen erop. Hij verwijdert ze meteen zonder er eerst foto's van te maken.

16 mei

Het Joods monument in Cuijk wordt beklad met witte verf en de tekst "Free Palestina". De witte verf is geklad op het deel van het monument waar deze tekst te lezen is: "tussen 1940 en 1945 werden zij uit ons midden weggehaald omdat zij Jood waren".

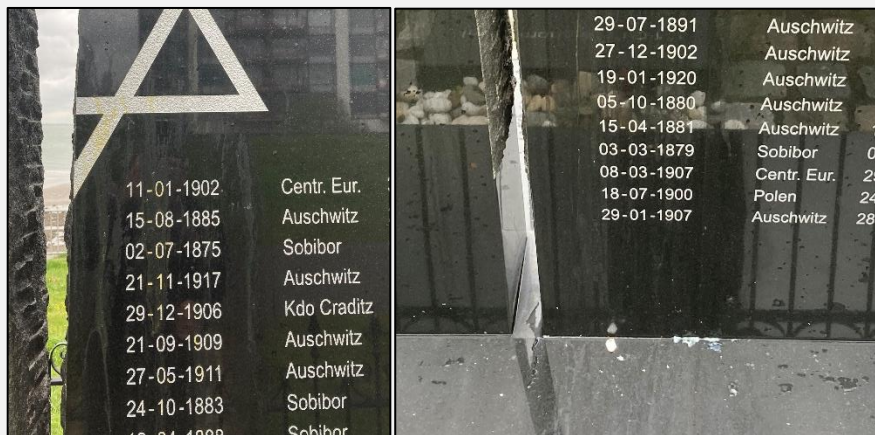
Bron: ['Joods monument in Cuijk beklad met verf en tekst 'free Palestina'. NOS, 16 mei 2021](#)

19 mei

Op de muur van de Joodse begraafplaats in Winterswijk worden posters geplakt met de tekst "Palestinian Lives Matter", met daaronder een anti-Israël hashtag die op sociale media wordt gebruikt. Een buurtbewoner die zelf de posters wil weghalen meldt dat ze met hardnekkige contactlijm zijn vastgeplakt, wat de klus erg moeilijk maakt.

25 mei

Het Joods oorlogsmonument in Vlissingen wordt beklad met eieren. Uit foto's blijkt dat er een ei tegen de davidster op de steen is gegooid, van waaruit eigeel en eiwit over de onderstaande namen is gevloeid. De namen zijn van Joodse Vlissingers die tijdens de Tweede Wereldoorlog zijn vermoord.

5.2.3 Overige vernielingen en bekladdingen

26 januari

In Joure (Friesland) wordt een muur beklad met de tekst "COVID = fake" met daarbij een davidster met de tekst "Jood" in het midden geschreven. Bewoners uit de buurt doen al snel aangifte en laten de bekladding verwijderen.

18 april

In Otterloo wordt een muur beklad met een hakenkruis en de tekst "Joden kanker". De melder heeft geen foto kunnen nemen. CIDI raadt hem aan de melding ook naar de gemeente te sturen, die er snel in slaagt de bekladding te verwijderen.

21 mei

Op tenminste zes locaties in verschillende steden, waaronder pal naast een synagoge in Amsterdam, worden posters geplakt met de tekst: "Israel's killing children again - Enjoy your weekend". Alle posters zijn ongeoorloofd geplakt, bijvoorbeeld op prullenbakken of over abriposters heen.

Het statement "Israel's killing children" is bijzonder cynisch ten tijde van het oploeiende conflict met Hamas, dat evengoed ervan beticht kan worden dat het kinderen probeert te vermoorden. Het is niet feitelijk onjuist. Met het woordje "again" erbij wordt echter gesuggereerd dat het moorden van kinderen inherent is aan Israels bestaan, waarmee de boodschap moeilijk los gezien kan worden van het bloedsprookje. In veel gevallen is de poster bovendien opzettelijk rondom 'Joodse' locaties geplakt.

19 juni

In een klein dorp nabij Arnhem wordt een Instagram-gebruikersnaam opgespoten met graffiti onder een viaduct langs een veelgebruikt fietspad. De gebruikersnaam is van een jongen die in de buurt woont. Naast de referentie naar hem, is ook de tekst "joden aan het gas" en "neger" geklad, samen met een hakenkruis en een davidster.

Ondanks verschillende meldingen bij politie en gemeente blijft de bekladding staan. Een ouder van de betroffen jongen (melder) vraagt CIDI om contact te zoeken met de gemeente, waarna de graffiti wordt verwijderd.

24 juli

In het Rotterdamse Crooswijk wordt een muurschildering gespoten van ex-Feyenoordvoetballer Steven Berghuis. De speler wordt met een karikuraal grote neus afgebeeld, schijnbaar gekleed in concentratiekamp-tenu, met een keppel op zijn hoofd en met een gele Jodenster op de borst. Naast hem wordt met grote letters de tekst "Joden lopen altijd weg" geklad. De muurschildering bevat zo vijf antisemitische symbolen. De gemeente reageert snel door de muurschildering te verwijderen. CIDI en Berghuis zelf doen aangifte van de bekladding. De politie pakt de zaak hoog op en maakt een opsporingsbericht. In oktober en december worden meerdere verdachten in de zaak aangehouden.

2 augustus

Een vrouw (melder) stopt tijdens een fietstocht langs het IJmeer bij een uitkijkpost. Op een ijzeren stang ziet ze de volgende teksten geklad in blokletters: "Kkmoslims rot op", "dood aan de Joden" en "help ons". CIDI adviseert de melder om de gemeente te verzoeken de bekladding te verwijderen.

5 augustus

Een vrouw (melder) loopt door een park in Diemen. Ze ziet een afvalcontainer met de volgende bekladding op de deksel: "JODEN NEGERS + MOSLIMS ZIJN WERELDVERZIEKERS BLOEDVERZUIGERS, WIJ SLAVEN DANKZIJ KERK"

8 augustus

Een man (melder) in Dieren woont dichtbij een straathoek waar sinds kort een groep hangjongeren vaak samenkomt. De man merkt dat er drugs worden gebruikt en hij heeft last van geluidsoverlast. Ook stoort hij zich aan graffiti die is aangebracht op de muur met leuzen als "kk Israel", "kk Joden" en "kk homo". Hij meldt dit bij de politie. Een agent koppelt echter terug daar geen 'discriminatie' in te zien, en het dus te gaan behandelen als algemene graffiti. De melder maakt zich kwaad om die reactie.

9 september

Een reiziger op een tram in Amsterdam (melder) ziet in de tram een grote sticker van een Amerikaanse vlag, waarop de sterren linksboven zijn vervangen door een grote davidster. In iedere rood-witte lijnen staat een antisemitische leus, zoals "New Jew World Order", "Lying Jewish Media", "Homosexuality and Feminism" en "Destruction of the Nuclear Family".

CIDI neemt contact op met vervoersbedrijf GVB, dat de sticker direct opzoekt om te verwijderen.

13 september

Op de stoep voor een nagelstudio in Den Haag wordt een groot hakenkruis gespoten met graffiti. Daarnaast staat de tekst "Hamas" en "KKJood". De eigenaar van de zaak reageert verbaasd, aangezien hij of zijn familie helemaal niet Joods zijn.

Bron: [‘Hakenkruizen op stoep gekalkt voor nagelstudio’](#). *Omroep West*, 13 september 2021

15 september

Een man loopt over straat langs de synagoge van Tilburg. Terwijl hij het gebouw passeert, spuugt hij richting een beveiligingscamera van de synagoge, en loopt weer door.

Het Joods-religieuze karakter van het gebouw is vanaf de buitenkant duidelijk zichtbaar.

Het incident wordt waargenomen door omstanders, die naar het gebouw gaan in verband met Jom Kippoer, een heilige dag op de Joodse kalender. Uiteraard was het voorval ook terug te zien op de cameraopnames.

14 november

In de Rotterdamse buurt Blijdorp wordt tot twee keer toe een muur van een flatgebouw beklad met de tekst "Joden gaan eraan", eenmaal eind oktober en opnieuw op genoemde datum. Een oplettende voorbijganger maakt beide keren melding bij de gemeente, die de bekladding laat weghalen.

29 november

In het centrum van Amsterdam worden posters geplakt van een extreemrechtse antisemitische groepering genaamd 'Yongebroeren'. De posters hebben onder andere afbeeldingen van de 'happy merchant'-meme en een portret van Adolf Hitler, met verwijzing naar hun kanaal op Telegram. Ook wordt de documentaire 'Europa: The Last Battle' aangeprezen, die antisemitische complottheorieën propageert.

5.3 Incidenten in de directe omgeving

Incidenten in de directe woon-, werk- of schoolomgeving zijn vaak onderdeel van een bredere sociale interactie. In 2021 zijn er 33 incidenten geregistreerd. In 2020 waren dit er 29.

5.3.1 Buren, kennissen en familie

In 2020 werden 15 meldingen geregistreerd in deze categorie. In 2020 waren dat er 16.

16 januari

Op een motorkap van een geparkeerde auto in Amsterdam-Zuid wordt het woord 'JUDE' in blokletters getekend in de sneeuw. De eigenaar van de auto is een oudere man die aan de straat woont. Zijn familie (waaronder de melder) vermoedt dat zijn Joodse identiteit bekend is, bijvoorbeeld door post van een Joods magazine dat hij al jaren ontvangt. Zo laat de melder weten dat hij vroeger een mezoza had, een traditionele koker aan de buitenkant van zijn deurpost, maar dat hij deze heeft weggehaald uit angst voor intimidatie.

19 februari

Een vrouw (melder) is bij haar dochter op bezoek voor een sjabbatmaaltijd. Er zijn meerdere gasten uitgenodigd. Een van hen, een man, begint tijdens het gesprek de melder uit te schelden en zegt dat zij haar 'Joodse gif voor zich moet houden'. Hij herhaalde de tirade meermaals, en richtte zich ook tegen de dochter, bij wie dit thuis afspeelt. De gast werd verzocht te stoppen, maar ging daarop juist verder met zijn uitingen, totdat hij gesommeerd werd het huis te verlaten.

De moeder en dochter zijn onaangenaam verrast en erg ontdaan. De man die de uitingen deed blijkt lid te zijn van een messiaanse gemeente. Ze besluiten het incident hierbij te laten en alleen melding te maken.

12 maart

Een man (80, melder) heeft een schoonzoon die heilig gelooft in 'zionistische' complotten. In gesprekken met de familie heeft hij het over 'zionisten die de wereld willen overnemen', waarvan hij onder meer de melder wil overtuigen. De melder en zijn vrouw voelen zich radeloos en bedroefd.

7 mei

Een moeder (melder) merkt dat haar zoon (13) in de appgroep van een aantal jongens steeds vaker wordt uitgescholden met woorden als "kkjood" of "gasjood". Het was tot voor kort een vriendengroep van de zoon, wiens Joodse afkomst bij de jongens bekend is. Hij kent ze uit de buurt en van school. De moeder trekt aan de bel bij de andere ouders.

Eén van hen reageert afkeurend, maar de overige ouders blijven ondanks inspanningen van de melder onverschillig. De zoon van de melder besluit uiteindelijk het contact met zijn vroegere vrienden te verbreken en hun antisemitische uitingen te negeren. Wanneer hij hen tegenkomt roepen ze weleens "kankerjood" tegen hem, of iets in die trant. De melder vindt het moedig van haar kind dat hij dit weet te negeren, maar constateert bedroefd dat antisemitisme "diep geworteld is in de Nederlandse samenleving".

25 mei

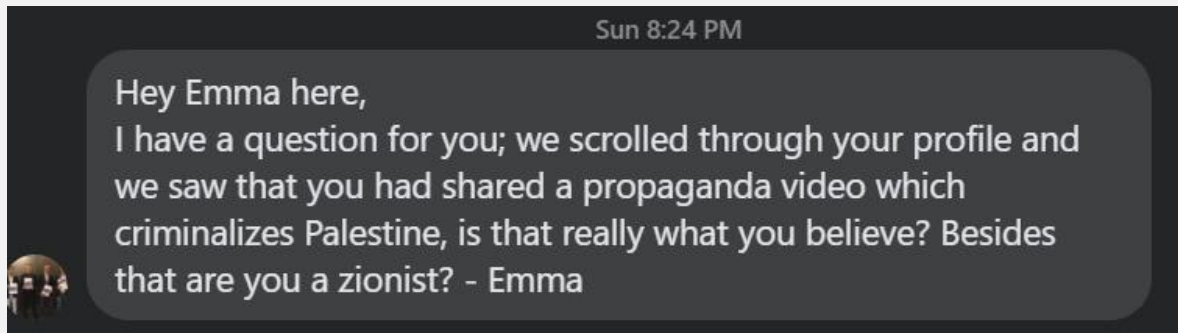
Een man (melder) staat in een McDonald's te wachten om een bestelling te doen. Omstreeks deze datum hebben de coronamaatregelen grote gevolgen voor de openingstijden van winkels en restaurants.

De melder hoort naast hem in de rij een vader praten met zijn kinderen. Zijn jonge dochter vraagt waarom McDonald's "wel open mag zijn" (in tegenstelling tot veel andere winkels en restaurants). De vader antwoordt, op agressieve toon (aldus melder): "Omdat McDonald's van de Joden is".

De melder herkent de opvallende uitspraak als antisemitisch. Hij voelt zich machteloos en wil het voorval bij CIDI gemeld hebben.

27 juni

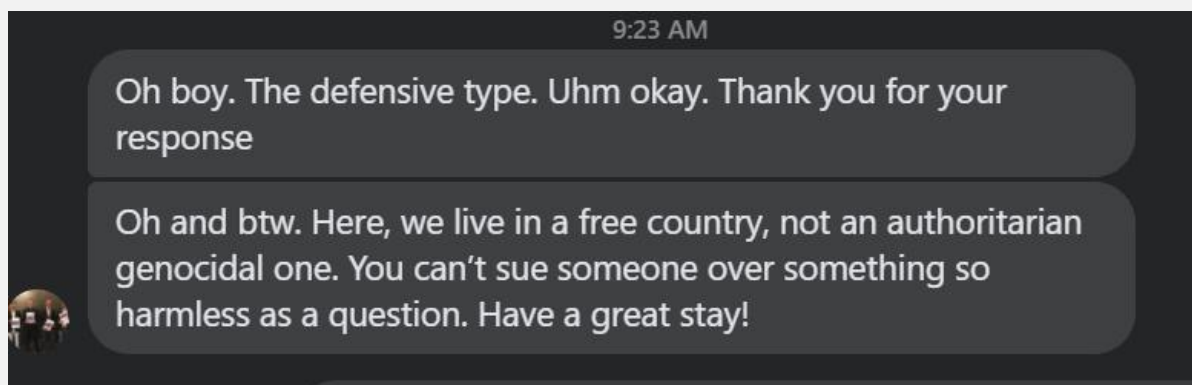
Een vrouw (melder) zoekt een studentenkamer en schrijft de auteur van een online advertentie aan. Ze voldoet aan de criteria die gesteld worden aan een nieuwe huisgenoot, dus vraagt ze of ze kan komen voor een bezichtiging. Daarop krijgt ze de volgende tegenvraag:

De melder vindt de vraag oneerlijk, en legt dat duidelijk en netjes uit aan 'Emma' (niet de gebruikersnaam van de persoon). Ze legt uit dat haar (onterecht veronderstelde) politieke standpunten niet van belang zouden moeten zijn. Ze ziet dat 'Emma' haar indruk moet hebben gekregen uit een post van de melder in (maar liefst) 2014. Ze deelde toen een video die de bombardementen van Hamas destijds veroordeelde, maar niets met propaganda te maken had.

De melder wordt vermoedelijk (ook online) herkend als Israelische. Het afkeuren van terreurcampagnes van Hamas is wat haar betreft nauwelijks politiek te noemen.

Op de reactie reageert 'Emma' als volgt:

De melder is niet meer geïnteresseerd in een kamer met 'Emma' als huisgenoot. Toch is ze ontdaan door de behandeling die ze kreeg. Na een melding wint CIDI informatie voor haar in over haar situatie, op basis waarvan ze wordt aangemoedigd om aangifte te doen.

19 juli

Een vrouw (melder) wordt - net als veel anderen in haar straat - geconfronteerd met een buurman die regelmatig voor overlast zorgt. De aanleiding is niet bekend, maar duidelijk is dat de buurman mentale problemen heeft.

Op genoemde datum stormt hij de tuin van de melder in, schijnbaar om haar katten te verjagen. Vervolgens bonkt hij op de voordeur van de melder, en roept daarbij onder andere "Daar heb je die vuile kankerhoer weer" en "kankerjood".

2 augustus

Een vrouw (melder) en haar dochter (10) huren samen met een bevriend stel en hun dochter (10) een vakantiehuis. Op een van de vakantiedagen wordt pizza met salami besteld. De dochter van de melder geeft aan geen salami te eten, vanwege haar wens om koosjer te houden. Hierop begint de vader van het andere stel een reeks opmerkingen tegen haar te maken in de trant van "eet dit even op en over twee weken ben je niet meer Joods". Hij heeft het over "Jodenstreken" en "Jodenfooien", en zegt dat een bat mitswa kindermishandeling zou zijn.

De sfeer wordt grimmig, maar de meldster besluit om conflicten uit de weg te gaan totdat ze met haar dochter vroegtijdig vertrekt. Nadat ze dat aankondigt, wordt de door het stel ervan beschuldigd geld te hebben gestolen. Ze dreigen met aangifte van diefstal tegen de melder.

7 augustus

Een vrouw (melder) woonachtig in de buurt van Haarlem wordt door een van haar burens onterecht beschuldigd van het niet opruimen van hondenpoep van haar hond. In een app laat de betreffende buurvrouw weten dat de straat, met deze melder, een "NSB-laantje" zou zijn. "De geschiedenis gaat zich herhalen op nr. 22" (het adres van de melder), voegt ze eraan toe. De burens hebben weet van de Joodse afkomst van de melder en haar gezin.

24 augustus

Een man (melder) heeft op de voetbalclub een gesprek met een teamgenoot. Het komt ter sprake dat de melder een begripvolle houding heeft over Israëls regeringsbeleid. De teamgenoot laat weten dit zeer "fout" te vinden. Hierop vraagt de melder waarom. De teamgenoot verduidelijkt: "Nou ja, de Joden dan". De melder vraagt hoe een volk in algemene zin "fout" kan zijn. De teamgenoot antwoordt: "Laat ik het zo zeggen, alle volkeren hebben wel eens wat meegemaakt. Maar de Joden leren er wel te weinig van".

De stelling dat 'Joden beter zouden moeten weten vanwege hun geschiedenis' maakt gebruik van de logica van 'victim blaming', door moreel superieur gedrag te verlangen van slachtoffers. Het is antisemitisch te noemen omdat het een groep wegzet als kwaadaardig en hen daarbij reduceert tot hun Joodse afkomst.

1 september

Een man en vrouw (melders) komen met hun kind wonen in een nieuwe buurt in Rotterdam. Ze stellen zich netjes voor aan de burens, een echtpaar op leeftijd, en onderhouden goede banden met hen.

Na een incident waarvan de auto van de melders door de burens wordt beschadigd, raakt de band echter bekoeld. De buurman maakt regelmatig vijandige opmerkingen waarin hij nazi's en de Tweede Wereldoorlog aanhaalt. Hij en zijn vrouw hebben weet van de Joodse afkomst van de melders.

Ook gebeurt het regelmatig dat de man opzichtig zijn nieuwe burens filmt wanneer ze in de achtertuin zijn.

Wanneer de melders merken dat hij hun kind filmt terwijl deze in de achtertuin aan het spelen is, besluiten ze de politie daarvan in te lichten.

Op genoemde datum komen er politieagenten om de melding te onderzoeken. Het oudere paar weigert mee te werken aan een verhoor en valt de agenten lastig, totdat ze herhaaldelijk gesommeerd worden om binnen hun woning te blijven. De vrouw van het paar verklaart haar aversie tegen haar burens, en roept: "Ik sla z'n harsens in, zijn vuile vuile smerige Joodse kop!". Als ze wordt aangesproken op het discriminatoire karakter daarvan, roept ze "Ik houd van Jezus!". De man en vrouw krijgen uiteindelijk een straf opgelegd van het OM.

9 september

Een vrouw (melder) woont in een studentenhuus. Een van haar huisgenoten is werkzaam bij een universiteit. Ondanks zijn vele kwalificaties geeft hij uiting aan zijn geloof in antisemitische complottheorieën rondom 9/11. Hij zegt onder meer dat "de Joden achter 9/11 zaten", want "viel je niet op dat die dag geen Joden op kantoor waren?". "De Joden" zouden dat volgens hem doen om moslims in een kwaad daglicht te stellen. De vrouw probeert kritische vragen te stellen, maar daarop reageert de man agressief.

De vrouw benadrukt in haar melding dat ze altijd zeer op haar hoede is geweest om in haar omgeving kenbaar te maken dat zij Joods is, en dat deze ervaring voor haar bewijst dat dat "helaas wijs is".

11 september

Een vrouw (melder) wordt door een kennis in een gesprek beschuldigd voor "vuile Jodenstreken". Vanwege haar Joodse afkomst zou bij haar "alleen geld belangrijk zijn". De melder schrikt er erg van, ze is nog niet eerder zo direct op antisemitische wijze uitgemaakt.

15 september

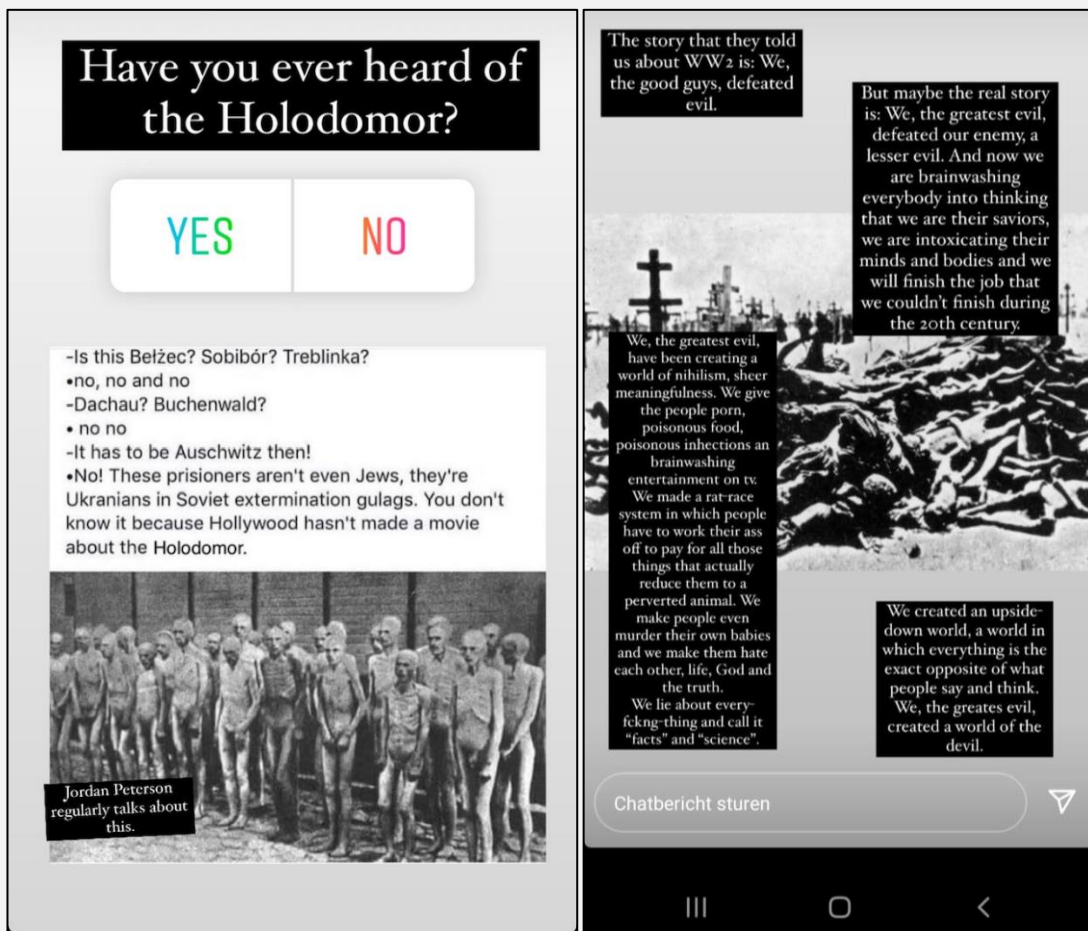
Een vrouw (melder) heeft last van haar buurman, die stalkergedrag vertoont richting haar. De man is van hogere leeftijd, de melder is van middelbare leeftijd. De man installeert camera's die schijnbaar op het huis van de melder zijn gericht, de melder ziet hem vaak in zijn tuin langere tijd naar haar woning kijken.

Op genoemde datum passeert de buurman de melder voor hun woningen, en zegt "Joden horen niet in zo'n groot huis te wonen". De melder lukt het niet hem hierover aan te spreken, om te begrijpen wat hem motiveert zo'n opmerking te maken. Eerder ze de man horen zeggen "kijk die Joden eens branden", naar aanleiding van een woningbrand bij andere burens die van Joodse afkomst zijn. De man heeft weet van de Joodse afkomst van de melder en haar familie.

De vrouw vindt de stalking vervelend en moeilijk om mee om te gaan, maar het raakt haar vooral dat de buurman haar daarbij aanvalt op haar Joodse afkomst.

27 oktober

Een man (melder) wordt op Instagram geconfronteerd met de volgende 'story' van een kennis:

De man schrikt van de inhoud van de berichten, die hij als antisemitisch herkent. Daarin wordt gesteld dat de Holocaust een complot zou zijn om andere rampen, zoals de Holodomor, te maskeren. Hij had niet achter deze kennis gezocht dat zij dergelijke inhoud zou willen delen.

5.3.2 School

De meeste incidenten in deze categorie vinden plaats in de context van pesterijen die over een langere periode plaatsvinden. Uit gesprekken met ouders en scholen blijkt dat scholen soms huiverig zijn om een racistisch of antisemitisch aspect aan te pakken, en incidenten afdoen als 'het niet lekker in zijn of haar vel zitten' van een leerling. CIDI adviseert ouders om discriminatie en uitsluiting altijd bij de schoolleiding ter sprake te brengen en doet dit soms ook zelf (enkel op verzoek van melders). De ontwikkeling over de laatste jaren van incidenten in deze categorie laat zien dat het gebruik van sociale media en de continue bereikbaarheid per mobiele telefoon het bereik van pesterijen en het effect ervan op de slachtoffers vergroot. In **2021** telde CIDI **13 incidenten op of rond scholen**. Een sterke stijging ten aanzien van 2020, toen er 3 werden geteld.

8 maart

De hybride les van een HAVO-4 klas op een reformatorische school in Utrecht (provincie) wordt binnengedrongen door een kind van buiten de school, die het lukt om digitaal in de les te komen. Hij stuurt teksten als "stomme kankerjoden" en "Hitler is mijn vriend" in de discussieruimte. Het lukt hem langere tijd om door te gaan met zijn actie, omdat de leraar nog niet doorheeft hoe ze de indringer permanent kan verbannen. Een aantal andere leerlingen die digitaal meedoen lachen om het voorval en spelden demonstratief een gele ster op voor hun webcam.

Het voorval vindt plaats tijdens een les uit een reeks waarin Jodendom en antisemitisme als thema worden behandeld.

De leraar meldt het voorval bij CIDI en de schoolleiding. Laatstgenoemde lukt het om achteraf in te grijpen met strafmaatregelen voor de betrokken kinderen. CIDI adviseert om daarnaast het incident te bespreken met de klas.

16 mei

Een jongen X (10) (melding van ouders) is met zijn vriend bij een skatepark in Bussum. Een groepje van drie andere jongens komt op ze af; één van herkent de jongen X van school en weet vermoedelijk van diens Joodse en Israëliische afkomst. Ze roepen dat hij moet oprotten omdat hij Israëliisch is, want "de duivel woont in Israel". Ook wordt hij uitgescholden in het Arabisch.

17 mei

Een jongen in groep 8 van een basisschool in Amstelveen wordt sinds het oplaaien van het conflict tussen Israel en Hamas steeds vaker uitgescholden vanwege zijn Joodse en Israëliische afkomst. Een aantal kinderen in de klas, vooral jongens, roept regelmatig "Free Palestina" naar hem, maar al snel ook dingen als "kankerjood". Na een aantal dagen begint de groep pestkoppen het beste vriendje van de jongen onder druk te zetten om niet meer met hem om te gaan. Ze hebben succes, tot groot verdriet van de jongen.

De moeder maakt melding bij de school en bij CIDI, nadat de directe leerkracht niet in staat blijkt de praktijken een halt toe te roepen. De schoolleiding neemt de pesters apart en dreigt hen te schorsen als ze weer in de fout gaan.

Het pesten en schelden stopt daarmee; de klasgenoten laten de jongen met rust, maar echt comfortabel voelt het niet aan.

Naast geschrokken, is de moeder ook verbaasd. De school heeft "de mond vol" van diversiteit, toch is het al de tweede keer dat een kind van haar juist op die school met antisemitisme te maken krijgt.

17 mei (twee incidenten)

Tijdens het oploeiende conflict tussen Israël en Hamas merken veel ouders van Joodse schoolkinderen dat hun kind antisemitisch wordt bejegend, of angstig is dat fervent 'anti-zionisme' in de klas in antisemitisme omslaat. Zo krijgt een meisje op school te horen: "jouw familie vermoordt mensen en jouw moeder doet dat ook", vanwege diens vermeende Israelisch-Joodse afkomst. Een ander meisje werd onder druk gezet om 'positie' te kiezen in het conflict. Naar aanleiding van haar reactie wordt over haar gezegd in een groepsapp van de leerlingen: "ze hadden haar moeten vergassen".

Bron: [‘Mijn kind wil niet meer Joods zijn’. N/W, 14 juni 2021](#)

22 mei

Een moeder (melder) merkt dat haar kind met klasgenoten in een appgroep zit waar veel antisemitische en pornografische *memes* worden gepost. De melder richt zich tot de schoolleiding om aan te dringen op een snelle reactie. De school waarop de melder haar kind heeft, besluit uiteindelijk de jeugdpolitie in te schakelen voor voorlichting aan de leerlingen.

8 juni

Een meisje in groep 8 van een basisschool in Amstelveen wordt sinds het oplaaien van het conflict tussen Israël en Hamas meerdere malen antisemitisch bejegend door twee jongens in haar klas.

Het begint onopvallend, met een vraag van de jongens waaruit ze bevestigd menen te krijgen dat het meisje Joods zou zijn. Vermoedelijk hebben ze een hint opgevangen van een Joodse affiniteit van hun klasgenoot, hoewel zij zich eigenlijk nauwelijks van die affiniteit bewust is en zichzelf niet als Joods identificeert.

Opmerkingen lopen vervolgens uit de hand en gaan over in pesterijen. Na een aantal dagen krijgt het meisje dingen toegeroepen als "jammer dat de tweede wereldoorlog niet gelukt is", "je bent een vieze Jood", "Israël bestaat niet, het is Palestina, de Joden moeten oprotten" en "Je moeder is een hoer". Een meisje met wie het slachtoffer omgaat heeft een islamitische achtergrond, net als de twee pesters. Na verloop van tijd wordt ook zij onder druk gezet met opmerkingen als "Je mag niet met [...] praten, zij is de duivel".

Zodra de gebeurtenissen aan het licht komen, maken de ouders van het slachtoffer melding bij de school. Die besluit de ouders van de pesters uit te nodigen voor een gesprek, maar ze koppelen ook terug naar de melders dat de jongens "het niet zo hadden bedoeld".

De melders maken zich zorgen om de reactie van de school, die erg mild overkomt. Ze zijn bang dat hun dochter het signaal krijgt dat mensen gemakkelijk weg kunnen komen met zulk gedrag. Ze vragen CIDI om met de school in gesprek te gaan.

Uiteindelijk wordt CIDI gevraagd om een les te verzorgen voor de klas in het algemeen over uitsluitingsmechanismes, en wat mensen ertegen kunnen doen. De school heeft intussen duidelijker kunnen communiceren dat de pesters bij hun ouders thuis flinke straffen hebben gekregen voor hun gedrag. De betreffende families hebben excuses gemaakt bij de melders en hun kind.

16 juni

Een man (melder) merkt dat zijn zoon (groep 8 van de basisschool) in een groepsapp zit met klasgenoten waarin antisemitische en Holocaustverheerlijkende *memes* worden gedeeld. De melder schrikt ervan dat dit kennelijk speelt onder kinderen, en vraagt advies om het aan te kaarten bij de school.

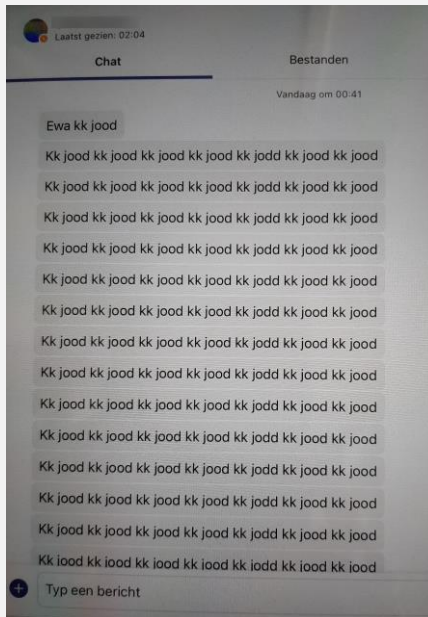
20 juni

De dochter (13) van een vrouw uit Zoetermeer (melder) wordt via snapchat door een onbekende jongen uitgemaakt voor "kk jood". De jongen maakt er een sport van om het scheldwoord zo veel mogelijk te copypasten. Het lukt hem uiteindelijk om het bericht "kk jood" duizenden keren in de inbox van de dochter te krijgen.

De dader blijkt een jongen (14) te zijn van een andere school. Hij kwam online in contact met een klasgenoot van de dochter, die hij ook antisemitisch bejegende. Zij reageerde daarop door te noemen dat ze niet Joods is, maar een klasgenoot (dochter van de melder) wel. De jongen vond het vermoedelijk gerechtvaardigd om het meisje vanwege haar Joodse afkomst uit te schelden, in het licht van het destijds oploeiende conflict tussen Israël en Hamas.

De moeder lukt het om het incident aan te kaarten bij de scholen van de betrokken kinderen. Nadat ze laat weten aangifte te doen bij de politie komen de scholen in actie door ook de ouders van de dader in te lichten. De melder besluit uiteindelijk de aangifte in te trekken.

De dochter was nauwelijks bewust van haar Joodse identiteit; het incident heeft daar verandering in gebracht. Ze vraagt aan haar moeder "Goh mam, waarom zijn er mensen die ons haten omdat wij Joden zijn?". De moeder worstelt met de vraag wat ze haar kind over het voorval moet meegeven.

5 juli

De zoon van een man (melder) zit in groep 8 van een openbare basisschool in Limburg. Hij is aan zijn kleding als Joods herkenbaar, ook op school. De zoon wordt, buiten het zicht van leraren, door een klasgenoot uitgescholden met "homo kankerjood". De zoon reageerde door dit meteen te melden bij een leraar. De jongen die hem uitschold probeert hem tegen te houden, waarop een vechtpartij ontstaat. Beide jongens moeten zich melden bij de directeur, die concludeert dat er een 'incident' heeft plaatsgevonden. Hij besluit dat beide leerlingen moeten nablijven.

De melder vindt dit onrechtvaardig en stapt op de school af. Pas later begrijpt de directeur dat hij de situatie niet goed in beeld had.

5 juli

Een vrouw (melder) heeft een dochter (8) op een basisschool in Amsterdam-Zuid. Tijdens een korte excursie met de klas hebben de kinderen een discussie over campagneposters op straat die mensen oproepen om discriminatie af te wijzen. De discussie is aanleiding voor de dochter om te laten weten dat zij Joods is. Daags later krijgen kinderen in de klas een groepsopdracht (die geen verband houdt met voorgaande). Een van de kinderen roept tegen de rest: "Wie moet er naar de gaskamer als het fout gaat?" Waarop veel klasgenootjes naar de dochter wijzen en antwoorden "Zij, want zij is Joods!". Opvallend genoeg (en gelukkig) ervaart de dochter het voorval niet als kwalijk. Wel vertelt ze er thuis over. De moeder besluit de leraar ernaar te vragen, die gelaten laat weten dat "de kinderen het toch niet snappen". Ze besluit vervolgens het voorval bij de schoolleiding te melden. Deze onderneemt wel actie, door excuses aan te bieden en ouders van de klasgenoten op de hoogte te brengen.

30 augustus

Een Joodse leerling van een middelbare school in Alkmaar wordt 's avonds laat thuis opgezocht door een groep jongens. Ze schreeuwen onder andere "daar woont die kankerjood", en "dat is het huis van die Joden" en "gooi dan!" naar het raam van zijn woning. Een voorbijganger maant de groep om weg te gaan, waarop de jongens uiteindelijk langzaam weglopen. De leerling krijgt dan pas een glimp van de groep; het blijkt te gaan om jongens van zijn school die twee of drie klassen hoger zitten. De moeder van de jongen maakt melding van het incident. CIDI begeleidt haar in contact over het incident met de schoolleiding. Een jaar eerder overkwam de zoon een vergelijkbaar pestincident op de school, waardoor de familie een beetje moedeloos is.

12 oktober

In de groepsapp van een klas op een middelbare school in Dordrecht worden antisemitische *memes* met Hitler en Anne Frank gedeeld, samen met leuzen als "Wacht ik ga even douchen" of vijandige opmerkingen over '6 miljoen'. Een kind in de appgroep laat dit zien aan zijn moeder. Zij meldt dit op haar beurt bij de school en bij CIDI. Ze krijgt sterk de indruk dat de school te weinig met het probleem doet, dat zich in het verleden op vergelijkbare manier ook heeft voorgedaan, toen oudere kinderen van de vrouw in de brugklas zaten.

5.3.3 Werk

Incidenten worden in deze categorie gerekend als ze volledig plaatsvinden binnen de werksfeer, of als een antisemitische uiting gericht is op iemand tijdens het uitoefenen van zijn of haar beroep. In **2021** registreerde CIDI **5 incidenten in de werksfeer**. In 2020 waren dit er 10.

13 januari

Een vrouw (melder) werkt als vrijwilliger bij een stichting in de buurt van Alkmaar. De stichting verzorgt regelmatig opvang en lessen aan kinderen. De melder krijgt een idee voor een klein project dat ze voorlegt aan een verantwoordelijke bij de stichting omdat er een bescheiden bedrag bij gemoeid zou gaan. Hierop laat diegene haar weten: "De stichting heeft zat geld! Die wordt gespekt door een hoop rijke Joodse ouders, die allang blij zijn dan hun kinderen hier veilig zitten opgeborgen". De melder vraagt meteen door op de associatie tussen de vermeende Joodse ouders en hun vermeende rijkdom. Beide kan de verantwoordelijke echter niet toelichten. De melder doet beklag bij de stichting over de uiting. Niet veel later krijgt ze te horen dat ze niet meer hoeft te komen; er zou een "mismatch" zijn onder de actieve vrijwilligers.

18 maart

Een man (melder) werkt in een laboratorium in Utrecht. Meerdere van zijn collega's onderhouden een cultuur van racistische opmerkingen over het nazisme en de Tweede Wereldoorlog. Ze groeten elkaar regelmatig met de Hitlergroet en beschuldigen Joden van onrechtmatige zelfverrijking.

De melder stoort zich aan het gedrag en kaart dit meermaals aan bij zijn leidinggevende. Eerst laat deze weten de melder niet te geloven, later zegt hij juist dat hij van de collega's hoorde dat het weliswaar klopt, maar allemaal als "grap" bedoeld is. Het wordt de melder duidelijk dat zijn leidinggevende niet bereid is om in te grijpen, en schakelt CIDI in.

7 april

Een werknemer (melder) bij een bedrijf in Den Haag heeft met zijn collega een gesprek over bitcoin. De collega merkt in het gesprek stellig op: "Joden en geld zijn verbonden". Hij blijkt te geloven dat het inherent is aan Joden om geld te manipuleren, in de lijn met klassieke complottheorieën over Joden.

Het maakt de melder kwaad, maar het verbaast hem niet heel erg. De collega stelt zich veel bloot aan Q Anon-content op sociale media. Zo zou hij vaker opmerkingen hebben gemaakt over Trump en pedofilie in de stijl van Q Anon-verhalen.

16 juni

Een man (melder) heeft een klein bedrijf, dat hij heeft opgezet met een bekende. De bekende verlaat het bedrijf na enige tijd, maar rond genoemde datum meldt hij zich opnieuw met de valse claim dat de melder hem geld schuldig zou zijn. De man wordt in zijn eisen steeds agressiever, en begint na verloop van tijd de melder te dreigen hem te doden en zijn dochter iets aan te doen. Om zijn dreiging kracht bij te zetten noemt hij zijn adres, de school van zijn dochter en het strafblad van de dreiger zelf, waaruit zou blijken waartoe hij wel niet in staat is. In verschillende video- en audioberichten wordt de melder ook uitgescholden voor "kankerjood". Ook een medewerker van de melder wordt verbaal agressief bejegend en uitgescholden voor "kankerjood". De bedreiger, vroeger een bekende, weet van de Joodse afkomst van beiden.

1 december

Een man (melder) werkt sinds een aantal maanden bij een bedrijf in het zuiden van Limburg. Hij heeft een collega die in complottheorieën gelooft, en zijn collega's (waaronder de melder) uitgebreid vertelt over zijn ideeën van een platte aarde of een maan van plasma. Dit stoort de melder niet zo, maar op genoemde datum begint de collega over dat hij mensen van Joodse afkomst als 'untermensen' ziet. In de pauze speelt hij op hoog volume YouTube-filmpjes af van nazipropaganda. Hiervan schrikt de melder heel erg. CIDI biedt hulp aan de melder om het bij de leidinggevende aan te kaarten, zonder dat hij zich zorgen hoeft te maken om zijn positie als nieuwkomer bij het bedrijf.

5.4 Schriftelijke uitingen

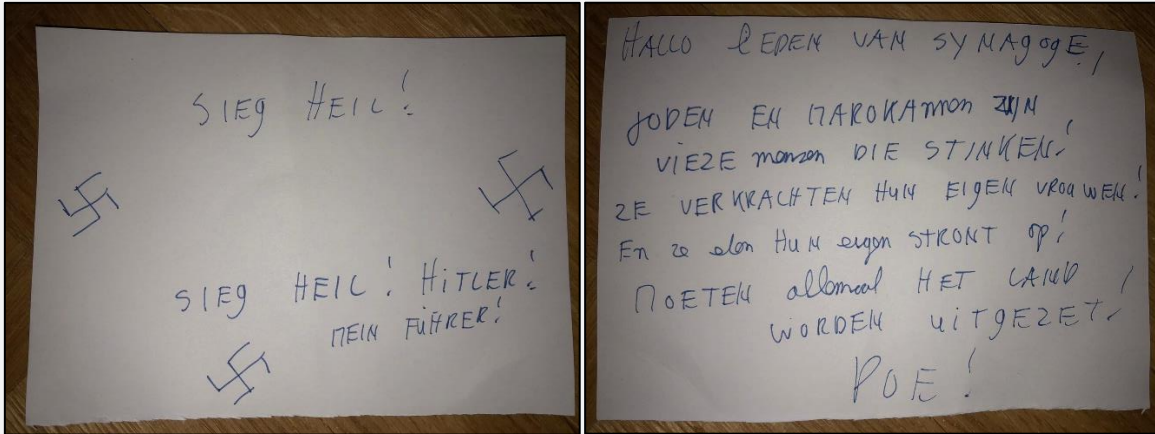
Incidenten in deze categorie betreffen meldingen van e-mail berichten, persoonlijke berichten via Facebook Messenger (PM's), direct messages via Twitter, brieven, stickers en flyers met een antisemitische boodschap. CIDI telde **52 meldingen van schriftelijke uitingen** in 2021. Dat is meer dan een verdubbeling ten opzichte van 2020, toen er 25 werden geteld.

5.4.1 Brieven, stickers en flyers

In 2020 heeft CIDI **5 papieren meldingen**. In 2020 werden er 6 geteld.

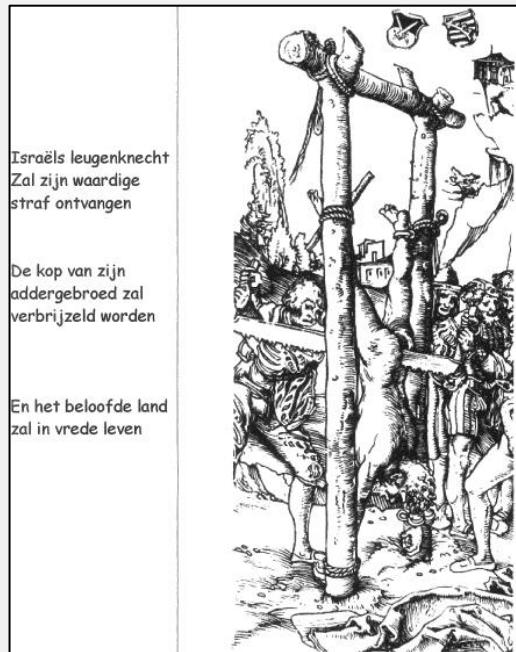
22 januari

Een synagoge in Amsterdam ontvangt per post een handgeschreven haatbrief. In een schijnbaar kinderlijk handschrift staat onder andere geschreven "Joden en Marokkanen zijn vieze mensen die stinken ... moeten worden uitgezet, HH en Sieg heil", samen met hakenkruizen. Een medewerker van de synagoge doet aangifte bij de politie.

26 mei

CIDI ontvangt per post een brief met een tekening van een middeleeuws martelritueel. Naast de tekening staat geschreven: "Israëls leugenknecht zal zijn waardige straf ontvangen / De kop van zijn addegebroed zal verbrijzeld worden / En het beloofde land zal in vrede leven"

Israëls leugenknecht
Zal zijn waardige
straf ontvangen

De kop van zijn
addegebroed zal
verbrijzeld worden

En het beloofde land
zal in vrede leven

31 juli

Een bewoner (melder) van Wilnis (Utrecht) valt op dat er op meerdere lantaarnpalen in het dorp vijandige stickers ten aanzien van Steven Berghuis zijn geplakt. De voetballer is onlangs overgestapt van Feyenoord naar Ajax.

De sticker met een neus met een rode streep erdoor is algemeen bekend als antisemitische 'dog whistle', oftewel subtiel symbool om afkeur jegens Joden te laten blijken.

De tekst "scum loopt altijd weg" doet denken aan de leus "Joden lopen altijd weg", waarmee daags eerder een grote muurschildering is gemaakt in Rotterdam (zie incident van 24 juli).

5 oktober

Een vrouw met een Joods klinkende achternaam (melder) bestelt een pakket via Bol.com. Direct nadat zij het pakket ontvangt, blijkt er een hakenkruis in de doos te zijn gekerfd. De vrouw maakt meteen melding van het incident bij Bol.com. Het bedrijf laat weten op zoek te gaan naar de bekrassing. Gezien de context van het incident is die vermoedelijk gedaan door een bezorger.

23 december

Een echtpaar in Amsterdam-Zuid (melders) doet een bestelling bij een lokale slagerij waar ze al jaren komen. Bij het openen van de bestelling merken ze plotseling dat er bovenaan de pakbon de woorden "Kut Jodin" geschreven staan.

Hoewel een korte leus, schrikken de man en vrouw er erg van. Ze konden zich niet voorstellen in deze omgeving een dergelijk incident mee te maken.

5.4.2 Digitaal

Onder deze categorie vallen digitale berichten direct verstuurd naar een specifieke ontvanger, zoals bijvoorbeeld e-mails en privéberichten via Facebook. In een aantal gevallen kunnen dergelijke berichten vanwege hun heftigheid als dreiging worden opgevat – zie daarvoor de eerdergenoemde categorie. In **2020** telde CIDI **47 incidenten met antisemitische privéberichten**. In 2020 was dat minder dan de helft van dat aantal, namelijk 19.

2 februari

Een man (melder) mengt zich in een discussie op Facebook onder een nieuwsbericht over de vaccinatiecampagne in Israël tegen corona. Hij stoort zich aan iemand die spreekt over "kutzionisten". In een sub-commentaar vraagt hij de gebruiker of hij überhaupt weet waar Israël eigenlijk ligt.

Daarop krijgt hij van de gebruiker de volgende privéberichten, van twee verschillende gebruikers:

De melder zegt dit soort incidenten "zo vaak" mee te maken. CIDI adviseert hem om aangifte te doen.

4 maart

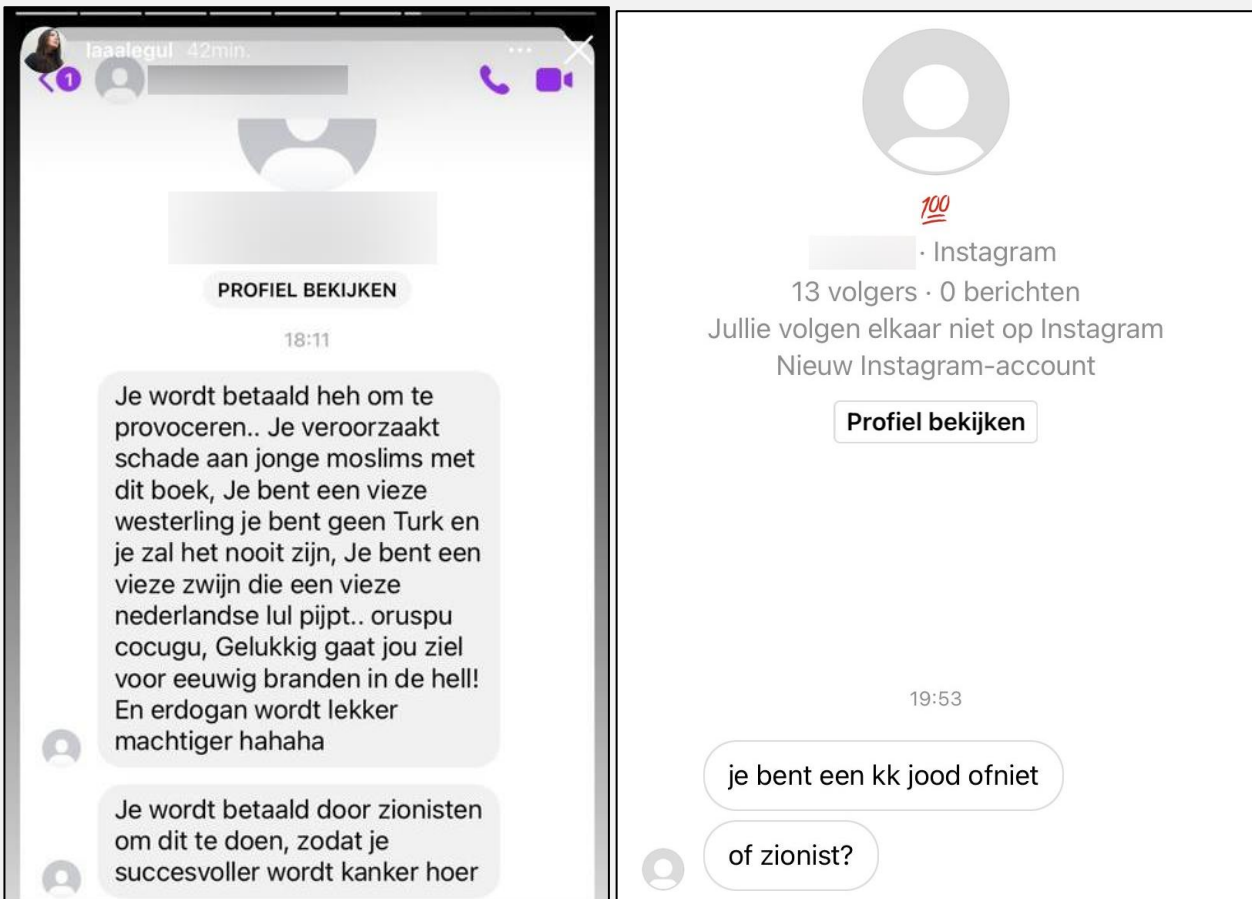
Verschillende media berichten over het nieuws dat een vermogende ondernemer 1 miljoen euro heeft gedoneerd aan D66 en nog eens 350.000 euro aan de Partij voor de Dieren, vanwege hun voorgestelde klimaatbeleid.

Enkele ogenblikken later ontvangen CIDI en verschillende Tweede Kamerleden van D66 een email waarin het bericht wordt voorzien van het volgende commentaar:

“Wie betaalt, bepaalt...Hier moeten wel de ZIONISTEN achter zitten... De protocollen van de wijzen van Sion moeten worden doorgevoerd”

1 april

Schrijfster Lale Gül wordt regelmatig bedolven onder haatberichten tegen haar gericht, veelal afkomstig van jonge mannen uit de gemeenschap waar ze kritisch over schrijft in haar boek. Af en toe deelt ze een aantal voorbeelden van haatberichten die ze via sociale media ontvangt. Naast seksistische en racistische, zitten daar ook veel antisemitische beledigingen en beschuldigingen bij. Haar opinies zouden worden verklaard doordat ze zou worden “betaald door zionisten”.

25 april

Het online medium Jonet ontvangt van een onbekende een bericht met de tekst:

""Hamas, Hamas, Jews on the gas' - I assume this sounds like those fantastic signs made in Occupied Palestine by your fucken savages", gevolgd door foto's schijnbaar van bekladdingen door Israëli's in Israël en op de Westelijke Jordaanoever.

Jonet heeft een duidelijk Joodse inslag, en wordt kennelijk door de mailer daarom verantwoordelijk gehouden voor de situatie in Israël.

27 april

Op genoemde datum wordt in verschillende media aandacht besteedt aan Human Rights Watch, dat stelt dat Israël zich schuldig maakt aan apartheid.

Een mailer schrijft aan CIDI:

"U beschuldigd de westerse wereld van toenemend antisemitisme. Maar wat doet u zelf?? Het onderdrukken van een hele bevolking. Heeft u dan niets geleerd in het verleden?

Zoals gezegd, verbeter de wereld en begin bij jezelf. En stop met die valse propagandamachine."

Hiermee wordt CIDI verantwoordelijk gehouden voor daden van de Israëlische regering, maar wordt ook met zoveel woorden gezegd dat Joden zouden moeten "leren van het verleden".

30 april

Op genoemde datum wordt in media aandacht besteed aan een ramp bij de Meronberg in Israël. Bij de verdrukking door een grote menigte komen 45 mensen om het leven, die bijeen waren voor een religieuze feestdag.

Naar aanleiding van dit nieuws schrijft een e-mailer aan CIDI:

"Het is mijn vaste overtuiging, dat deze ramp een straf is van God voor de misdaden, die ze begingen tegen de Palestijnen. Weliswaar is er geen profeet opgestaan om het Joodse volk te waarschuwen voor hun zondige levenswijze, zoals in de bijbel beschreven, maar nu is de VN door God gezonden om hen te waarschuwen! Ik hoop dat Israël nu gewaarschuwd is en zich deze waarschuwing ter harte neemt en de Palestijnse rechten respecteert."

1 mei

Een man (melder) mengt zich in een discussie op Instagram onder een post van Amnesty International over de huisuitzetting van Palestijnse bewoners in Seikh Jarrah, die behandeld wordt door het Israëlische Hooggerechtshof. Op zijn commentaar krijgt de melder de volgende reactie:

6 mei

Een e-mailer heeft zich ingeschreven voor de digitale nieuwsbrief van CIDI. Naar aanleiding van een bericht over de op genoemde datum lopende coalitieformatie in Israël tussen Bennett en Lapid, schijft hij:

"Ik heb genoeg gezien wat jullie allemaal doen, daarom schrijf ik me uit. Had niet verwacht dat het Joodse volk zo erg zou zijn. Nu begrijp ik ook waarom er aanslagen zijn: puur verzet. Schandalig, had gehoopt dat ik er naast zat."

6 mei

Een Joodse maatschappelijke organisatie ontvangt in korte tijd een reeks bedreigende berichten van een onbekende e-mailer. Deze 'waarschuwt' Joden dat zij op de hoogte zijn van Allah en de islam als 'enige ware' religie, en nog 'vergeven' kunnen worden als zij zich bekeren. "Moge Allah jullie leiden. En huidige joden: wees niet hoogmoedig en bekeer tot de islam. Anders worden jullie al in dit leven gestraft na afloop van de dajjal waarna een boom of steen zal zeggen: hier is een jood, dood hem (aan bevoegd persoon, legers etc en niet de gebruikers)".

Bijgevoegd zijn screenshots van gesprekken per app, die de mailer eerder stuurde. Daarin geeft hij 'de Joden' ervan de schuld dat zijn moeder zou zijn overleden in het ziekenhuis aan een aandoening.

10 mei

Op genoemde datum besteden media aandacht aan rellen op de Tempelberg in Jeruzalem. Bij confrontaties tussen Palestijnse demonstranten en de Israelische politie, komt er traangas van laatstgenoemde de Al Aqsamoskee binnen. Een e-mailer schrijft hierover tegen CIDI:

"Het is een schande wat jullie doen in Jerusalem met de uitzettingen. Ook het ontheiligen van de Al Aqsa moskee is echt iets voor jullie joden. Jullie verdienen geen plaats op deze aarde. Ik hoop dat Allah jullie zal laten branden in de hel. Allah is groot."

11 mei

Een anonieme e-mailer stuurt CIDI een bericht met als bijlage een video. Daarin is een Palestijnse jongen te zien die rouwt om zijn overleden vader, gezien de context vermoedelijk omgekomen bij een Israëlische militaire actie. De mailer schrijft:

"Julie zijn moordenaars.

Allah swt zal jullie laten branden in de hel.

Hitler had gelijk."

11 mei

Een anonieme e-mailer (noemt zichzelf 'goy') stuurt CIDI het volgende bericht: "Als de holocaust echt was dan zouden jullie niet hetzelfde doen bij de Palestijnen. Kinderen moorden om woningen ik te pikken voor een paar haakneuzen. Voor Het laagste volk op aarde dat zich uitverkoren voelt."

14 mei

Een advocaat (melder) is actief in een online forum over rechtspraak. Ze raakt geïntrigeerd door een bericht over Romeins recht, en vraagt de auteur om meer informatie. Daarop ontvangt ze, tot haar verbazing, een lange tekst met antisemitische complottheorieën. Het document dicht grote rampen uit de geschiedenis toe aan de Rothschild dynastie. De melder herkent vrijwel alle motieven uit het antisemitische pamflet 'De Protocollen van de Wijzen van Zion'. Ze is geschrokken dit op onironische wijze te ontvangen van iemand die ze eerder nog kundig achtte.

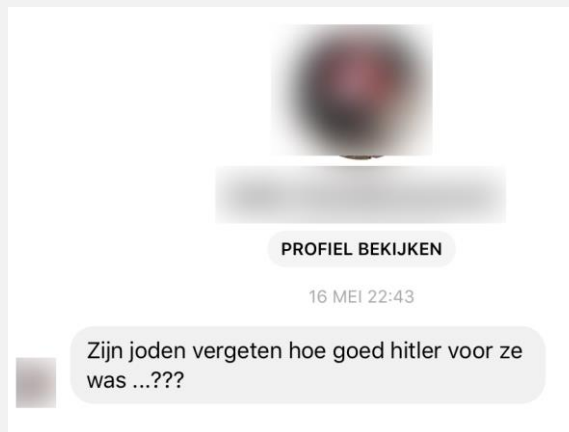
14 mei

Een vrouw (melder) ontvangt via Facebook een het volgende privébericht van een onbekende:

16 mei

Een vrouw (melder) ontvangt via Facebook een het volgende privébericht van een onbekende:

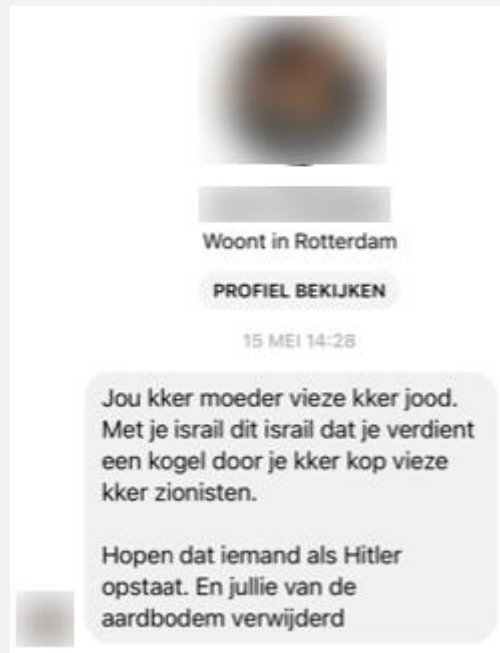

16 mei

Een vrouw (melder) reageert afkeurend op een (naar eigen zeggen) antisemitisch commentaar dat ze ziet staan onder een nieuwsbericht op Facebook. Op haar beurt krijgt zij van een onbekende gebruiker op Facebook een bericht met de tekst: "[Naam melder] hopelijk sterven jij, eventueel je kinderen en je moeder levend in brand! Als dat gebeurt heeft karma inderdaad zijn werk gedaan [kusjes-emoticon]".

17 mei

Een vrouw (melder) ontvangt via Facebook een het volgende privébericht van een onbekende:

18 mei

CIDI kondigt een postercampagne aan tijdens het oplaaiende geweld tussen Israel en Hamas. Een e-mailer stuurt CIDI hierover een bericht met daarin de tekst "En dan het lef hebben om af te geven op Adolf Hitler. Schaam jullie! Jullie zijn de nakomelingen van Adolf Hitler."

18 mei

Een columnist van de Telegraaf meldt dat de krant "dag in dag uit" berichten ontvangt in de trant van "een vieze kanker leugenachtige zionistenkrant" en "KK JODEN" naar aanleiding van verslag over het oplaaiende conflict tussen Israel en Hamas.

Bron: ['Joodse gemeenschappen in Europa kunnen hun borst natmaken'](#). Column Kitty Herweijer, *De Telegraaf*, 18 mei 2021

21 mei

Het Interprovinciaal Opperrabinaat, een religieus-Joodse instelling, ontvangt een e-mail met de volgende tekst: "Hoi Goy, Geloven jullie nog steeds dat Zionisme hetzelfde is als Jodendom?" Als afsluiting wordt een link gestuurd naar een website die de Holocaust ontkent.

27 mei

CIDI plaatst op Instagram foto's van haar postercampagne tijdens het oploeiende conflict tussen Israël en Hamas. Hierop stuurt iemand het volgende bericht:

28 mei

CIDI ontvangt een e-mail met onder andere de volgende tekst:

"Ik heb absoluut geen problemen met het joodse volk. Kan ook niet want ik ken ze niet. Maar ik veracht wel ZIONISME. Joodse mensen die denken beter te zijn dan een ander. Want het enige verschil wat er nu is tussen natanhauy's beleid en het beleid van de nazi's is dat de ZIONISTEN van nu geen vernietigingskampen hebben. Maar dat is ook het enige verschil."

2 juni

Een anoniem persoon stuurt de volgende (nep-)melding aan CIDI:

"How was copper wire invented? A: Two Jews found the same coin... Kanker Joden"
Bijgevoegd is een afbeelding van de 'happy merchant'.

29 juni

Rondom genoemde datum komt het nieuws naar buiten dat voetballer Steven Berghuis een transfer maakt van Feyenoord naar Ajax. Op sociale media en blogs van fanatieke Feyenoordsupporters volgt een golf van haatberichten over Berghuis met antisemitische bewoording. Een aantal voorbeelden:

<p> Michel010 +861</p> <p>Jood jood jood berghuis jood</p> <p>29-06-2021 18:13</p>	<p> Dirkiee12 +1</p> <p>BERGHUIS IK HOOP DAT JE KK FAMILIE STERFT AAN DE JOODSE VARIANT VAN CORONA</p> <p>30-06-2021 15:56</p> <p>1 Likes Reageer</p>	
<p> Kralinger67 +113</p> <p>Ik heb getwijfeld over Ajakkes. Want die club die is zo groot. Ik heb getwijfeld over Ajakkes Want is ben een gore jood.</p> <p>29-06-2021 18:11</p>	<p> DonBianc +239</p> <p>Zeker wel... vraagprijs voor de joden verhogen naar 18 miljoen of lekker met ongestelde Nico conditie op peil houden een jaar lang... doe! doe! smerige tyfus jood</p> <p>30-06-2021 16:40</p> <p>2 Likes Reageer</p>	
	<p> wirie010 +37</p> <p>Joodskkgezweel dat ie is</p> <p>30-06-2021 18:29</p>	<p> DonBianc +239</p> <p>Nee, een smerige nsb'er en tyfus jood</p> <p>30-06-2021 16:41</p>
<p> DonBianc +239</p> <p>Nee, een smerige jood met dito streken</p> <p>30-06-2021 16:42</p>	<p> DonBianc +239</p> <p>De joden verkopen een kreupele 33 jarige met 1 long en 1 oog, nog voor 10 miljoen.</p> <p>30-06-2021 16:41</p> <p>5 Likes Reageer</p>	

19 juli

Een man (melder) plaatst op Instagram een kritisch bericht over ijsjesbedrijf Ben & Jerry's, dat in het nieuws is omdat het geen ijs wil verkopen op de Westelijke Jordaanoever. Naar aanleiding daarvan ontvangt hij van een onbekende het volgende privébericht:

The screenshot shows an Instagram profile for 'NBA' with 201 followers and 1 message. A private message is displayed with the following text:

Vandaag 22:10

Je kanker hoere dochter

Ik ga je doodslaan

Kkr jood

21 juli

CIDI ontvangt van een anonieme mailer het volgende bericht:

“Vuile Joden. Waarom doen jullie alsof er democratie is? Waarom speel je altijd de onschuldige, terwijl jullie altijd op de achtergrond de viezerikken zijn die zorgen voor confrontaties over de hele wereld? Met zogenaamde stichtingen overal in de wereld zoals deze onzin: CIDI. Voel je je zo wat veiliger?

Er zal een dag komen, waarbij dit allemaal zal eindigen en dan zal dat kleine boompje waarachter je schuilt zelf zeggen: ‘hier achter is een jood verstopt, vermoord hem!’ Dat zal met gerechtigheid gebeuren. Jullie zijn teveel bezig met het beheersen van deze neppe wereld. Wacht nog heel even tot je hart niet meer klopt. Dan zul je zien dat je geen reet hebt aan die broederschap in het neppe geloof: het jodendom”

Het citaat “Hier achter is een Jood verstopt, vermoord hem” is afkomstig uit de Koran en wordt vaak aangehaald om de islam uit te leggen als een anti-Joodse religie (zowel door moslims als door niet-moslims). De anonieme mailer noemt zich ‘Eran Zahavi’, naar de Israelische PSV-voetballer. In mei werd bij zijn woning ingebroken, waarbij indringers zijn vrouw en kinderen mishandelden.

23 juli

Een e-mailer schrijft aan CIDI: "Ongeacht het feit dat Israel gewoon Palestina is en dat een stelletje slapende Westerse mogendheden dit stuk land ooit van de Palestijnen hebben afgepakt, is het toch godgeklaagd dat juist de 'leiders' van dit land weer een tweedeling tot stand willen brengen. Hebben ze dan niets geleerd of willen ze de geschiedenis zich laten herhalen? Schandalig. En CIDI zou er stevig moeten tegen protesteren!!"

De schrijver laat daarmee weten aparte maatstaven te hanteren voor Joodse instanties vanwege een Joods verleden van slachtofferschap. Hij begeleidt zijn tekst met de volgende afbeelding:

3 augustus

Een journalist van de Telegraaf laat via twitter weten het volgende bericht te hebben ontvangen¹⁵:

8 augustus

Een man (melder) geeft op zijn Instagramkanaal uiting aan zijn standpunt over het Israëlijsch defensiebeleid, wat hij in grote lijnen steunt. Een onbekende vrouw spreekt hem hierop aan in privéberichten, onder andere met:

31 augustus

CIDI ontvangt een bericht van een anonieme mailer met de volgende tekst:

"Houdt op met de wereld in gijzeling te nemen voor de zes miljoen die Hitler heeft omgebracht! Walgelijk hoe jullie nu met Palestijnen omgaan, of beter gezegd: genocide op Palestijnen. Hopende dat Iran Jerusalem met een bommetje plaatgooit. Nee, kritiek op Israel staat niet gelijk aan antisemitisme".

De laatste opmerking, dat "kritiek op Israel" niet gelijk staat aan antisemitisme, is ironisch te noemen gezien het voorgaande.

¹⁵ <https://twitter.com/nielskalkman/status/1422508149865697280>

11 september

Een jurist schrijft een opiniestuk in Het Parool, waarin hij betoogt dat PVV in strijd is met de openbare orde. Hierop ontvangt hij van een anonieme mailer het volgende bericht:

"Geachte,

U zal voor de bevolking nooit meer hoog in het vaandel worden aangeschreven gezien uw achter gronden! (...) Uw beloofde land is wederom door de orthodoxe Joden op het genocide pad! (...) Maar u heeft voor mij bevestigd dat uw onderzoeken en zogenaamde opleiding u niet verder brengen, zoals wij Joden kennen. U bent een sjemiel (...) u bent het soort onkruid waardoor de geschiedenis zich herhaalt!"

13 september

Van een vrouw (melder) wordt haar account op Facebook gehackt. Eén of meerdere hackers zetten foto's van haar online die bewerkt zijn om haar Joodse afkomst belachelijk te maken. In één geval wordt een foto omschreven met de leus "Khaybar Khaybar, ya yahud, Jaish Muhammad, sa yahud" die betekent "Jood, herinner je Khaybar, het leger van Mohammed zal wederkeren". Dit is een strijdleus die Joden 'waarschuwt' voor een herhaling van de Slag bij Khaybar in 628. Na die slag werd er een bloedbad aangericht onder de mannenlijke leden van een Joodse stam waartegen werd gevochten.

15 november

Naar aanleiding van een statement van CIDI in de media over voortdurende bagatellisering van de Holocaust door FvD, zoekt iemand per e-mail contact met CIDI. De mailer schrijft onder andere: "als jullie dat niet eens snappen kan ik jullie (k)neuzen echt niet meer serieus nemen (...) Heel dat gare israël heeft onderhand meer vermoord als de nazi's bijelkaar (k)neuzen". Hij ondertekent zijn bericht als zijnde "een INRI-achtig persoon"

1 december

Naar aanleiding van de uitzending van 'Alsof ik Palestina heb gestolen', een nieuwe documentaire van Frans Bromet, ontvangt CIDI een e-mail met de volgende tekst:

"Helaas heeft de geschiedenis van Het Derde Rijk jullie niets geleerd, dit is een exacte kopie van de rassenleer wat hier [in Israël en de Palestijnse gebieden, red.] gebeurt (...) Jullie zullen eens zien wat er gebeurt als PVV en FvD groot worden.

De terreur en intimidatie die dan ontstaat zal helaas ook ons joodse volksdeel treffen.

Met 'dank' bij voorbaat aan jullie heimelijke steun voor dit soort verachtelijke lieden.

Ich habe es nicht gewusst, klinkt er dan."

De stelling dat 'Joden beter zouden moeten weten vanwege hun geschiedenis' maakt gebruik van de logica van slachtofferbeschuldiging ('victim blaming') door moreel superieur gedrag te verlangen van slachtoffers. Het is antisemitisch te noemen omdat het een groep wegzet als kwaadaardig en hen daarbij reduceert tot hun Joodse afkomst.

2 december

Een vrouw (melder) reageert op Instagram onder een 'story' van de NOS over chanoeka. Ze wenst mensen een vrolijk chanoeka, maar zegt zich te storen aan bepaalde reacties. Hierop ontvangt ze het volgende bericht:

5 december

Verschillende Joodse organisaties ontvangen een e-mail van dezelfde afzender met een reeks beschuldigingen aan hun adres. Het gaat om een opvallend lange tekst waarin de e-mailer ingaat op allerlei gebeurtenissen uit de geschiedenis, met opmerkingen als:

“De holocaust zou dus ook best wel eens een oogst geweest kunnen zijn in plaats van een zuivering”

“Zoals pestkoppen meestal pesten om te voorkomen dat ze zelf gepest worden, lijken de joden gezamenlijk bezig te zijn om 'de anderen' te domineren in de hoop zo te voorkomen dat ze zelf wederom worden gedomineerd”

“Waarom de bevolking destijds [tijdens de Holocaust, red.] niet ingreep verbaast mij niets als ik kijk naar hoe de joden zich nú opstellen. Ook nu ziet het er naar uit dat ze voornamelijk bezig zijn met het op zo'n gluiperig mogelijke manier zoveel mogelijk macht en rijkdom te vergaren binnen de samenlevingen die ze met bijna nazistische efficiëntie lijken te oogsten zonder daarvoor echt iets noemenswaardigs voor terug te zaaien. Een regelrechte ramp voor iedere economie”.

9 december (5 incidenten)

Naar aanleiding van het nieuws dat een rechter oordeelt dat FvD-leider Thierry Baudet onterecht de herinnering van Holocaustoverlevenden instrumentaliseert, ontvangt CIDI tenminste vijf e-mails en berichten met teksten als:

“Echte joden zijn veelal geen zionisten, maar de zionisten noemen zich wel joden, “EEN DUIVELS PLAN” ...zie de protocollen van de wijzen van de zionisten”

“Dus waarom herdachten we ook al weer op 4 mei? Opdat het nooit meer zou gebeuren, toch? Wij (ongevaccineerden) worden als zondebok aangewezen voor het feit dat jullie 'vaccins' voor geen meter werken en er wordt gedreigd mij het werken onmogelijk te maken. Dit was al nadat ik niet meer mee mocht doen met het sociale leven. En wat doen jullie? DE ZIELEPOOT UITHANGEN. Flikker toch op met je Holocaust. Jullie zijn gewoon een stel aasgieren die geld willen verdienen aan het leed van je voorouders. Het slachtoffertje spelen terwijl je dader bent; daar zijn jullie goed in; vraag dat maar aan de mensen in Gaza.

Bovendien weet iedereen dat Israel door lord Rothschild is gesticht; en dat 'holocaust' brandoffer betekent. En dat is wat men nu doet: de joden in Israel offeren door ze in te spuiten met experimentele gentherapie. Ordo ab Chaos, toch? De tempel moet worden herbouwd toch voor jullie anti-Christ-Messias? Succes ermee; benieuwd hoe de geschiedenis boekjes over jullie zullen oordelen. De slachtoffers worden daders”

“Het hele idee dat Zionistische organisaties en zionistische rechters wel even kunnen bepalen welke vergelijkingen wanneer gemaakt mogen worden is natuurlijk te gek voor woorden”

“KANKERJODEN!!! HITLER IS JULLIE (GROOT)OUDERS VERGETEN!!!

TREK JE KORTGEDING IN, OF ER ZAL JULLIE IETS OVERKOMEN, DAT EEN MILJOEN KEER ERGER IS, DAN DE HOLOCAUST!

GEEN BETERE JOOD, DAN EEN DODE JOOD!!!”

“Onzin vergelijken met onzin kan niet erg zijn. U wilt een mythe overeind houden. Een genocide op joden zeker, afschuwelijk dan kan niemand ontkennen maar de Holocaust is een joodse ineptie, een concept om zich een onmogelijke overtreffende trap toe te eigenen. Jewish lies.”

14 december

Via de chat in een datingapp krijgt een man (melder) van een andere man toegezonden: "genoeg nazi skinhead bij jou in de buurt merk je wel wat die met je doe" en "gas kamer in", "jou leven hou heel snel op, net als 30 andere".

De melder is aan zijn profiel als Joods herkenbaar.

Verschillende data

Een man met een obsessie voor Joden en Israel richt zich vaak tot de CIDI-mailbox. Vaak reageert hij op actualiteiten met betrekking tot Israel of Joden met boze mails met teksten als:

"Wat een kankervolk zijn die illegal joden in Palestina toch. Het is echt zo jammer dat Adolf de klus niet heeft afgemaakt. Da was de wereld nu veel beter geweest"

"De illegale kakkerlakkenstaat moet worden verdelgd. Het is de enige manier om vrede te krijgen in het midden oosten."

"Joden moeten per direct worden uitgeroeid, omdat ze een illegale staat hebben gevormd, en mensen massaal hebben vermoord"

Gemiddeld ontvangt CIDI elke paar weken een bericht van de afzender. CIDI besluit aangifte te doen.

Verschillende data

Door het jaar heen ontvangt CIDI van een boze anonieme e-mailer berichten met teksten als:

"Genocide plegen is iets waar jullie trots op zijn? En maar de Holocaustkaart blijven spelen terwijl het nazi regime van 'Israël' geen haar beter is dan Hitler"

"En dan het lef hebben om af te geven op Adolf Hitler. Schaam jullie! Jullie zijn de nakomelingen van Adolf Hitler".

Op navraag van CIDI of de mailer ook in tweede instantie, na zorgvuldige overweging, de Israëliëse regering zou vergelijken met het nazisme, antwoordt hij: "Ik vind het eigenlijk nog een understandment".

Omdat het steeds om dezelfde afzender gaat, worden de ca. 10 berichten als één incident geteld in deze monitor.

Verschillende data

Door het jaar heen worden de mailboxen van CIDI en tientallen Tweede Kamerleden bestookt met antisemitische e-mails van een anonieme mailer. De mailer heeft in het bijzonder een obsessie met de 'Protocollen van de Wijzen van Zion'. Vaak stuurt de mailer nieuwsberichten door, die hij begeleidt met teksten als:

"De zionistische protocollen moeten worden uitgevoerd, ontvolken en omvolken maar complotdenkers krijgen WEER GELIJK..."

"De zionisten willen over de wereld heersen...en ze hebben er het geld voor om wetenschappers rechters en politici om te kopen of te chanteren (zie Epstein en Maxwell die werkten in opdracht van de zionisten)"

"De daders van 9/11? Als er joden staat worden de Zionisten de Ashke-nazi bedoeld. Wat moet ik hier nu weer van denken?"

Verskillende data

Een e-mailer bestookt CIDI en de redacties van grote media in Nederland gedurende het jaar met teksten waarin hij in antisemitische bewoording beklag doet van berichtgeving over Israël, die volgens hem te mild is. Voorbeelden van zijn schrijven zijn:

"Israël is in alles een kopie van nazi-Duitsland. Alleen de gaskamers ontbreken nog."

"In Israël ook een Herrenvolk dat Lebensraum nodig meent te hebben en het recht meent te hebben alles te vernietigen dat dit streven in de weg staat"

"Er is onze joodse vrienden veel aan gelegen Palestijnse kinderen te traumatiseren, duidelijk te maken dat ze minder zijn dan ratten en geen toekomst in dat gebied hebben"

Verskillende data

Een arts (melder) krijgt van een onbekende meerdere e-mails toegestuurd met daarin warrige complotteksten en -afbeeldingen. In de mails wordt de arts ervan beschuldigd medeplichtig te zijn aan een 'globalistische agenda' om de mensheid te onderwerpen. De Amerikaanse medisch adviseur Fauci zou 'de nieuwe Josef Mengele' zijn, vaccins tegen corona zouden bedoeld zijn om mensen te vermoorden, etc. Over Lodewijk Asscher schrijft de mailer: "De kleinzoon van nazi-collaborateur Abraham wordt nu van stal gehaald om zijn volk leeg te plunderen en opnieuw te onderwerpen – nazi bloedlijnen kruipen uit hun grotten en holen om de nieuwe Holocaust te implementeren".

De arts heeft eens een media-optreden als medisch expert. Vermoedelijk is hij daardoor in het vizier gekomen van de warrige complotmailer. Hij besluit melding te maken bij CIDI, omdat hij weet dat bedreigingen erg uit de hand kunnen lopen en collega's van hem inmiddels beveiligd worden.

Dezelfde e-mailer stuurt vaak kettingmails aan omroepen, Tweede Kamerleden en verschillende Joodse organisaties, waarbij hun contactgegevens ongeoorloofd worden verspreid. CIDI verzamelt de berichten om melding te maken bij het hostingbedrijf waar de e-mailer gebruik (misbruik) van maakt.

5.5 Incidenten in het maatschappelijk domein

Deze categorie omvat antisemitische uitingen die zich voordoen in de publieke ruimte. Het gaat bijvoorbeeld om spreekkoren in het kader van voetbalwedstrijden, uitingen in de media of uitingen door politici. Deze uitingen zijn meestal niet gericht tegen specifieke personen, maar door de aard ervan worden grote aantallen mensen ermee geconfronteerd. In deze categorieën bij elkaar telde CIDI in dit domein **26 incidenten in 2021**, ten opzichte van 40 incidenten in 2020.

5.5.1 Sport

CIDI registreerde in deze categorie **6 incidenten in 2021**. In 2020 waren dat er eveneens 6.

10 februari

Voorafgaand aan de wedstrijd PSV-Ajax komt een aantal PSV-supporters naar de spelersbus van hun club. Een groep supporters roept daarbij de leus "Hamas, Hamas, Joden aan het gas", die een aantal keer wordt herhaald.

14 april

Voorafgaand aan de KNVB Bekerfinale tussen Ajax en Vitesse organiseren supporters van Vitesse een sfeeractie op de John Frostbrug in Arnhem. De brug loopt vol supporters en er wordt vuurwerk afgestoken. Meteen na het vuurwerk wordt door een deel van hen de leus " Hamas, Hamas, Joden aan het gas" aangehaald.

Bron: ['Supportersactie Vitesse op John Frostbrug ontsierd door scanderen anti-Jodenleus'. Omroep Gelderland, 15 april 2021](#)

6 mei

Voorafgaand aan de voetbalwedstrijd Feyenoord-RKC loopt een groep Feyenoordsupporters richting stadion De Kuip. Een meute scandeert " Hamas, Hamas, Joden aan het gas" en "Hey Aboutaleb, vieze vuile kankerjood, hey Aboutaleb, val maar lekker dood".

29 juni

Rond genoemde datum komt het nieuws naar buiten dat voetballer Steven Berghuis een transfer maakt van Feyenoord naar Ajax. Veel Feyenoordsupporters zien dit als verraad. Op sociale media en supportersfora wordt er op zeer antisemitische wijze gereageerd:

<p> Michel010 +861</p> <p>Jood jood jood berghuis jood</p> <p>29-06-2021 18:13</p>	<p> Dirkiee12 +1</p> <p>BERGHUIS IK HOOP DAT JE KK FAMILIE STERFT AAN DE JOODSE VARIANT VAN CORONA</p> <p>30-06-2021 15:56</p> <p>1 Likes Reageer</p>
<p> Kralinger67 +113</p> <p>Ik heb getwijfeld over Ajakkes. Want die club die is zo groot. Ik heb getwijfeld over Ajakkes Want is ben een gore jood.</p> <p>29-06-2021 18:11</p>	<p> DonBianc +239</p> <p>Zeker wel... vraagprijs voor de joden verhogen naar 18 miljoen of lekker met ongestelde Nico conditie op peil houden een jaar lang... doe doe smerige tyfus jood</p> <p>30-06-2021 16:40</p> <p>2 Likes Reageer</p>
<p> DonBianc +239</p> <p>Nee, een smerige jood met dito streken</p> <p>30-06-2021 16:42</p>	<p> wirie010 +37</p> <p>Joodskkgezwel dat ie is</p> <p>30-06-2021 18:29</p>
	<p> DonBianc +239</p> <p>Nee, een smerige nsb'er en tyfus jood</p> <p>30-06-2021 16:41</p>
	<p> DonBianc +239</p> <p>De joden verkopen een kreupele 33 jarige met 1 long en 1 oog, nog voor 10 miljoen.</p> <p>30-06-2021 16:41</p> <p>5 Likes Reageer</p>

19 augustus

Kort na het einde van een internationale thuiswedstrijd van Feyenoord maakt een man (melder) gebruik van het openbaar vervoer in Rotterdam. Zowel in de metro als op station Rotterdam Centraal als in de trein weg van Rotterdam (los van elkaar) hoort hij de leus " Hamas, Hamas, Joden aan het gas" van groepen voetbalsupporters.

19 december

Rondom de wedstrijd Feyenoord – Ajax in Rotterdam (die zonder publiek gespeeld wordt), poseert een groep hooligans voor een foto met spandoeken over oud-Feyenoordspeler Steven Berghuis.

Met de woorden 'massagraf', 'op de trein' en 'Judas' wordt duidelijk een analogie met de Holocaust gemaakt, en wordt Berghuis weggezet als 'Jood'. Een stuk of tien van de jonge mannen uit de groep doet een Hitlergroet.

5.5.2 Demonstraties

In **2021** telde CIDI **6 antisemitische incidenten tijdens demonstraties**. In 2020 waren dat er 10. Extreemrechtse en extreemlinkse demonstraties, hoewel een punt van zorg, worden niet meegeteld als daarbij geen specifieke antisemitische uitingen worden gedaan (via spreekkoren of symbolen). Wanneer incidenten plaatsvinden in de context van een demonstratie worden zij onder deze categorie gerekend.

21 maart

In Maastricht vindt een demonstratie plaats in het kader van de Internationale Dag Tegen Racisme en Discriminatie. Verschillende studentengroeperingen demonstren mee. Een groep Joodse studenten vraagt onder het mom van “never again” aandacht voor de behandeling van Oeigoeren in China met een banner: De organisatoren van de demonstratie gebruiken een foto van de banner op de evenementpagina op Facebook. Een van de demonstranten verzoekt hen daarop om de foto van de banner “zo snel mogelijk” te verwijderen. De davidster zou “associaties met het zionisme oproepen”, symbool staan voor “etnische zuivering” en moslims van het protest afstoten.

De davidster is een heel centraal en oud symbool voor het Jodendom. De claim van de associatie met geweld is des te merkwaardiger aangezien de davidster tijdens de Holocaust met de Joden juist werd gebruikt als symbool van geweld en uitsluiting tegen Joden. Met de claim wordt geïmpliceerd dat dat Joden hun identiteit op een manifestatie als deze niet mogen uiten, enkel omdat het symbool ook elders wordt gebruikt (door Israël).

15 mei

Bij een anti-Israeldemonstratie in Utrecht wordt door een groep van tientallen betogers de Khaybar-leus gescandeerd. De leus “Khaybar, khaybar yaa yahud, jaisj-e-mohammed saufa ya’ud” betekent grofweg “herinner je Khaybar, o Joden, het leger van Mohammed komt er weer aan”. Het verwijst naar de slag bij Khaybar in 628, waarbij volgens overleveringen een massamoord plaatsvond op Joden. De slag was een opmaat naar de verbanning van Joden van het Arabische schiereiland (behalve Jemen).

15 mei

In Den Haag vindt een anti-Israeldemonstratie plaats. Op het Malieveld worden vanaf een podium toespraken gegeven. Aan de rand van de groep demonstranten wordt door een deelnemer geroepen: “Rutte kankerjood”, “Heil Hitler” en “Israël kankerjoden”.

Het is niet duidelijk of de deelnemer wordt gemaand om weg te gaan. Eerder op de demonstratie heeft een van de organisatoren omgeroepen dat antisemitisme niet wordt getolereerd.

15 mei

Bij een anti-Israeldemonstratie in Maastricht wordt een aantal borden en vlaggen gedragen die Israel als geheel in verband brengen met bloed en moordzucht. Voorbeelden zijn het volgende bord met de tekst: “Their [Israelis] true face is exposed to all: all they want is to see blood. Arab blood, as much as possible – blood, the more the better – blood, the main thing is that Arab blood is spilled”

Alsmede een piratenvlag waarop een blauwe davidster wordt afgebeeld op de witte doodskop:

Kritiek op Israel staat niet gelijk aan antisemitisme. Met deze uitingen wordt echter gesteld dat Israel inherent bloeddorstig en moordlustig is, iets dat niet los gezien kan worden van het antisemitische bloedsprookje.

16 mei

Op een anti-Israeldemonstratie in Amsterdam beginnen duizenden deelnemers aan een optocht door de stad. Organisatoren roepen leuzen door een megafoon. Na enige tijd wordt de leus "Khaybar Khaybar, ya yahud, Jaish Muhammad, sa yahud" aangehaald ("Jood, herinner je Khaybar, het leger van Mohammed zal wederkeren")¹⁶. Dit is een strijdleus die Joden 'waarschuwt' voor een herhaling van de Slag bij Khaybar in 628. Na die slag werd er een vond een massamoord plaats op Joden. De slag was een opmaat naar de verbanning van Joden van het Arabische schiereiland (behalve Jemen).

CIDI en het Centraal Joods Overleg doen aangifte tegen de roeper van de leus. Het OM oordeelt het als strabaar en zet een onderzoek in. De persoon die de leus heeft geroepen kan echter niet worden gevonden. Wel zet de politie een interne signalering uit en wordt er naar hem gemonitord bij toekomstige, vergelijkbare demonstraties.

14 september

In Haag is een demonstratie gaande tegen coronamaatregelen. Een aantal demonstranten komt naar een parkeergarage, schijnbaar op zoek naar confrontatie met beleidsmakers. Bij het zien van een aantal dienstauto's roepen ze "Liefde, vrijheid, geen dictatuur". Een van hen roept luidkeels naar de auto's: "Kankerjoden".

5.5.3 Extreemrechts

In **2020** telde CIDI **1 incidenten in de categorie 'Extreemrechts'**. In 2020 waren dat er 3.

14 juni

Op sociale mediakanalen van een complotdenker wordt de coronapandemie met de lockdownmaatregelen uitvoerig neergezet als Joods complot. Zo wordt over de Amerikaanse adviseur en immunoloog Anthony Fauci gesproken als de "Josef Mengele van de moderne tijd", wiens boodschap zou worden verspreid door "zionistische kartelmedia". De theorie zou onthullen dat de Bondsrepubliek Duitsland in wezen een "Khazariaans-Zionistische" entiteit is. Het zijn slechts voorbeelden van opmerkingen die worden verspreid. De bewuste complotdenker wordt in juni 2021 veroordeeld tot een gevangenisstraf van negen maanden voor opruiing tegen Jaap van Dissel. In die zaak wordt hem door het OM aangerekend dat hij met zijn berichten invloed uitoefent op aanhangers, waarvan meerdere ook zijn veroordeeld voor onder andere bedreiging. Dit is tekenend voor de invloed van (antisemitische) complottheorieën.

Bron: ['Veroordeelde complotdenker Wouter R.: 'Ik creër mijn eigen realiteit''. Nieuwsuur, 22 juni 2021](#)

5.5.4 Media

In **2021** registreerde CIDI **7 incidenten in de media**. In 2020 waren dit er 13.

¹⁶ <https://twitter.com/RubenVis/status/1393882577489080323>

11 februari

De raad van toezicht van omroep Ongehoord Nederland! heeft een voorzitter die leiding geeft aan de 'denktank' Gefira, die antisemitische werken verspreidt. CIDI krijgt inzage in een 'bulletin' van 'Gefira' waaruit dat blijkt. Hoewel het om een publicatie gaat voor betalende klanten, en de opmaak enigszins professioneel lijkt, staat de tekst vol van antisemitische complottheorieën. Zo wordt gesteld dat een Joodse elite aan het werk zou zijn om het 'witte' Europa te 'ondermijnen'. Het Nederlandse slavernijverleden zou voor 50 procent door Joden zijn georganiseerd, en Israel en Joodse elites zouden vluchtelingenstromen naar Europa bewerkstelligen.

Daags later laat omroep ON! Weten dat de betreffende persoon is teruggetreden vanwege "controverse rondom zijn persoon". De NPO laat weten het Commissariaat voor de Media te verzoeken om onderzoek te doen naar de onthulling. De provider die 'Gefira' host, besluit deze na berichtgeving over de denktank uit de lucht te halen.

Bron: ['Toezichthouder ON! verspreidt 'pure haat' tegen Joden'. NRC, 2 november](#)

27 maart

Rond genoemde datum wordt het Suezkanaal geblokkeerd door een ongeluk met het containerschip Ever Given.

Een Nederlandse blogger en influencer suggereert dat een verklaring achter de Rotschild-familie gezocht zou moeten worden.

Hoewel ooit een lid van de familie een rol speelde bij de Britse aandelen van het bedrijf dat het kanaal ooit beheerde, hebben Rothschilds vandaag de dag helemaal niks met het kanaal te maken, laat staan met de blokkade.

19 april

De Volkskrant plaatst een paginagrote cartoon die opiniepeiler Maurice de Hond moet voorstellen, spelend met marionetten. De cartoon roept al snel afschuw op bij velen. De gelijkenis tussen de cartoon en klassiek-antisemitische karikaturen is opmerkelijk. Nog op dezelfde dag plaatst De Volkskrant een verklaring dat de karikatuur "nooit gepubliceerd had mogen worden".

9 mei

Een influencer op Instagram - met ca. 34.000 volgers - plaatst het volgende commentaar in een discussie over het Israelisch-Arabisch conflict:

Het valt een volger ook op dat hij het volgende commentaar van een 'like' voorziet: "De bazen van Insta zijn Joden wollah meh ze verwijderen posts van aanslagen door Arabieren maar kritiek op Joden is, verwijderen ze het gelijk"

10 mei

Op een regionale Amsterdamse zender wordt een praatprogramma uitgezonden. Op genoemde datum gaat het gesprek over het Jodendom. Er komt een man aan het woord die stelt dat in het Jodendom honden bar mitswa zouden mogen doen "als de eigenaar geld betaalt aan de rabbijn". Joden zouden immers "alles voor geld doen", want ze zouden alleen maar uit zijn op macht. De spreker in het programma herhaalt zijn boodschap meermaals, steeds in iets verschillende bewoording.

27 juli

De Provinciale Zeeuwse Courant (PZC) plaatst een opiniestuk. De auteur reageert op het nieuws dat ijsjesbedrijf Ben & Jerry's geen ijs wil verkopen op de Westelijke Jordaanoever, wat hij prijst. Hij besluit zijn opiniestuk met: "Terecht zal dit besluit niet teruggedraaid worden. Wellicht leidt het tot een actieve boycot van Israëlsche producten waardoor de druk op Israël vergroot zal worden om zich uit de bezette gebieden terug te trekken. Overigens is dit een VN-eis! Het uitverkoren volk heeft lak aan menselijke wetten."

De term "uitverkoren volk" is een uit de bijbel afkomstige verwijzing naar Joden in het algemeen, niet Israël specifiek. Met de stelling dat Joden "lak" hebben aan "menselijke wetten" zegt de auteur bovendien dat kwaadaardig zijn, of in ieder geval geen boodschap hebben aan ethiek.

17 oktober

Het Youtubekanaal 'Café Weltschmerz', dat zich een burgerjournalistiek platform noemt, plaatst een interview met de schrijver van een boek getiteld "De macht van de onzichtbare bankiers". Daarin doet de auteur zijn theorie uit de doeken dat de wereldpolitiek beheerst wordt door "een klein dertiental families" uit "de wereld van zionisten". Zij zouden de VN beheren, waarvan de EU onderdeel zou zijn, die op haar beurt de Nederlandse politiek beheerst. De video krijgt tienduizenden views.

5.5.5 Boeken, films, exposities en theater

In deze categorie worden creatieve uitingen geteld die een duidelijk antisemitische lading hebben. In **2020** registreerde CIDI **1 incident** in deze categorie. In 2020 waren het er 2.

11 november

Een man (melder) begint voor zijn theologische studie te lezen uit het boek 'Ezau, hij is Edom'. Het boek ziet er op eerste gezicht serieus uit, maar de man merkt dat het boek de Khazarenmythe reproduceert (het ruim ontkracht idee dat Joden met hun identiteit slechts zouden bedriegen, en in werkelijkheid geen Khazaren zijn). Ook wordt vijandig geschreven over de familie Rothschild, die "Khazaarse" Joden zouden zijn.

5.5.6 Muziek

In **2021** werden **geen incidenten** in deze categorie geteld, evenals in 2020.

5.5.7 Politiek

De categorie 'Politiek' is sinds de monitor van 2017 toegevoegd aan het maatschappelijk domein. Hieronder worden uitingen begrepen die gedaan zijn in het politieke debat, bijvoorbeeld door (oud-)politici, kandidaten voor politieke functies of actieve aanhangers van een politieke partij. In **2021** telde CIDI **5 incidenten**, in 2020 werden er 6 geteld.

23 maart

Een kandidaat-raadslid voor FvD in de gemeente Purmerend deelt op Facebook een post met de tekst "Slaves fighting slaves / For the slave owners / Real eyes realize real lies". Achter de zinsnede "For the slave owners" zijn twee Joodse zakenmensen (Jacob Rothschild en George Soros) te zien, beiden tegen de achtergrond van een nazivlag. Achter de zinsnede "Real eyes realize real lies" zijn een witte en zwarte persoon te zien die elkaars hand vasthouden.

In één afbeelding zijn daarmee drie antisemitische stereotypes te herkennen: Joden als almachtige overheersers dan wel samenzweerders, Joden als nazi's en de Joodse samenzwering die uit zou zijn op het vermengen van het 'witte ras'.

Het kandidaat-raadslid krijgt in november van hetzelfde jaar dankzij een verschuiving in de fractie een raadszetel.

3 maart

Een kandidaat-Kamerlid van FvD promoot via zijn website en twitter antisemitische complottheorieën over corona. Hij plaatst onder meer een video op zijn persoonlijke website waarin wordt gesteld dat corona een Joods-communistisch complot zou zijn. In andere posts stelt hij dat corona een complot zou zijn van de "globalisten" George Soros, Bill Gates en Klaus Schwab.

De kandidaat wil desgevraagd tegen Nieuwsuur niet inhoudelijk ingaan op zijn uitingen. Wel laat hij weten: "Zeg maar dat ik iets te veel zon had gehad".

Bron: ['Forum-kandidaat verspreidt verregaande complottheorieën'. Nieuwsuur, 3 maart 2021](#)

15 mei

De fractievoorzitter van DENK in de gemeente Veenendaal deelt een cartoon van een Israelische soldaat die een vrouw mishandelt. In een spiegelbeeld staat dezelfde soldaat, maar dan zonder Israelische vlag en met de tekst "2e WO". Dezelfde cartoon verschijnt omstreeks dezelfde datum in de Turkse extreemrechts-islamitische krant Yeni Akit, in onbewerkte versie, waarbij de Israelische soldaat wordt gelijkgesteld met een nazisoldaat. Met de cartoon wordt een duidelijke gelijkstelling gemaakt tussen Israel en nazi-Duitsland. Dat bagatelliseert de misdaden van het nazisme en suggereert dat Joden tegen hogere morele maatstaven moeten worden gehouden vanwege hun collectief geheugen aan de Holocaust. Het is bovendien duidelijk bedoeld om Joden in hun Joods-zijn te kwetsen.

30 augustus

Een FvD-Statelid in Groningen plaatst een tweet waarin hij een interview met Robin de Ruiter uit 2010 aanprijst. "Robin is kennelijk outcast, anti-semiet, complotdenker en wat al niet meer (boeken verbannen van bolcom). Kortom: aanrader dus", licht hij toe.

De Ruiter is auteur van verschillende boeken met complottheorieën, waarin dikwijls geput wordt uit klassiek antisemitische complottheorieën. Zo wordt in het interview waar het Statelid naar linkt Hitler genoemd als onderdeel van een vermeend zionistisch complot om Israel te stichten, van waaruit ooit een "wereldregering" zou ontstaan die de mensheid gaat onderdrukken.

19 december

FvD-Tweede Kamerleden Thierry Baudet en Simone Kersenboom stellen een lijst van 35 Kamervragen op, over de aankoop het Rembrandtschilderij De Vaandeldrager. Eerder kwam het nieuws naar buiten dat de Nederlandse staat het schilderij heeft overgekocht van de Franse bankiersfamilie Rothschild.

De vragen bevatten een reeks insinuaties over de Rothschild-familie, die een “internationale economische machtsfactor” zouden zijn en dat zij met de aankoop “toegang tot topambtenaren” zouden kunnen krijgen. Andere vragen linken de aankoop aan het World Economic Forum en ‘The Great Reset’, zonder onderbouwing. Hiermee suggereren de vragenstellers dat de familie Rothschild een complot zou uitvoeren en wordt ingespeeld op eeuwenoude antisemitische stereotypes over de van oorsprong Joodse bankiersfamilie.

Bijlage I: uitgangspunten incidentregistratie en IHRA-werkdefinitie

Deze rapportage heeft de volgende uitgangspunten:

- Als leidraad voor het vaststellen van het antisemitische karakter van incidenten wordt de IHRA-werkdefinitie van antisemitisme gehanteerd.
- Er wordt onderscheid gemaakt tussen ernstige en overige incidenten. Onder ernstig wordt verstaan: fysiek geweld, bedreiging met geweld en schending van monumenten en synagogen.
- Interpretatieverschillen over incidenten zijn mogelijk. Zo kan het een vraag zijn of iemand in een ruzie werkelijk antisemitisch wordt bejegend, of dat het slachtoffer de ruzie als antisemitisch interpreteert. CIDI verkiest in geval van twijfel voor niet opnemen, boven oneigenlijke discussies over het karakter van een opmerking.
- Regelmatige scheldpartijen in dezelfde omgeving tegen één en dezelfde persoon worden als één incident geteld. Dat geldt ook voor meerdere telefoontjes naar één en dezelfde persoon of instantie.
- Antisemitische uitlatingen via het internet worden niet bijgehouden, om twee redenen: het afbakenen van wat een 'incident' definieert op sociale media is erg moeilijk. Zo kan van tweets, blogposts of andere uitingen vaak niet vastgesteld wanneer en waarvandaan ze zijn gedeeld, en met wie. Bovendien is online haatspraak zo alom tegenwoordig, dat iedere afbakening zou dwingen om meer incidenten te registreren dan wat met de hand mogelijk is. CIDI is daarom gestopt met het tellen van incidenten op een aantal sociale mediaplatforms, zoals gedaan in de Monitoren tussen 2017 en 2019. In plaats daarvan zet CIDI in op aparte onderzoeken om de aard, omvang en ontwikkeling van online antisemitisme aan te tonen.
- Bekladdingen worden alleen opgenomen wanneer deze gecombineerd zijn met anti-Joodse uitlatingen of wanneer ze op gebouwen met een Joods karakter staan. Dit betekent dat hakenkruizen op viaducten, tunnels, e.d. niet worden geregistreerd.
- Het brengen van de Hitlergroet wordt alleen geteld wanneer deze in de richting van een Joodse persoon of instelling, of tijdens Dodenherdenking of Bevrijdingsdag wordt gebracht. Met een als "Joods herkenbaar persoon" worden personen bedoeld die bijvoorbeeld een keppel of halsketting met een Davidster dragen, of anderszins als Joods herkend zouden kunnen worden.

Negatieve en kritische uitingen over Israel, hoe virulent ook, worden niet als antisemitisch beschouwd.

Beschuldigingen dat Israel mensenrechten schendt, de Palestijnen onderdrukt of oorlogsmisdaden pleegt, beschouwen wij als politieke uitingen. Het verschil tussen kritiek en antisemitisme kan, afhankelijk van de context, worden gemaakt wanneer:

- Israel wordt vergeleken met het nazisme of in nazistische termen wordt gesproken over Israelisch beleid;
- Israel wordt gedemoniseerd, bijvoorbeeld met suggesties dat Israelisch beleid niet alleen 'slecht' is, maar dat Israel als zodanig een van de grootste kwaden in de wereld zou zijn;
- Israel wordt neergezet met behulp van klassiek antisemitische frames, bijvoorbeeld door te stellen dat het een wereldcomplot nastreeft;
- Het bestaansrecht van Israel als zodanig wordt ontkend.

Ook hierin geldt de IHRA-werkdefinitie als leidraad. Deze luidt als volgt:

“Antisemitisme is een bepaald beeld van Joden dat zich kan uiten als haat tegen Joden. Retorische en fysieke uitingen van antisemitisme worden gericht tegen Joden of niet-Joden en/of hun bezittingen, tegen instellingen van de Joodse gemeenschap, en religieuze voorzieningen.”

Deze uitingen kunnen daarbij ook gericht zijn tegen de staat Israël, die wordt gezien als een Joodse collectiviteit. In de antisemitische overtuiging worden Joden er regelmatig van beschuldigd dat zij samenzweren met als doel de mensheid schade toe te brengen. Ook wordt antisemitisme vaak gebruikt om Joden de schuld te geven van ‘waarom dingen verkeerd gaan’. Antisemitisme uit zich in spraak, tekst, visuele vorm en in daden, waarbij gebruik wordt gemaakt van kwaadaardige stereotypes en negatieve karaktereigenschappen.

Hedendaagse voorbeelden van antisemitisme in het openbare leven, in de media, op scholen, op de werkvloer en in de religieuze sfeer kunnen, de context in overweging genomen, het volgende omvatten, maar zijn niet beperkt tot:

- Het oproepen tot, ondersteunen of rechtvaardigen van het vermoorden of letsel toebrengen aan Joden in naam van een radicale ideologie of een extremistische religieuze levensopvatting;
- Het uiten van leugenachtige, ontmenselijkende, demoniserende of stereotyperende beweringen over Joden in het algemeen of over de macht van Joden als collectief, met name maar niet uitsluitend de mythe van een wereldwijde Joodse samenzwering, of van Joden die de macht hebben over de media, de economie, de regering of andere instellingen binnen de samenleving;
- Het beschuldigen van Joden dat zij als volk verantwoordelijk zijn voor echte of ingebeelde wandaden gepleegd door één Joodse persoon of groep, of zelfs voor daden gepleegd door niet-Joden;
- Het ontkennen van de genocide op het Joodse volk als geheel gepleegd door nationaalsocialistisch Duitsland en haar medestanders en handlangers gedurende de Tweede Wereldoorlog (de Holocaust), en verder de omvang, de gebruikte methodes (bv. gaskamers) en het feit dat de genocide opzettelijk werd uitgevoerd;
- Het beschuldigen van het Joodse volk, of de staat Israël, van het verzinnen of overdrijven van de Holocaust; en
- Het beschuldigen van Joodse burgers dat hun loyaliteit meer ligt bij de staat Israël of bij de beweerde prioriteiten van Joden wereldwijd, dan bij de belangen van hun eigen land.

Voorbeelden van de manieren waarop antisemitisme zich, gezien de algemene context, uit in verband met de staat Israël kunnen omvatten:

- Het Joodse volk het recht op zelfbeschikking ontzeggen, bijvoorbeeld door te stellen dat het bestaan van de staat Israël een racistische onderneming is;
- Het meten met twee maten door van Israël gedrag te verlangen dat niet wordt verwacht of geëist van enig andere democratische staat;
- Het gebruiken van symbolen en beelden die verbonden zijn met klassiek antisemitisme (bv. beweren dat de Joden Jezus hebben vermoord, of het bloedsprookje) om Israël of Israëli's te typeren;
- Vergelijkingen trekken tussen het hedendaags Israëli'sche beleid en dat van de nazi's;
- Joden collectief verantwoordelijk houden voor de daden van de staat Israël. Echter, kritiek op Israël die vergelijkbaar is met kritiek tegen een ander land kan niet worden beschouwd als antisemitisch.

Antisemitische daden zijn crimineel als deze als zodanig zijn gedefinieerd in de wet (zoals de ontkenning van de Holocaust of het verspreiden van antisemitisch materiaal in sommige landen).

Criminele daden zijn antisemitisch wanneer het doelwit van de aanval, of het nu mensen of bezittingen zijn (zoals gebouwen, scholen, gebedsplaatsen en begraafplaatsen) gekozen zijn, omdat deze Joods zijn, zijn verbonden aan Joden of als zodanig worden gezien.

Antisemitische discriminatie is het Joden ontzeggen van mogelijkheden of diensten die wel beschikbaar zijn voor anderen. Antisemitische discriminatie is in veel landen verboden.

Bijlage I: incidenten in cijfers en tabellen

'Real Life' uitingen	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Geweld	4	1	4	3	6	5	3	4	1	2	0	3
Bedreiging	1	3	2	1	3	0	4	2	6	10	6	7
Schelden	9	28	14	21	40	24	25	18	18	44	16	32
Telefoon - Whatsapp	3	1	1	3	5	4	4	5	2	5	4	9
Totaal	17	33	21	28	54	33	36	29	27	61	27	51

Vandalisme	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Vernieling Joodse doelen	2	3	1	2	2	2	1	4	5	2	5	4
Bekladding Joodse doelen	5	6	3	4	5	4	2	3	4	0	4	4
Overige Vernielingen/Beklad dingen	10	13	10	4	15	14	18	21	12	12	6	13
Totaal	17	22	14	10	22	20	21	28	21	14	15	21

Incidenten in de directe omgeving	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Buren, kennissen of familie	10	11	8	8	10	12	10	11	18	10	16	15
School	7	5	5	11	15	16	10	9	12	11	3	13
Werk	6	8	3	8	5	8	1	4	10	11	10	5
Totaal	23	24	16	27	30	36	21	24	40	32	29	33

Schriftelijke uitingen	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Brief, fax, flyer, sticker	7	4	3	3	9	9	4	4	3	2	6	5
Digitale privéberichten	47	17	23	10	29	12	7	10	18	23	19	47

Totaal	54	21	26	13	38	21	11	14	21	25	25	52
---------------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------

Maatschappelijk domein	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Sport	3	5	13	6	5	10	9	5	5	16	6	6
Demonstraties	0	0	1	1	8	3	3	3	5	18	10	6
Extreemrechts				3	8	2	4	0	2	1	3	1
Media	7	3	4	9	2	0	3	0	5	7	13	7
Boeken, films, games, etc.	3	5	1	3	2	0	0	2	2	3	2	1
Muziek	0	0	0	0	2	1	1	1	1	2	0	0
Politiek	0	0	0	0	0	0	0	7	6	3	6	5
Totaal	13	13	19	22	27	16	20	18	26	50	40	26

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
'Real Life' uitingen	17	33	21	28	54	33	36	29	27	61	26	51
Vandalisme	17	22	14	10	22	20	21	28	21	14	15	21
Incidenten in de directe omgeving	23	24	16	27	30	36	21	24	40	32	29	33
Schriftelijke uitingen	54	21	26	13	38	21	11	14	21	25	25	48
Maatschappelijk domein	13	13	19	22	27	16	20	18	26	50	40	26
Internet – alg. uitingen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	24	95	127	n.v.t.	n.v.t.
Totaal meldingen (zonder internet)	124	113	96	100	171	126	109	113	135	182	135	183

MELD
ANTISEMITISME
VIA
CIDI.NL

CIDI